

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Ime ali: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, posilano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inšurativ naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 420—
polletno	150—	polletno	210—
3 mesečno	75—	3 mesečno	105—
1	25—	1	35—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po razkaznici. Na samo nismo naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poštnina plačana v gotovini.

Dr. Ivan Tavčar:

Odprite srca!

Iz Beograda prihajajo vesti, ki nam močno grene pričakovanje novega leta, o katerem smo upali, da prinese vendar že enkrat tako potrebne ureditve naše jugoslovenske države.

Med te vesti ne štejejo predpustnega poročila, da je bil gospod profesor Sime Marković v Zagrebu pri Radiću, da sta se dva dogovorila, da bosta takoj prešla — samoočisti se ume, da z Ljeningovo pomočjo — k revoluciji, da bosta kar čez noč z orožjem v roki uvedla diktaturo proletariata in da bosta v tistem trenutku tudi zaplenila zasebno last vsakega državljanca. Če bodo to odobrili hrvatski seljaki, prav zelo dvomimo, in zato nimamo posebnega strahu pred rdečo armado, kateri bo načeloval mali Sime Marković.

Bolj nas vznemirja druga vest, da so se pogajanja radi sestave nove vlade hipoma razbila. Predbožično zasedanje konstituyente je kazalo jako lepe uspehe. Za predsednika ustavotvorne skupščine je bil z ogromno večino izbran dr. Ivan Ribar, Nikola Pašić pa je iz regentovih rok prevzel mandat, da sestavi novo vlado. V najboljših upih smo gledali v Beograd. Ali prazniki so komaj minili in že prihajajo poročila, da so se pogajanja radi sestave vlade pretrgala in da je gospod Pašić vrnil svoj mandat regentu. Občutek imamo, da se hoče prirediti oziroma da se že pričinja stara igra, ki nam je povzročila že toliko vladnih kriz in tudi silno škodo.

Kdor stopi v Beograd, se mu srce širi od sreče, da je to prestolnica naše jugoslovenske domovine. Kdor opazuje narod srbski, ima vtisk, da je ta narod dober in zdrav. Samo z njegovimi politiki ne prihajaj v dotik! To je nekaj poseben zarod. Posamniki — najboljši možje: pametni, zmerni in dostopni pametnim in zmernim razlogom. Samo o ni stvari ne smeš pričeti z njimi govoriti: to je o strankah, ali kakor jih oni imenujejo, o partijah. Partija ti je v resnici nekaj orijental-skega, nekaj izrednega in za nas, daš imamo strank na jerbise, nekaj neumljivega. Partija je vse: tik partije je drugega skoraj ničesar ne pozna, in nasprotstva in sovraštva,

ki vlada med posamnimi partijami, si človek, če ni bil v Beogradu, skoraj ne more predložiti.

Ko sem stal v ustavotvorni skupščini in gledal impozantno število zbranih poslancev, med katerimi je obilo karakterističnih in lepih jugoslovenskih obrazov, ko sem opazoval srbskega seljaka z njegovim inteligentnim kretanjem in vedenjem in ko sem opazoval tudi muslimanske zastopnike, moral sem sam pri sebi vzkliti: Kako lep narod je to in kako moč bi bila združena v njem, če bi ga ena odločna roka vodila in spravila na pota, po katerih bo končno moral hoditi, če naj nam država izpolni vse tisto, kar smo od nje pričakovali ob času prevrata!

Ker sem pa ob času svojega bivanja v Beogradu imel priliko, pogledati tudi za kulise, sem si pri tisti priliki, ko sem sedel v zbornici, nehote postavil vprašanje: Kaj bi se zgodilo sedaj, ko bi dobil vsak poslanec ostro brušen handžar v svoje roke in ko bi se partije pričele ravnanje po tistih načelih, na katera kot na najvišjo politično modrost prisegajo v posamnih partijah? Nastalo bi brez dvojbe, ako bi vsaka partija hotela izvršiti svoj program, klanje v skupščini in najbrže bi v prvem hipu bil pobit Drašković, Svetozar Pribičević, Stojan Protić in še mnogo drugih.

Saj je mogoče, in tudi sam priznam, da tiči veliko pretiranosti v teh mojih trditvah, ali eno je gotovo, in to izrečem s hladnim srcem: v Beogradu je »partija« prva, vsakdo misli le na svojo stranko in vse, kar se nahaja izven mej te stranke, je vredno, da pogine. Moralo dolžuje v prvi vrsti svoji partiji in — Bog daj, da bi se motil! — država kot taka, ki nam je vendar življenje in bodočnost, pa je dosti nižje pod partijami: kadar se napravljajo strankini sklepi, misli vsakdo le na svojo stranko, na državo pa moloko!

Vtisk imam, da je to največja rana na životu naše države in da se bo moral najti zdravnik, ki jo bo zacelil, če nečemo zagaziti v krizo, ki se bo končala s propadom Jugoslavije!

Najlepša prilika, da povzdignemo državo kot tako, ujedinjeno in zdravo državo, nad partije, se nudi sedaj, ko se je pričelo pogajanje radi nove vlade in ko se pripravlja skupščina, da sklene ustavo naše države. Sedaj je zadnji čas, da stopi strankarstvo v ozadje in, kakor je plaval Stvarnik nad vodami, prejkot je pričel svoje delo, tako se mora dvigati nad razburkanimi valovi naše ustavotvorne skupščine duh države! To je prva in glavna stvar; vse drugo naj se potisne kolikor mogoče v stran.

Nikola Pašić je zastopal čisto pravilno stališče, da se ima v tem hipu, ko se ustavotvorna skupščina pripravlja ustvariti primerno obliko državne ustave, pridobiti kolikor mogoče največ delavcev, ki bodo v ljubezni in soglasju donasili kamen za novo zgradbo. Kolikor mogoče največ strank naj se združi v eno celoto, katere vse bodo delale in katerih nobena ne bo razdirala. Treba je torej ljubezni, treba je odpuščanja!

To pa je mogoče le, če vsaka stranka nekaj odneha. Ni je stranke v našem parlamentu, ki bi sama mogla rešiti državo. Brez radikalcev in brez demokratov ne pridemo do ustave. Zatorej pa ravnaj dve mogoči stranki, ki imata, da kažeta drugim strankam dober vzgled, da korakata na čelu popustljivosti in miloljubnosti. Le eno se ne sme žrtvovati: ednost države! Prihodnost naše države pa ne sme biti odvisna od tega, je-li kak ministrski portfelj v rokah te ali one stranke. Glavno je, da pride portfelj v roke tistim, ki se tega, tudi odjenljivim možem, ki bodo vsikdar prisegali na državo in šele v drugi vrsti na svojo stranko.

Posebno naj se ne sili v ospre-dje stvari, ki se čez noč ne dajo rešiti in katere bo treba v posamnih pokrajinah različno reševati. Vsi verujemo v agrarno reformo, vsi pa tudi vemo, da se to težavno vprašanje ne bo dalo rešiti v petih minutah. Demokratska stranka je bila dosedaj naravnost vzorna zastopnica agrarne reforme. Vzlic temu se nismo prišli s to reformo naprej. Pehala se je predvsem za to reformo v Bosni. In kaj si je pridobila s svojo vzornostjo? V Bosni par mandatov, in še te z največjo težavo! Hvaležnosti torej ni bilo nobene! Zatorej

bi bilo naravnost smešno, če bi se radi portfelja za agrarno reformo morala razbiti pogajanja za novo vlado.

Odprite vendar svoja srca! Spominjajte se v teh časih tistih dni, ko so nemške in avstrijske tolpe s pomočjo zavržnega bolgarskega sosedu plenile in morale po Srbiji! Spominjajte se dobe, ko je naš kralj s svojo junaško vojsko lazil čez alban-ske pogorje, kjer so jugoslovenski sinovi umirali od mraza in gladi, a vzlic temu niso obupavali! Kraljevi-na Srbov, Hrvatov in Slovencev se je rodila v teh junaških vrstah in kralj Peter jo je nosil s sabo tiste dni, ko je stradal in trpel s svojimi junaki po alban-skih sneženih vrhovih!

Takrat se je rodila naša velika jugoslovenska domovina, a prvi korak je napravila potem, ko so na solunski fronti srbske in tudi slovenske in hrvatske vrste prebile izdajalsko bolgarsko armado, s katero danes tako očitno ljubimkuje gospod Stip-

ko Radić, ki bi Srbe rad spravil med hrvatski in bolgarski nož.

In sedaj naj se poslanci, ki imajo napraviti prvo oblačilce kraljevi-ni Srbov, Hrvatov in Slovencev, katera se je rodila v gladi in mrazu v Albaniji in med bučanjem topov na solunski fronti in katere rojstvo je s svojo smrtjo posvetilo toliko srbskih in jugoslovenskih junakov, — taka-žejo, da so pritriljavci, da nimajo pojma za vse tisto, kar je v tem hi-storičnem trenutku potrebno, da ta-ko težko in s tolikimi žrtvami pridobljena država ne postane mrtvo dete?! Tisti, katerih kosti se bellje po alban-skih pečninih in tisti, ki so bolgarsko izdajstvo plačali s svojim življenjem, se danes oglašajo iz svojih zanušenih grobov in njihov glas se združuje v silno grmenje: Mi ne-čemo, da bi propadla država, kateri smo žrtvovali svoje življenje!

Zato upamo, da se pogajanja v ustavotvorni skupščini ne bodo razbila radi tega ali onega ministr-skega portfelja!

Klerikalna politika ni slovenska, ne slo- vanska, je — vatikanska.

Naši klerikalci z dr. Korošcem na čelu so po prevratu tako spretno vodili svoje politike, da je bila vsa srbska javnost z malimi izjemami prepričana, da je klerikalna stranka v Sloveniji najjačša opora državne misli. To prepričanje se je še poglabilo, ko je bil meseca junija t. l. prestolonaslednik regent Aleksan-der v Ljubljani sprejet z naravnost nepričakovanim navdušenjem in sijajem, kar se je smatralo za dokaz, da je državni in dinastični čut že globoko ukoreninjen v ljudstvu, da ga nihče ne more več izruvati. Na krmilu v Sloveniji je bila takrat dr. Brejčeva klerikalna vlada, ki je stori-la vse, da bi srbski javnosti pri-krila dejstvo, da slajnega regento-vega sprejema niso nimalo priredili klerikalci, marveč zgolj oni napredni sloji našega ljudstva, katerih ju-goslovensko mišljenje, čustvovanje in prepričanje datira še iz časov, ko so bili baš zaradi teh svojih ju-goslovenskih idealov izpostavljeni najhujšemu preganjanju s strani stare Avstrije in njenih zvestih in poslušnih hlapcev klerikalcev.

V tej zmoti se je posrečilo dr. Korošcu in dr. Brejcu držati Srbe do najnovejšega časa. In kako tudi

ne? Klerikalci so se tako prečkano in spretno znali blinčiti, da je bil ves srbski svet v dno duše uverjen, da ni na svetu bolj prepričanih monar-histov in bolj vdanih služabnikov Karagjorgjevičeve dinastije, kakor so slovenski klerikalci. In če so se vendarle semtertje v srbskih krogih pojavili rahli dvomi o pristnosti kle-rikalnega monarhističnega prepri-čanja, vselej je dr. Brejcu in dr. Ko-rošču z lahko uspejo razpršiti vse dvome, saj sta bila oba s kraljevim redom Sv. Save odlikovana, viteza in odličnjaka, o katerih eminentno dinastičnem mišljenju ni bil mogoč niti najmanjši sum.

Toda razmere se spreminjajo. Poraz pri volitvah je spravil kleri-kalce iz ravnotežja in ob razum. V svoji zmedenosti so vrgli krinko z obraza in se pokazali v pravi svoji sliki kot načelni nasprotniki in so-vražniki ne samo narodne dinastije, marveč tudi, kar je glavno, narodne države. In beogradski javnosti so se jele odpirati oči in Srbi so jeli spo-znavati slovenske klerikalce v nji-hovi pravi podobi. Opetovano smo v tem oziru že citirali beogradске liste najrazličnejših strank, ki so bili enodušni v obsodbi klerikalne stran-

V. M.

Novi stara reč.

Nihil novi sub sole! Nil admirari! Matskodo misli da so komunisti čisto nov izrodek ruske revolucije in da sta ustvarila komunistični evangelij četa Trockij in Ljening. Toda nič novega ni na svetu in komunizem je že silno star, starejši nego Kristus, ki pa zato o njem vendar ne moremo trdit, da je bil prvi na svetu komunista.

Če posebej globoko je v zgodovini, ki nam je ohranila imena in dejanja, začelamo legendarno postavljati spartanskega Lykurga, čegar znamenita zakonodaja ima veliko komuni-stičnih potez. Seveda ne smemo trdit, da je bil Lykurg komunist moskovske-ga kopita lahko pa rečemo, da je bil med prvimi komunisti, ki jih sploh imenoma poznamo.

Noben drug nauk se ni gibal med tolikimi izjemami kakor evange-lij komunizma. To dejstvo nam je popolnoma umljivo, če pomislimo, da je bil komunizem v vseh dobah trabant veli-kih prevratov. In kakor je imela vsaka doba svojo posebno podobo, tako je tudi komunizem, ki se je zopet izlučil iz aje, težil vselej za drugačnimi smotri.

Tako je bistveno različen komuni- zem Lykurga od komunizma, ki ga je 500 let kasneje oznanil veliki grški modrijan Platon v svojih spisih »Politeia« (»Država«) in »Nome« (»Posta-vec«). Tristo let za Platonom pa je na-stopil nov glasnik komunizma, Jezus

iz Nazareta. Njegovi nauki so se nam ohranili še do danes in če jih primer-jamo s komunističnim evangelijem Tro-ckega in Ljeninga, najdemo bore malo podobnosti. In vendar je bil tudi Kri-stus komunist v pravem pomenu besede, glasnik skupnosti in enakosti. Toda kakor je bila Kristusova doba bistve-no različna od današnjih socialnih pri-lik, tako je tudi naravno, da je ubral Kristus s svojim komunističnim nau-kom drugačna pota, nego jih hodi-ta danes Trockij in Ljening.

V splošni temi srednjega veka so ni oglasil noben nov glasnik komuniz-ma. V Evropi in na obalah Sredozem-skega morja je neomejeno gospodarila Katoliška Cerkev, ki ni samo oznanja-la Kristusovega nauka (kolikor in ka-kor je bil v skladu z interesi cerkvenih poglavarjev), temveč je znala ta nauk braniti tudi z ognjem in mečem. Kdo-koli je imel pomisleke, ga je Cerkev brezobzirno ugonobila kot krivoverca. Šele v 16. stoletju se je mogel človeški duh nekoliko svobodneje razmahniti. Prišel je bil tisti veliki prevrat, ki ga je prinesel odkritje Amerike. Prišel se je novi veli zgodovini.

In zopet so vstajali drug za drugim oznanjevalci komunistične misli: Mo-rus, Campanella, Morelly... Bili pa so povečini sami teoretiki. Edini Cam-panella je poizkusil tudi praktično uveljaviti svoj nauk o »Solnčni drža-ve« tam ob begovih Paragvaj (Južna Amerika), kar pa se mu ni obneslo.

S francosko revolucijo so prišli zo-pet novi glasniki komunizma, na čelu

jim Babeuf¹⁾, ki pa jim je bil komu-nizem samo sredstvo v dosegu nji-hovih političnih teženj.

Različne prilike so torej prinesle različnih komunističnih pokret. In baš ta neenakost je branila komunizmu, da bi se bil kdaj za del časa udeleževal. Pa saj drugače tudi ni moglo biti. Komuni-stični nauk je že sam na sebi nekaka utopija. Nikoli ni bilo človeštvo edino in nikoli ne bo, dokler mu bo tekla po žilah živa kri. Vsek velik prevrat v zgodovini prinaša borbe in katastrofe in je umljivo, če prinese s sabo tudi ab-normalne pojave. Tak prevrat je morda človeštvu celo potreben, kakor je po-treben orkan, da izčisti ozračje. Zato so

¹⁾ Posebnosti Babeufovih komuni-stičnih načel so se pokazale v nasled-njih točkah: 1.) Država naj bo pretež-no agrarna država, obrtnost naj se po-spešuje le v toliko, kolikor je potrebna za pripravljanje preprostih živil in najpotrebnejšega orodja ter strojev; 2.) mesta naj izginejo s površja, ker sa-mo okužujejo javno življenje; 3.) vsi naj imajo enake in kar najbolj prepro-ste potrebe; 4.) enakost naj se kaže tu-di v izobrazbi in v duševnem življenju, zato naj bo pouk za vse enak in naj ob-sega samo elementarne spretnosti v čit-anju, pisanju, računanju in zgodovini, v razumevanju postav. zemljepisa in statistike republike. Vsaka težnja pa, da bi se hotela na kakršenkoli način gojiti kaka višja znanost, je strogo kaz-nljiva.

vsj prevratni izrodki, ki hočejo služiti samo samim sebi, obsojeni na kratko življenje.

Današnji glasniki komunizma ima-jo isto napako, kakršno so imeli komu-nisti vseh dob: vedo, da na svetu ni vse tako v redu, kakor bi rad človeški razum, ne vedo pa, kako bi iztrebili to zlo, ki tare človeštvo že v pamtveka. In ker ne vedo, da bi radi vedeli, blodi-jo v zmotah in hlatajo za odgovorom veliki uganki življenja.

V božični številki »Slov. Narod« je priobčil R. Peterlin Petruška pesem: »Komunist pri jaslicah«, ki veje iz nje pomilovalni nasmeh treznega človeka. Naše čitalce bo utegnilo zanimati, da R. Peterlin Petruška ni prvi med nami, ki se je tako posemneli komunističnemu evangeliju. Pred 70 leti je napisal šta-jerski župnik - pesnik Jožef Lipold (1796—1855) podobno pesem »O d ko-munistu to«²⁾, ki slove:

Svet misli si zlo premeten,
od vseh strani jako učen,
že vsak lenuh gospod čit',
vsak potepuh starina pit'.

Kar pridni so pridelali,
se komunistam lastno zdi,
saj pravijo, vsi bratci smo,
kar gleštamo, je vseh blago.

Kar si poerbal, tvoje ni,
to sliši tud' med vse ljudi,
kar ti v darilo si dobil,
boš ravno tak' med nas delil.

Tak' ubožnih ljudi več ne
vsi lahko tak' bogati so.
Kar si prihraniš, pridobiš,
zopet med druge razdeliš.

»Posestva tvojeja več ni,
kakor dozdaj pod ključami,
razločka stenov več ne boč.
Tak komunisti hočejo.

Vsi so gospodje in gospe;
kaj 's tega bo, vsak lehka vé:
kedar požertlo vse blagó,
potim sromak tud' vsaki bo.

Lenuh ni s'jal tud' nima žet',
kar je pridelal priden kmet;
pokaj bi potepuh zanil,
kar je gospod si pridobil?

Mestlan, težan dost' truda 'ma,
ki rokodeli, baranta;
naj vživa, kar pridelal je,
ne potepuh, ki križem gre.

Katoliška vera nas uči,
da Bog talente razdeli,
da en'mu dva, pa drug'mu pol,
ne vsak'mu en'ga, ne deset.

O komunist, poberi se!
Tvoj nauk slepar iz pekla je,
ljubezen Bog od nas želi,
ne pa oropati ljudi.

Le pridno radi delajmo,
in vbojim pa pomosimo;
to nas uči kerščanski nauk,
to srečnih je ljudi oprav'k.

že in njene za državo pogubne politike. Najbolj uničujoča pa je sodbda, ki jo je te dni izrekel o klerikalni politiki in dr. Korošcu »Jugoslovenski Pijemont«. Ta članek, naslovljen »Korošec in Razputin« je vreden, da ž njim seznanimo našo javnost vsaj v odločku.

»Pijemont« piše med drugim: »Osební papežev tajnik kardinal Gaspari, ki je najvernejši in najbolj poklican tolmač politike sv. pčeta papeža in celokupne katoliške cerkve, je meseca maja 1918. napram dopisniku pariškega »Petit Parisiena« točno preciziral stališče, ki ga zavzema politika mednarodnega klerikalizma v vprašanju Avstrije in njene obnove. Kardinal Gaspari je izjavil: »Dagodki so pokazali, da smo bili mi katoliki na pravem potu, ko smo dokazovali, da bi značilno uničenje avstrijske monarhije veliko izgubo za evropski mir. Uvažuje, da se to uničenje ni preprečilo, je treba da se ta dogodek za sedaj popravi s tem, da se prepreči ustanovitve edinstvene Jugoslavije, hrvaških in slovenskih pokrajinam se mora dati avtonomija v obliki republike.«

Kakor torej vidimo, je papeževa politika vrlo odkrita in precizna. Vatikanski politik in pravnik je mnenja, da je »avtonomija, ki se naj da v obliki republike Hrvatski in Sloveniji« prvi korak, da se vzpostavi Avstrija. Sedaj pa vprašamo: ali to ni od besede do besede program in politika, ki jo vodijo in izvajajo Radič, Korošec, Laginja, Mandić, Drinković, Frank in ostali Avstrijanci? Republika sama na sebi bi morala biti borba in reakcija proti klerikalizmu. In v resnici, klerikalci se najljuje bori proti republiki — Italiji, Franciji, Španiji in na Portugalskem. A pri nas? Pri nas pa se bojujejo za republiko. Zakaj? Ker pri nas v Jugoslaviji nima republikanizem ničesar skupnega z republiko, pač pa naj služi kot sredstvo, da se razruši naša država in obnovi klerikalna in reakcionar-na Avstrija...

Duhovnik Korošec, ki je po propadu Avstrije zahteval republiko, je prišel kasneje do prepričanja, da je za sedaj mnogo bolj oportuno, da se izvojuje avtonomija za bivše avstrijske pokrajine in se pod zaščito avtonomije započne močna klerikalno-separatistična propaganda in organizacija proti Srbom in Srbiiji. To je v stvarnosti delo, ki ga

že dve leti izvršuje duhovnik Korošec. Geslo njegovega pokreta je: Katoliki skupaj! Tega gotovo ne dela, da bi ustvaril čim najtesnejšo zvezo s Srbijo in Srbji, marveč zgolj zvezo s protektorico katolicizma — Avstrijo. Sicer pa, ali se dr. Šusteršič, šef klerikalne Koroščeve stranke, ne nahaja v Avstriji, od koder vodi ves ta pokret?

V tem momentu težke vladne krize najdemo zli Korošecv duh povsodi, kjerkoli se ruši država. On je sabotiral državo prav tako, kakor je to delal nekoč Razputin v Rusiji. V dveh letih svojega sodelovanja pri državnih poslih je imel povsodi svoje prste, na isti jezuitski način, kakor je nekoč pripravil propast Rusije Razputin, ki je bil istočasno ljubimec carice, svetovalec carja, agent Berlina in zaupnik vseh prevratnih elementov.

Danes se je naš ljubljanski Razputin toliko ojačil, da cinično zanika svoj podpis, ki ga je dal na najvažnejši akt. (Misli se tu na ukaz glede začasnega poslovnika.) Kaj to pomeni? To znači toliko, da duhovnik Korošec ne priznava naše države in da smatra za svojo pravico, da jo lahko izda, kadarkoli mu je volja. Negirajoč svoj podpis je Korošec v bistvu zagrešil izdajstvo na državi. Ne moremo dovoljevati, da bi mož svoje delo nadaljeval in našo državo strmoglavil tja, kamor je pahnil Razputin Rusijo. Ako bi bil Razputin odstranjen že l. 1914., bi se b'la vojna končala z našo zmago že leta 1915. Srbija bi ne bila propadla, ne bilo bi žrtev štiriletna vojne, a Rusija bi b'la rešena. Mi ne smemo dovoliti, da se Razputinska igra ponovi v naši državi. Tudi za Korošca mora priti dan sodbe... To zahtevajo oni, ki so to državo ustvarili in ki ne bodo nikdar dovolili, da bi se uničila...

Ako je avtentična izjava kardinala Gasparija — mi nimamo nobene povoda, da bi o tem dvomili — potem je politika naših klerikalcev v resnici prirojena popolnoma po Gasparijevem receptu. Potemtakem klerikalna politika ni narodna, ni slovenska, ne slovanska, marveč tučinska politika, ki jo narekuje laški Vatikan, čegar glavni smoter je, da razruši mlado Jugoslavijo in da na njenih razvalinah zopet vzpostavi staro zaščitnico klerikalizma habsburško Avstrijo. Slovensko ljudstvo, ali ne uvidiš tega?

Bilanca.

Sentimentalni ljudje napravijo koncem leta bilanco svojih uspehov (včasih tudi uspehov, če so še kaj drugega nego sentimentali) ter se založijo ob enem z novimi dobrih načrti. V politiki je tako počenjanje nekako nesmiselno, ker je ta sleherni dan novo leto, ker odpre slehernemu obzorje za nove možnosti. Pa iz kronološkega oportuniteti se drž dnevni tisk še povsod je patriarhalne šege, tako da nam čitatelj ne more zametiti, ako razpravljamo vnovič o znanih stvareh.

Ne bomo nič naštevati. Pred tremi leti so upali komaj nekateri sanjati o Jugoslovenski državi. Danes treba samo pogledati na naše sosednje države, da nam oživi v očesu nekaj kakor iskra samozvesti. In samozvesti nam ne manjkata. Ne samo radi tega, kar bi bila upravičena, se bolj ker je tako potreben rekvizit v meddržavni borbi za obstanek in ker je jeden izmed glavnih psiholoških činiteljev uspešne politike. Ali ste morda že kaj čuli o skromnem Angležu, Nemcu, Francozu? Radi nekaj samozvesti preveč nego premalo, kajti ona igra ulogo one uteži, ki v mednarodni tekmi tako mnogokrat odloča.

V naši prisiljeni skromnosti se komaj zavedamo, da imamo meje, definitivne meje. Zdi se nam še skoro samoumevno, da jih imamo in samoumevno se nam vidi, da jih nimajo še Poljaki, Rumuni in naš malozanesljivi grški prijatelj pravzaprav tudi ne. Mi pa imamo meje. Papam habemus (imamo papeža).

Ampak Rapallo! Zlobna beseda, tui zvok, neprijetno zveneča konstelacija rabulistično izbranih glasov. Že enkrat se je pripetila diplomatska nezgoda na tem sicer divnem obrežju. Pa tista nezgoda nam je v svojih neposrednih posledicah koristila. Z začasno ureditvijo naših jugovzhodnih meja se moralo, ker moramo, za par desetletij zadovoljiti. Na severozapadu smo doživeli dvojen poraz, ker tam ni šlo za borbo sli ravnih sil. Na Koroškem naša neorganizirana poštenost in nalivnost ni mogla biti kos organizirani nemško-laški goljufiji in nasilju. v Rapallu se nismo toliko udali Italiji, kakor skupnemu pritisku antante. Povsem brezplodno početje bi bilo spraviti se sedaj s kritiko na ljudi, ki so bili tedaj na odločnem mestu. Korošci in Primorci so se izven naših meja, v tem delstvu leži smer hodočja naše znanje politike. Zgodilo se je čudež, da smo se uledilni nepriznani hitro in neopoznovalno lahko, ne parimalo, ako se ni zgodil tudi čudež, da naša naša trobojnica na Svetem Justu, na Koroškem in na reški nameštniki palači.

Na tarmalno in ne kršajmo rok s steno finim slovenskim vzhodom: zabljenost je, ne da se več nomažati. Kaj je ranalica poenodna? Pogodba je veljavna tako dolgo, dokler ostane razmerje onih sil, ki so našle v nji svoje trenutno ravnotežje. Provizorij je, premirni sporazum med dvema

državama, ki pada sam po sebi v svojo ničevost »rebus alter stantibus« (ko bodo razmere drugačne). Nekoč v srednjem veku in tudi še na pragu devetnajstega stoletja nahajamo v mednarodnih pogodbah dostavke, da imajo veljati »za večne čase«. Dandanes navdajajo pogodbenike čisto drugačna čustva, ko si izmenjavajo ratifikacijske listine. Pogodba ni več večni zakon, ona je orodje onega, ki jo zna časa in trenutnim razmeram primerno izbrati. Rapalska pogodba je dogovor, po katerem po višji sili primorani dopustimo, da ostane del našega naroda pod tujo upravo; ne za večne čase, samo za čas, dokler ne strohne temelji pogodbe in temelji te pogodbe je najnekonstantnejši politični položaj: velsila, oprta na pomoč dveh svetovnih sil je postala ob steno mlajšega, šibkejšega, neizkušenejšega, slabšega soseda. Pomosni ne smejo biti Italijani na to pogodbo. Pariški in berlinski mir sta slonela svoj čas na očividno na veliko solidnejši podlagah in pripisoval se llima je drugorečni pomen. Po dveh generacijah ne uživata več niti slajša papirnati čunji. Politični dogodki našega časa s onekam podobni političnemu vrtilocu, ki se je začel po končanem dvojobu Marius-Sulla. Tedanja doba kar mrgoli mednarodnih pogodb. Politični mobilizem, ki je enkrat v toku, se ne ustavi, dokler se svet ne reorganizira na sposobnejše temelje. Zdi se mi da je moderna Evropa dozorela za podoben politični mehanizem, ki se mora izživeti dosledno do konca. Danes smo sklenili pogodbo, danes se nam je zaviliati rokave, da podromu njeno podstavo.

Gre je za to, da li se bo ohranilo, obranilo izvedljivo jugoslovenstvo. Po politični matematiki, kakor je v rabi v deželah zapadnoevropske kulture, moramo računati na ugoden uspeh. Časi nasilnega raznarodovanja so na evropskem zapadu končnoveljavno minili. Ne da bi bil morda konec enakih poskusov, temveč ker ni več nade za trdnavreden uspeh. Raznarodovanje med kulturnimi narodi je že davno premagano stališče. Ali sprejme manj zavedni del prebivalstva tui jezik, to na stvari ne menja nič, kakaj narodnost in jezik še dolgo nista istovetni stvari. Kar ni narodno dozorelo, se bo v Primorju udalo zunanemu bleisku Italijanske kulture in Italijanskega jezika. S tem nam je računati in v podobnem smislu tudi na Koroškem. Po drugokrajnih in drugočasnih razmerah nam je računati, da se tekem enega pokolenja odulji petina zabljenega prebivalstva. Ne najboljša petina! Dobro polovico bo ohranila slovenska kultura zavednost.

Koroški nemčurji niso nikoli sanjali o slovenski kulturni zavesti. Zato so postali nemčurji. Primorski Slovenci so drugega kova. Na Koroškem se je merila nemška kultura (ne civilizacija) z otroškimi kulturnimi poskusi tamošnjih Slovencev. Zateza-

del smo morali propasti. Ker je bila duševna zveza s prekaravanskim zaledjem še prešibka. Primorec je sol Slovenije. Cim bojevitelja in živahnejša bo kulturna tekma, tim izrazitejša bude narodna zavest, tim večji odstotek, ki se nam bo ohranil. Zavedajmo se dobro, da smo stopili v sfero zapadnoevropske kulture. Mi, Čehi in tudi Poljaki. Rusko slovenstvo je odšel svet za sebe, ono ni Evropa in sedaj je prepoznano, da bi se postalo. Svetovna vojna in bojevitelja katastrofa sta utrdila neoborni mejnik med zapadnim in vzhodnim Slovanstvom. Jugoslovenski severozapad postane nervozno prehajališče, stikališče našega plemena z romanstvom in germanstvom. In čim živahnejši postanejo stiki, tim globlje se ukorenini narodna samozavest. Ne ločitev, ne čuvanje po obrambnim steklom očetovske zakonodaje, ampak čim čimljeja izmenjava kulturnih dobrin utrja nacionalizem.

Drugo je organizacija. Organizacijsko spretnemu bo sreča milejša. Primorsko-koroško slovenstvo je samo prešibko, da odoli iz lastne moči Brez politične in moralne zaslonbe bi plamen po malem ugašal in ugašal. Če bi imeli organizacijske talente germanskih narodov, posebno pruskega plemena, bi lahko z mirnim očesom zrl v bodočnost. Pa ker miso dani tisti pogoji plemenske in stanovsko-politične preteklosti, ki so ustvarili ravno nemški organizacijski instinkt, moramo gledati, kako pride-mo potom nacionalne vzgoje do potrebnih organizacijskih zmognosti. To je stvar šole, politične in gospodarske naobrazbe, stvar najmanj treh generacij. Nemci imajo opravila dovolj, da zrahljajo tisočere vezl versailleske pogodbe, pa vendar še nahajajo energije, da organizujejo izvedljivo nemštvo. Mi smo v tem pogledu dosti na boljšem, pa bi bili storili lahko nekaj več. Da, prav zares, bilo je precej navdušenja še pred letom, ko so nas iz Pariza držali z raznimi razmejnimi črtami in tudi še ob Veliki noči, ko je zrasla organizacija »Jugoslovenske Matice«. Tudi »Gospodovski Zvon« je žel nekaj rodoljubnega pritrjevanja. Toda zdi se nam in neodrešenim Slovencem se zdi najbolj istokot, da to ni ono, od česar jim je pričakovati spas in podporo. Marazem in neka fatalistična ravnodušnost se je vnezidila globoko v našo duševnost in zadušil navdušenje po prvih drhtljajih. In vendar velja v politiki le vztrajnost in edino le vztrajnost. Silno prozaična lastnost je to, toda vseeno edina rešitev. »Jugoslovenska Matica« kakor

»Gospodovski Zvon« obe organizaciji imata lep program, bojim se le, da bo sčasoma zmanjkalo navdušenja, prispevkov in vztrajnosti. Ne da bi sodil morda po kalenih tozadevnih konkretnostih, le kratak pogled na našo zgodovino že zadostuje, da upraviči to bojazen. Ponašamo se z večjo naru organizacijskega duha nego naši jugoslovenski bratje ali vseeno to ne bo zadostovalo. Naša organizacija, ki bo skrbela za izvedljivo jugoslovenstvo, bi ne smela biti postransko opravilo nekaj po-zitvovalnih moč, morala bi biti solidno zasnovana korporacija vztrajnih in marljivih ljudi, ki bi posvetili svojo silo edino le temu namenu. Sicer ostane zamišljeno delo v diletantskih kolovozih in v času skrajne specializacije diletantizem ni metoda, od katere bi smeli pričakovati zadovoljajočih uspehov.

Dosti važnejši nego rapalska pogodba bo gospodarska pogodba z Italijo. Ona je čisto interna zadeva med nami in Italijani. Antantni pritisk odpade, tu se bodo pogajali naši zastopniki skoraj na ravnem stališču. Ne vem, v koliko bodo mogle naše gospodarske centrale oborožiti naše zastopstvo z materialno in moralno zaslonbo in da-li se tozadevno vrše po vsi državi po jasnem enotnem načrtu zamišljene priprave. Na vsak način pa se nam nudi prilika, da zanjemo zadostne kompenzacije za rapalske izgube. Ni na mestu razmotrivati o teh stvareh pred časom v časopisu, zdi se nam le, da bi ne škodovalo, ako se bo pri sklepanju gospodarske pogodbe oziralo na metodo, kako je skrbela in kako se skrbi nemška vlada za izvedljivo nemštvo v podobnih slučajih.

Nismo podlegli ne na Koroškem, ne v Rapallu. Tam se nista borili toliko dve državni ideji kakor dva gospodarska interesa in da je zmagal gospodarski lokalni interes je razumljiva posledica materialistične človeške narave in povojne zmedenosti. V rapalski areni nas ni pritisnil k tlom noben sovražnik, ugotovili smo samo v naprej nesorazmerno premoč vse zapadne Evrope in borbo odložili na primernejše čase. Meddržavni temelji naše države so utrjeni, dorazložečo pokolenje bo moralo izkonsolidirati državo v notranjosti. In med tem se bo v zunanje-političnem kulisu tako marsikaj in korenito spremenilo. Čas in delo državotvornih elementov bo sčasoma pokopala plebsit in rapalsko pogodbo Sredstvo za to zremo v vztrajnosti in v načrtoma izvajani organizaciji.

Jugosloveni!

Naše državne meje so urejene. Toda ne po načelih pravice in pravičnosti, niti po demokratiških načelih prava samoodločevanja narodov, nego po obzirih, ki so jih narekovala zahteva močnejšega. — Cel milijon naših krvnih bratov je ostal pod tučcem. Česa se ti moderni sužnji morajo nadejati in kaj jih čaka, nas uči zgodovina, največ pa naše bridke izkušnje v prošlosti. Pod tučcem bodo naši bratje uživali usodo sumnih strancev, preganjanjih nezadovoljencev, stiskanih, vsiljenecv, v najboljsem slučaju usodo toleriranih nadležnikov in preziranih nedomačinov. Obsojeni so, živeti v razmerah in državah, kjer bosta državniška vestnost in patriotska dolžnost delala za njihovo raznarodovanje in odtujenje, kjer so njihovi jezik, njihova knjiga in njihovi običaji žaljive čustva in pojmov njihovih gospodarjev, kjer sta njihova kultura in gospodarska razravanost zahteva državnih razlogov in narodnega ponosa. — Poleg vsega tega obtežuje našim nesrečnim bratom, ki so ostali pod tučcem, njihovo žalostno usodo zavest, da so izredno nesrečni, ker so nasilno oddvojeni od vseh nas, ki živimo v zlati svobodi. Po tako težki, a tako silajno priborični narodni svobodi je zares neutешna bol naših podjarmljenih bratov, da so od nas odtrenani, krivično odvojeni od naše svobode. — Zato moramo mi utešiti te naše brate. Ohraniti jim moramo prepričanje, da nobene tuje meje ne morejo prekiniti ali osliniti veže bratskih čustev in najpristranejši pomoči med nami in njimi. — Stanje, v katerem se nahajajo ti deli našega naroda, je že danes obupno in nevezdržno. In ako tem mučenecem ne pritečemo na pomoč mi, njihovi svobodni in zedinjeni bratje, za kratak čas bi jih ne bilo več po onih podjarmljenih kraljih. Naš tamošnji narod bi se pod pritiskom razmer deloma izselil, deloma potučil, ker bi ne imel tretjega izhoda. Tretji izhod mu moramo mi odpreti. Oni leni in bogati kralji, ki so bili od nekdanj naš, morajo tudi nadalje ostati v posesti našega naroda. Z njimi nas veže ta zemljepis in zgodovina: z njimi nas spajajo tožni in radostni spomini, tradicije iz davne in skorajšnje prošlosti; z njimi nas vežejo pamei in srce ter hrenenatie no lepši bodočnosti. Kakor vedno doslej, se mora tamkaj tudi dalje na veke glasiti naša beseda, razlegati naša pesem. —

Da se to zgodi, da ostanejo oni podjarmljeni naši kraji še nadalje naši, da se naš tamošnji narod ne izseli ali raznarodi, to je skrb in naloga Jugoslovenske Matice. Ona si je stavila zadajo, da nudi našemu podjarmljenemu narodu, pod katerim kolj tučcem se nahaja, dovolj moralne in gnotne pomoči, da ostane njegova narodna zavest krepka in čuječa, ter da se mu omogoči narodni, gospodarski in kulturni obstanek na rodni grudi. — Da izvrši to svojo veliko, vzvišeno in patriotsko nalogo, je Jugoslovenski Matici potrebna nujna pomoč in sodelovanje vseh Jugoslovenov v osvobodeni in zedinjeni domovini. Zato prosí vse svobodne brate v naši državi, da delajo za kar hitrejšo osnamljanje krajevnih podoborov Jugoslovenske Matice, kakor tudi za zbiranje denarnih sredstev za družbene potrebe. — Pravila Jugoslovenske Matice se dobivajo pri Centralnem odboru Jugoslovenske Matice v Beogradu, Pozorišna ulica 15, pri velikem pokrajinskem odboru Jugoslovenske Matice v Zagrebu in pri pokrajinskem odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Denarni prispevki naj se pošiljajo podružnici Jadranske banke v Beogradu za Centralni odbor Jugoslovenske Matice. — Ta naš proglas naj bo tudi čestitka vsem našim bratom v domovini in izven nje ob Novem letu. Beograd, Novo leto 1921.

Centralni odbor Jugoslovenske Matice.

Dr. Boža Marković, vsuč. profesor; dr. Dinko Trnajič, narodni poslanec iz Istre; dr. Dinko Puc, odvetnik iz Gorishe; dr. Ivo Mogorovič, inspektor min.; Uroš Gjonič, profesor; Rafe Kundić, bančni uradnik; Mile Pavlovič, profesor; Pavle Popović, rektor bogoslovja; Gjura Paunković, vsuč. profesor; Ljuba Stojanović, član akademije znanosti; dr. Dobroslav Kovačev, rektor bogoslovja; Gjura Paunković, direktor »Rosije«; Branislav Nušić, načelnik ministrstva; dr. Aleksander Belić, vsuč. učilski profesor; Jovan Glaja, direktor »Trgovinskega glasnika«; Stevo Stojanović, ministrski tajnik; Milan Grol, gledališki ravnatelj; dr. Stanjo Stanojevič, vsuč. učilski profesor; Milan Savčić, novinar; Gjivo Višić, novinar; Brana Cvetković, književnik in publicist; Jovan Tanović, novinar; dr. Lenard Lotrič, inspektor ministrstva; Rista Odavič, profesor in publicist; Jovo Mijodragović, novinar.

Koroško novo leto.

Sneg krije gozd, ntiwe in travnike. Korotan je pokrit z ledeno mrzlo, sneženo plastjo in taki debelosti, kot že mnogo let ne ponre. Oster, uničujoč veter brlje od severa dol, od Tur. Korotan je pokrit z holo, mrtvaško nlahoto. Pokomana je pomlad in polje — doha življenja in probujenja. Zima je prišla tako hrzo, da je našla velike smreke okoli »Voitvdekega stola« dne 10. oktobra še lokalno — sok dreves je zmrazil in od večje vise kot ledeniki — zmrazilne solze.

Gospodovski zvon — osamljen vabi s svojim milim, stekotom glasom svoj blažen rod slavnih potomcev, ki je še pred meseci upal, da posadi na novo

na stari slavn prestol slovanskega kneza, k obrambnemu umoru proti grabežljivemu sovragu. A glas zvona zgubila moč — ker kliče zaman. Del najboljših sinov le moral nred mščevalno roko sovragovo — zbežati, daleč proč od svoje zvezde — in umira vsled nomanikniz preprosti človeških potrebčin — oblike, tonle sohe in hrane. Drugi del sinov in čer — Gosnečete — na istotako ne more pohiteti na sveta fla, ker mora tvoriti železen obroč s svojimi telesi ob Ljublu in Peči, da obvaruje svoje brate v Sloveniji. Prvi in drugi — kako dolno hoste moči še čititi s svojim životom sveta fla? Kdaj prire trenotek, ko omahnejo vaše moči in bo

sovrag korakal čez vaša trupla ob Dravi do morja, ki je bilo nekdanj slovensko?

»Gospodovski zvon« ako hočeš še obdržati okoli sebe vsaj seme izkrvavelega naroda, napni poslednjo v tem letu Tvoje moči in povej vsem Slovanom, ki ponemarneno kličejo Tvoje ime — ki iščejo »krivce nesreče« — bedo Korošca na rodni zemlji — in bedo Korošca v bratski zemlji majke Jugoslavije. Pozovi jih na takojšnjo odpmoči!

Leto dni so opustili Korotanci delo zase in za družino — posvetili so se samo delu odrešitve. Vsak teden so se peljali po 20, 30 do 50 km, da so zatrti nemške nakane. Vsak fant, vsako dekletje delalo noč in dan za narod. Njim na čelu le stal koroški učitelj in duhovnik.

Bila je to celota, ki je delala skupno, ki ni poznala strankarskih razprtij — ki se je ljubila med seboi kakor brat z bratom, ubog, bogat, študiran gospod in naroden delavec, ki le s težkočo zapíše svoje ime — vse je bilo ena rodblina. A zdaj? Učitelj je izgnan, duhovnik je oropan in pregnan. Oba tavata širom Slovenije in iščeta bratskih src v odpmoči. Zaman je ves trud — 15.000 nas je bilo, in to pove, da nas je bilo tri četrtine — kaiti onih 22.000, ki so bili izdalja 10 tisoč ni bilo domačinov, ti ne bivajo med nami. Trije nadebudni mladenci so darovali mlado življenje za našo prestolico Gospodovstvo. Trpljenje teh je bilo kratko — več drugih hira še danes po bolnicah, a 10.000 jih je, ki občutijo mščevalni bič koroških izdajic. Knez Borut, ki je leta 738. obliubil Koroškem na Gospodovskem polju, da jih bo ščitil — svoje brate — je žrtvoval svojega sina Gorazda in nečaka Hotimira kot poročstvo Bavarcem, svojo lastno kri je dal, da je morel držati svojo obliubo in ohraniti svoje podanike, ki so ga sami izvolili za kneza — pred tujim jarmom. Koroški Slovenci smo dne 10. oktobra pokazali, da volimo Jugoslavijo. Enako kot leta 738. se nam je dne 13. oktobra v Celovcu slovesno obliubilo, da ima nas 15.000 zaščito. Gospodovski prestol ne čudi se, da so obupale smreke, ki te obdajajo in ponizno klonijo pod težo belega, smrtnege, ledenege bremena svoje ponosne vrhove. Kar je bilo leta 738. še čast in poštenje, to je leta 1920. samo prazna fraza, ki odmeva po slovenskem Koroškem skupno s stokom naših ljudi, kole se ne samo duševno, temveč prav kakor v starem veku, telesno ubija.

Politične vesti.

— Burma seja zagrebškega občinskega sveta. Zagreb, 30. decembra. Včeraj se je vršila seja zagrebškega občinskega sveta, na katero ata prišla tudi Radič in njegov pristaša Martinac Zupca ju je pozval, da položita predpisano prisego, nakar je imel Radič daljši govor, ki je izzvenel v to, da sedaj ne bo prisegel, ker se bo v konstituantni moralo sklepati o republikanski formi države. — Njegova izjava se bo sporočila vladi. Radič in njegov tovariš sta ostala do konca pri seji. Radi sprejema ali odklonilne proračuna se je razvila burna debata, končno pa se je z 32 glasovi sprejel trimesečni provizorij.

— Komunistična zarota proti Jugoslaviji. Iz Varšave poročajo, da se oblasti prišle na sled tajnemu delovanju Avstro - sovjeta, kateremu načelje je Rakoszi. Iz teh rakritij je razvidno, da so bili češki komunisti v zvezi s Moskvjo. Avstro - sovjet je izdelal ratančen načrt komunistične propagande v Jugoslaviji. Središče protidržavne propagande naj bi bilo Sarajevo. Komunisti v Jugoslaviji naj bi podpirali separatistične tendence posameznih plemen, kar bi imelo za posledice nered in upor v državi.

— Skrivnosti Radičeve politike. Dubrovniški piše o Radiču: Štepan Radič je čuden pojav v naši politiki. Po končnih naukih na partiški »Svobodni šoli političnih znanosti« se je vrnil v domovino, kjer je ustanovil seljačko stranko na razredni podlagi. Stranka pa ima bolj panslavistično barvo, ker je bil njen ustanovitelj prepričan v vseslovanski duhom. Radič je potoval po Rusiji, kjer je prišel v stik z voditelji vseslovanskega pokreta, katerega cilj je bil uničenje avstro - ogrske monarhije. Tudi na Češkem se je spoznal z raznimi politiki, ki so videli v caristični Rusiji svoje osvoboditeljce. Češki slovanofili so se delili v dva krila: eno je imelo izrazito vseslovansko smer ter je stremelo za ujedinitvjem vseh Slovanov pod erido Rusije, drugo krilo pa je predstavljalo takolimenovano novoslovansko smer, ki je stremelo za kulturnim zblizanjem slovenskih plemen brez uničenja avstro-ogrske monarhije. Radič je v tem društvu postal tudi sam vseslovan v ruskem zmislu. Avstro - ogrske oblasti se niso posebno menile za Radičovo politično delovanje, ker je imel do razpada monarhije le malo pristašev v narodni pa tudi za to ne, ker so poznale Radiča, ki je bil vedno neustanoviten v svoji politiki. Nemci in Madžari so niso bali Radičevega slovanofilstva, zlasti ne potem, ko je Radič za časa anekstiske krize zagovarjal v petrogradskem »Slovanakem« dobrotnem društvu avstrijsko tezo, ki se je takrat širila med Hrvati, da se mora namreč Bosna združiti s Hrvatsko in ne s Srbijo. Da na Avstriji ni namerala združiti Bosne s Hrvatsko, ampak s celokupno avstro - ogrsko monarhijo, in sicer na škodo Jugoslovenov, to nam je povedal pokojni Sunilo v svoji knjizi »Politika in Hrvatskoje«. Kakor hitro je začel Radič zagovarjati avstrijsko tezo, ga je grof Bobrnaki

izključil iz veselovanskih krogov. Avstrijske oblasti so torej uvideli, da Radić lahko menjava barvo in da se ga za to ni treba bati. Za časa evropske vojne je igral Radić žalostno vlogo avstrijskega eksponenta, ki se je veselil srbskih neuspehov in se radoval nad avstrijsko - nemškimi zmagami. Neposredno pred razpadom avstro - ogrske monarhije je klical v hrvatskem saboru: doli s Habsburgovci! dočim jim je med vojno prepeval pesmi. Radić je napisal tudi par zgodovinskih, gospodarskih in filoloških knjig, toda v teh knjigah je podal malo svojega, kar so vse večalmanj dobra kompilacija. Na vsak način je Radić kontradiktoren duh, ki je zelo veliko čital. Radić je zelo slavohlepen človek, ki je mislil, da je prišel njegov čas po razpadu. Najprej je začel širiti sovraštvo proti vojski ter je imel tudi uspeh, kar ni bilo težko, če se pomisli, kakšna je ona množica, ki vidi v njem svojega preroka. Velika napaka demokratov je bila, da so proti svoji volji napravili Radića za mučenika v očeh kmetijskega ljudstva. To je največ pomagalo Radiću, da je poleg svoje demagogije pridobil 50 mandator. Radićev govor na seljaški skupščini je bil pravi tobovabohu naproti pojmov, katerega višek je bilo zanikanje našega ujedinjenja. Naj bo že kakor hoče, vsega tega se ne sme vzeti za tragično, ker ne more imeti nobenih resnih posledic. Naša država je pravno dovršeno dejstvo. Radićevo delovanje sicer ne vzbuja zaupanja, toda smatrati se ga mora za tako, kakoršno je. Niš več in niš manj! Treba je skrbeti, da pride Radić k zvesti. Ker poznamo njegovo prošlost, mislimo, da to ne bo tako težko. Na njegovo izjavo, da bi se gumijske krogljice njegove stranke lahko spremenile v svrčene, pa mu je treba odgovoriti, da imamo mi nešteto več svrčev in železnih.

— Neverjetna italijanska vest. »Idea Nazionale« poroča iz Zaka, da so jugoslovanske oblasti izpraznile v vsej Dalmaciji, ki ni zasedena po Italijanih, gostovane, v katere nameravajo naseliti čete generala Vrangla, ki bodo zasedle Jugoslaviji priznane dalmatinske ozemlje.

— Diktatura italijanskih železničarjev. »Secolo« poroča: V Bergamu je vstopil v vlak katoliški duhovnik, ki se je nameraval peljati v Brescio. Ko ga je opazil vlakovodja, je izjavil, da vlak ne odpelje toliko časa, dokler bo duhovnik v vlaku. Duhovnik se je začel pozajati z vlakovodjo, ki je pa izjavil surovo, da njegov vlak ne bo prevažal duhovnikov. Isti vlakovodja je prišil tudi nekoga stotnika, da je moral izstopiti. V Italiji se bodo na ta način smeli voziti v doglednem času edino le še komunisti!

— Grško - italijanska zveza. V Solunu so ustanovili po povratku kralja Konstantina grško - italijansko ligo, ki ima namen pospeševati zvezo med Grško in Italijo.

— Čišerlinov protest. Iz Londona poročajo, da je poslanec Čišerlin v London in Pariz brezčilen protest, ki napada angleško in francosko vladno, ker sta dovolili Vranglovim pristajem, da smejo prodati ruske vojne ladje. Čišerlin zahteva takojšnjo zabranitev uničevanja ruskega narodnega premoženja.

— Zaplenjeno boljševiško zlato. Agencija Havas poroča iz Kristijanije, da je norveška policija v Warde zasedla parnik »Farul«, ki je pripeljal iz Murmanskega več milijonov vredno rusko zlato. Zdi se, da je bilo to zlato namenjeno za stavkajoče norveške železničarje.

— Madžari se boje češkoslovaške in jugoslovanske. »Neue Zürcher Zig« poroča: Madžarsko kraljevsko vprašanje je zavzelo nenadoma drugo smer. Boritelj za svobodno volitev kralja, poslanec Szabo Nagy, je namreč trdil, da je za to svobodno volitev kralja, ker se boji, da bi povratek Karla izrazil težke politične komplikacije v Prago in Beogradu. Svojih kandidatov pa Nagyata do tedaj še ni imenoval. Ker so ga pa njegovi politični prijatelji silili, naj pove, kdo naj bi bil po odgovoru Karla madžarski kralj, je Nagyata izjavil, da sta njegova kandidata nadvojvoda Jožef in nadvojvoda Albreht. Ker sta pa oba kandidata tudi Habsburgarja in ker namigovanja iz Prage in Beograda govori le o Habsburgovcih brez navdne imena, se je večina Nagyatovih pristajev odločila zopet za rešitev kraljevskega vprašanja na podlagi legitimne pravice. K tej odločitvi sta pripomogli veliko tudi izjavi obeh nadvojvodov, ki sta izjavila, da ne sprejmeta nobene kandidature, ki bi bila naperjena proti družinskemu glavarju.

— Bela vrana med nemškimi časnikarji. Maksimilian Harden, urednik berlinske »Zukunft«, je imel nedavno zanimivo pravdo zaradi novega zvezka »Bismarkovih spominov«. Protij izdaji je protestiral po svojih pravnih zastopnikih bivši nemški cesar Viljem, a je pravdo izgubil. Harden je priobčil te dni v dunajski »Neue Freie Presse« zopet serijo spominov, ki so prav zanimivi. Ze novembra 1. 1912. je na Dunaju predaval o nemiselnosti in samomorilski politiki Viljema in Franca Jožefa proti Srbiji in Jugoslovanom sploh. V svojem predavanju je rekel med drugim: »Josef de Maistre, dober poznavalec slovanske duše, je pisal: »Ako tudi zakopljete kako slovansko srčno željo pod najbolj utrjeno trdnjavo, bo ta želja nekega dne pogrnala trdnjavo v zrak. Misel uničiti Srbijo, ali je prikloniti dunavski monarhiji, mogla je nastati le v Avstro-Ogrski, ki je zapadla blaznosti. Ne verjamem, da je življenski interes Avstrije onemogo-

čiti gospodarsko popolnoma upravičeno željo Srbov, da bi dobili kako luko v Adriji. Nasprotno, izpolnitev te srčne želje bi bila le uspešno sredstvo proti preveč nežni intimnosti med Rimom in Petrogradom. Dalje pripoveduje Harden, da je opozarjal na takratnem svojem predavanju, ki jih je okoli leta 1880 izgovoril Pavel Suvalov: »Iz Bosne bo enkrat šnila iskra, ki vžge evropski sod poln smodnika ter povzroči katastrofo«. Dalje piše Harden: »Rusija ni mogla nikoli pozabiti cele vrste neprijaznosti in neodkritosrčnosti, a katerimi se je pruska Nemčija od

1890 dalje zahvaljevala Rusiji zato, da ji je 1806 rešila življenje ter 1. 1866 1870 omogočila Nemčiji ujedinjenje ter ji pomagala do moči vevale. Noben drug ar kot Nikolaj Aleksandrovič, ki se je bil vojne kot smrtnega greha ter je v viharju uode civilni kakor trs v vetru, bi ne bil sposoben po vseh takih dogodkih z Nemčijo vendarle poslati na berlinski dvor tako nežni skoraj ponižno prosoči telegram, kakor je to storil v zadnjih dneh julija meseca 1914. Nadalje pripoveduje Harden kako je svaril pred vojno nemškega in avstrijskega cesarja, toda zaman.

Novinski pregled.

— »L' Europe nouvelle« ostro kritizira zunanjo francosko politiko. Francija s svojim postopanjem izgublja simpatije osvoboditelj narodov, ki so videli v njej deželo svobode, pravičnosti in bratstva. Francoska zunanja politika je zapustila svojo tradicionalno napredno smer in podpira povsod reakcionarno življe. V Rusiji reklamira izvolitve konstituante, zavezuje pa podpira reakcionarne poskuse Djenkina, Kolčaka in Wrangla. Francija je pristopila uničenju Avstro-Ogrske in narodi, ki so se otresli avstro-ogrskoga jarma, so njeni zavezniki. Ali Habsburgi imajo še vedno v Franciji na najvišjih mestih svoje protektorje. Politična kratkovidnost, hipnotizirana s strahom, da se Avstrija prikloni Nemčiji, deluje za restavracijo na Dunaju, za ustoličenje nadvojvode Josefa v Budimpešti in končno za vstvaritev velike katoliške države od Rena do srbske meje. »Včeraj še je pomenila Francija deželo napredka in svobode, Nemčija pa deželo reakcije in nasilstva. Ako bomo nadaljevali sedanjost, ne bo trajalo dolgo, pa bo Francija pomenila preteklost, Nemčija pa bodočnost.«

— »Kölnische Zeitung« poroča, da na Švedskem ginejo simpatije za Nemčijo. Švedska država je bila v času vojne edina, ki je v svoji notranosti hrepelala po zmagi Nemčije kljub Brantingovi protinemški politiki. Sedaj pa ginejo simpatije za Nemce, zlasti odkar prihajajo številni Nemci s trebuhom za kruhom na Švedsko pa se tam obnašajo tako, kakor se drugod, kar je tako mnogo prispevalo k nepriljubljenosti Nemcev v svetu. Druzi vzrok je nezaupanje trgovcev v nemške izdelke, o katerih velja z njo, da so slabi in dragi. Namesto nemščine se uče ljudje angleščine in francoščine. V prihodnji generaciji izgine vsaka sled simpatij za Nemce.

— »Národní Listy« zaključujejo k poročilu o kongresu Zveze narodov v Ženevi, da kljub raznim še oporečnim okolnostim se more reči, da je celotna bilanca prvega zasedanja Zveze aktivna, čeprav je bilo nekaj aktiv zgolj investicij. Ali v vsako podjetje treba najprvo investirati, toliko bolj, ko gre za veliko idejno podjetje. Prvi veliki aktivum, dosežen v Ženevi, je zaupanje v

misel Zveze. Praktično pa se more že naštetati celo vrsto uspehov, ki jih je dosegla Zveza. Poverena jej je uprava saarskega ozemlja na 15 let, uspešno je sodelovala pri rešitvi gidskega vprašanja in v sporu za aalske otoke, položila je temelje za organizacijo mednarodnega razsodišča, vrši se delo za veliki mednarodni delovni urad, s pomočjo Zveze se je vrnilo domov 200.000 Jugoslovanov, Avstrijcev, Nemcev in Poljakov itd. Položeni so temelji in to je največji in najboljši plus prvega zasedanja.

— »Lidové Noviny« prinašajo izjavo prezidenta Masaryka, ki med drugim povdarja, da se boljševiki naslanjajo povsem neopravičeno na Marxa in Engelsa, ker sta se oba v znanstvenem obdobju svojega razvoja odrekla revolucionizmu. Naravnost nesodobno je, kako se boljševiki ogibajo njunih nazorov in jih zmolčujejo, kar je dokaz, da se jih ne more uvaževati za resno politiko. Marx in Engels smatra obrambno revolucijo samo za pomožno sredstvo za notranjo revolucijo po socialističnem razvoju. Poleg tega pričakuje izpremembo socialističnega reda od izobraženosti delavstva. Ljedin pa smatra obrambno revolucijo za glavno sredstvo. Ruski boljševiki v nasprotju z Marxom in Englesom ne mislijo na razvojno, marveč na absolutistično in neznanstveno. Revolucija mora biti konstruktivna in mora storo upravo zamenjati z novo. Taka revolucija ne more biti obrambna marveč se mora izvršiti z razvojem in izobraženostjo mase in voditeljev. Boljševiki segajo po revoluciji starih, nekulturnih in absolutističnih dob.

— »Volja Rossijs« piše o Finski, da si želi skorajšnjih gospodarskih stikov z Rusijo. Rusko razpečevališče je Finki sedaj zaprt kar je za njo silno občutno. Zato stremi po prometnih zvezah in gospodarskih dogovorih za odpravo svojega blaga in izmenjavo z ruskimi pridelki. V Finski je združništvo silno razvito. Konsumnih društev je toliko, da imajo 118 zvez s 140.000 člani. Ves njihov obrat dosega na leto 200 milijonov frankov. Finci so navezani na Rusje in sklepajo, da bo finski gospodarski položaj jako težak dotle, dokler ne bo Rusija zopet gospodarsko član svetovne narodne družine.

Dogodki na Jadranu.

POROČILO O DOGODKIH NA REKI

— d Sušak, 30. dec. Šele sedaj je mogoče dobiti vsaj približne avtentične slike dogodkov, ki so se te dni odigrali na Reki in Sušaku. Ker je Sušak nam še vedno zaseden po italijanskih regularnih četah in ker vlada v narodu samem velika panika, nikakor ni bilo mogoče priti v stik s tamošnjim narodom. Sedaj pa, ko so se strasti že nekoliko polegle, se doznavajo nastopne podrobnosti: Na sv. večer ob 20.10 so se oglasile po reških ulicah trobente arditov. To je bilo jasno znamenje, da se začneja neka akcija, ker so isti trenotek bersalleri, ki so bili zbrani pri sušaškem mostu, stekli h guvernerjevi palači. Kmalu po tem je nastala silna eksplozija, ki je povzročila silno paniko med sušaškim prebivalstvom. Ljudje so bežali iz hiš na vse strani, napol oblečeni in pustili svoja stanovanja odprta. Vsa okna na hišah pri mostu so se vsled detonacije popolnoma razbila. Ko je zavladal mir, so se nekateri zopet vračali v svoja stanovanja. Okoli ene ponoči pa je nastala druga eksplozija, ki je bila še močnejša od prve. Sedaj je začelo vse prebivalstvo bežati. Zmešnjavo je povečalo še to, da so karabinierji po sušaških ulicah silili meščanstvo, naj beži čim hitreje, češ da bo sedaj prišlo najhujše. Res se je začelo malo časa po tem silno streljanje iz pušk in streljanih ter so se od časa do časa čuli tudi posamezni strelj topov, kar je trajalo vso noč. Drugo jutro so se ljudje vračali domov, karabinierji pa so zaprli ulice in niso nikogar pustili dalje kakor do piramide. Okoli enaistih je pred reško luko priplul dreadnaught »Andrea Doria« v spremstvu štirih torpedov ter je tam ves čas križaril. O mraku se je od te eskadrile ločila ladja »Espero« in se podala d' Annunzio. Pozneje ponoči je »Andrea Doria« pozval pobeglo križarko, naj se vrne, le-ta pa se pozivu ni hotela odzvati. Nato je začel bombardment. Prvi hip sta bila oddana dva strela, ki sta udarila pri svetilniku v ogel baroške luke. Isti hip, ko sta padla ta dva strela, se je nahalalo pri

svetilniku sedem arditov, ki so kričali znani d' Annunzijeve klic: »Eja, eja alala!« Strel jih je v hipu pometel z zemljo. Potem sta padla zopet dva strela v barake ladjedelnice Lazzaros, ker se je razvil tako silen dim, da se je vsa okolica zavila v temo. Končno sta bila izstreljena dva strela, od katerih je eden zadel povelniški most ladje »Espero«, ki se je nato poškodovana umaknila v notranost luke. Sedaj je nastalo grmenje tonov z Drenove, odkoder so streljali naboli na Molo Lunghe in na mrežo, ki brani vhod v luko. To streljanje je trajalo nad dve uri, večina strelav pa je padla v morje. Obenem so streljali s strojnimi od Zameta in Kastva. To je trajalo vso noč, dokler nista v nedeljo zjutraj dva strela zadel d' Annunzijeve palače in porušila srednji veliki balkon na palači. En strel je zadel rbarnico in jo porušil. Pogled na Sušak je žalosten. Hiše v bližini Rečine so silno trpele vsled eksplozij. Tako je palača Prve hrvatske štedionice brez oken. Hudo so trpele hiše Kovačičeva. Stanko Mikuličeva. Mirko Udinejeva. Smokve in Bakarčičeva, kakor tudi vse manjše hiše, ki se nahajajo ob mostu, ravno tako tudi hiše onstran mostu, med njimi posebno blivša kavarna Delič. Na Sušaku samem je onepnjena skoro večina prodajalnic, kakor tudi vsa privatna stanovanja v okolici Jelačičevega trga. Narod se je pomiril šele v ponedeljek, ko so karabinierji izjavili, da Sušaka ne bodo bombardirali. Sedaj so se ljudje zopet vrnili v svoja stanovanja, vendar je pa še danes veliko ljudi ostalo v bližnjih vaseh in se nikakor ne morejo odločiti, da bi se vrnili. Karabinierji so še vedno pripravljeni v okolici Pohlina. Povelnik karabinierjev Mosca je izjavil, da so dobili nalogo, naj bodo pripravljeni, ker bodo vsak čas odšli.

ITALIJANI SLAVE DISCIPLINO VOJSKE

— d Rim, 29. dec. Pri raspravljanju o reških dogodkih opozarjajo listi na disciplino, ki sta jo izkazala italijanska vojska in mornarica, ko sta vršili svoje mučne naloge brez oklevanja. Listi z zadovoljstvom ugotavljajo in

povdarjajo, da je armada in mornarica pri njunem edlovanju podpiralo javno mnenje, ki je odločno proti vsakim povnim pustolovčinam.

Iz naša krajevine.

— Za brate Ruso. Dubrovniški »Narod« piše: Ko so prihajali v naše mesto Francozi, Kafri in Senegaleci, so se prirejale v hotelu Imperial zabave in čajni večeri, za kar so se potrošili tisoči. Za brate Ruse, ki so izgubili posredno za naše osvobodjenje štiri milijone ljudi, pa se nihče ne zmeni! Tudi pri nas v Sloveniji v strniškem taborišču, se nahaja par stotin bednih Rusov, žrtve boljševiške svobode, za katere vsaj naj bi se opazilo vsaj enkrat gostilnijsko ugodnost noče vedeti!

— Hotel »Imperial« v Dubrovniku je prodala Jadranska banka Srbski centralni banki za Primorje.

Neodrešena domovina.

— Novo leto. Otvorja se novo leto. Vstopamo in segamo si v roke: veselo novo! »Kako je?« Za telo še kolikor toliko dobro, slabo je za dušo! Proti nam plava italijanski duh. Dvojnat je. Iz Rima prihajajo sladke besede, ki hočejo novo državljanu zazibati prijetno v novo dobo. Iz Trsta pa se pripravljajo na nas brzi naskoki. Dva politična toka se izlivata proti nam. Kateri bo močnejši, ali rimski ali tržaški, ali pa se morda končno strneta v en tok in sicer tržaškega značaja. Za aneksijsko se pripravljajo velike slavnosti. To bo zopet razlaganja o »odrešitvi« obmorske dežele, katero bodo znova z vslo slovenostjo obklovali z italijanstvom, kakor so jo že stokrat in stokrat, pa je vendar le ostala jugoslovanska. Mesece marea bodo volitve. Torej že v bližnji bodočnosti polne roke političnega dela. V 21. letu 20. stoletja nastopamo novo dobo v svoji zgodovini. Italijanska zveza svetli nad nami in hoče nas voditi. Kako? Jedni Italijani hočejo nas kar mahoma pretopiti v italijanstvo, drugi menijo, da to ne gre tako hitro, da treba asimilacijo izvesti počasi in previdno, potem napoči dan, ko se bo moglo s pravico konstatirati, da je obmorje res italijansko. Varajo se jedni in drugi. Vidimo vsa stremeljenja in gledamo v bodočnost. Rojaki! Naše vrste skupaj! Italijani naj bodo tam, kjer se, mi na svoji zemlji hočemo živeti sami in se sami upravljati. Vla-

Telefonska in brzojavna poročila.

GENERALNA STAVKA V ZAGREBU. — DELODAJALCI SO NAPOVEDALI STAVKO.

— d Zagreb, 30. decembra. Danes dopoldne je bila v Zagrebu proklamirana generalna stavka delavstva komunistične stranke. Vendar pa je stavka uspeša samo deloma, ker je pustilo delo samo tovarniško delavstvo, dočim se v malih obratih dela. Tudi trgovine so bile odprte. Delavci in komunisti pa so terorizirali trgovine, da se morajo zapreti. En del se je pozivu odzval, drugi del trgovin pa je ostal odprt. Kavarne in gostilnice so ves dan zaprte. Ob sedemnajstih je vodstvo komunistične stranke sklicale skupščino v kino Metropol, pa je redarstvo prepovedalo skupščino. Ves dan so se zbirali po mestu delavci in veliko število radovednežev. Ker je medtem izšla ministrska naredba, s katero se razpušča komunistična udruženja, je redarstvo zasedlo Delavski dom v Ilci št. 55, izpraznilo vse prostore in zapečatilo vrata. Ravno tako je redarstvo zasedlo železniško tiskarno, kakor tudi prostore zveze privatnih nameštencev, katere vodstvo se nahaja v komunističnih rokah. Popoldne okoli sedemnajstih je prišlo do spopada z redarstvom v Mešinski ulici. Komunisti so metali kamenje na redarstvo in orožništvo, naker je bilo oddanih nekoliko strelav v zrak, delavstvo pa je bežalo v Tuškanec. Medtem je nastopila tudi vojska, ki je zasedla vsa javna poslopja in važne vhode v mesto. Danes ni izšel v mesto vsled stavke noben list. Od 21. se izšlo službene »Narodne Novine«, ki objavljajo naredbo banskega upravitelja dr. Bošnjaka, s katero se na ozemlju Hrvatske in Slavonije ustavljajo vsi komunistični listi in najstrožje prepoveduje širjenje komunističnih propagandnih spisov. Ker se je delavstvo vedno bolj zbiralo, je zvečer nastopilo redarstvo, ki je izpraznilo vse ulice in sedaj vlada v mestu popoln mir. Redarstvo je izdalo najobsežnejše varnostne odredbe. Tako se morajo hišna vrata zapirati ob 19., prepovedano je vsako zbiranje na ulici, prepovedano je točenje alkohola, za jutri na Silvestrovo pa so prepovedane vse zabave. Vlada je izdala uradni komuniste, v katerem pravi med drugim: Ker so se državna oblastva po zanesljivih virih uverila, da protidržavni elementi se je dni pripravljajo prekrat po boljševiškem vzorcu v Rusiji, in so s pomočjo inozemskih denarnih sredstev v to svrhe pripravili bombe, eksplozive in orožje, je ministrski svet sklenil, da se imajo razpuščati vse komunistične organizacije in ukreniti vse varnostne odredbe. Te odredbe mora vlada izvesti z vso energijo, ker hoče brezpogojno čistiti svobodo, red in varnost imetja državljanov in državi ter se samo od vseh treznih elementov odvisno, da se te odredbe izvedejo brez nepotrebnega vznemirjenja.

— d Zagreb, 30. decembra. Danes dopoldne je bila v Zagrebu proklamirana generalna stavka delavstva komunistične stranke. Vendar pa je stavka uspeša samo deloma, ker je pustilo delo samo tovarniško delavstvo, dočim se v malih obratih dela. Tudi trgovine so bile odprte. Delavci in komunisti pa so terorizirali trgovine, da se morajo zapreti. En del se je pozivu odzval, drugi del trgovin pa je ostal odprt. Kavarne in gostilnice so ves dan zaprte. Ob sedemnajstih je vodstvo komunistične stranke sklicale skupščino v kino Metropol, pa je redarstvo prepovedalo skupščino. Ves dan so se zbirali po mestu delavci in veliko število radovednežev. Ker je medtem izšla ministrska naredba, s katero se razpušča komunistična udruženja, je redarstvo zasedlo Delavski dom v Ilci št. 55, izpraznilo vse prostore in zapečatilo vrata. Ravno tako je redarstvo zasedlo železniško tiskarno, kakor tudi prostore zveze privatnih nameštencev, katere vodstvo se nahaja v komunističnih rokah. Popoldne okoli sedemnajstih je prišlo do spopada z redarstvom v Mešinski ulici. Komunisti so metali kamenje na redarstvo in orožništvo, naker je bilo oddanih nekoliko strelav v zrak, delavstvo pa je bežalo v Tuškanec. Medtem je nastopila tudi vojska, ki je zasedla vsa javna poslopja in važne vhode v mesto. Danes ni izšel v mesto vsled stavke noben list. Od 21. se izšlo službene »Narodne Novine«, ki objavljajo naredbo banskega upravitelja dr. Bošnjaka, s katero se na ozemlju Hrvatske in Slavonije ustavljajo vsi komunistični listi in najstrožje prepoveduje širjenje komunističnih propagandnih spisov. Ker se je delavstvo vedno bolj zbiralo, je zvečer nastopilo redarstvo, ki je izpraznilo vse ulice in sedaj vlada v mestu popoln mir. Redarstvo je izdalo najobsežnejše varnostne odredbe. Tako se morajo hišna vrata zapirati ob 19., prepovedano je vsako zbiranje na ulici, prepovedano je točenje alkohola, za jutri na Silvestrovo pa so prepovedane vse zabave. Vlada je izdala uradni komuniste, v katerem pravi med drugim: Ker so se državna oblastva po zanesljivih virih uverila, da protidržavni elementi se je dni pripravljajo prekrat po boljševiškem vzorcu v Rusiji, in so s pomočjo inozemskih denarnih sredstev v to svrhe pripravili bombe, eksplozive in orožje, je ministrski svet sklenil, da se imajo razpuščati vse komunistične organizacije in ukreniti vse varnostne odredbe. Te odredbe mora vlada izvesti z vso energijo, ker hoče brezpogojno čistiti svobodo, red in varnost imetja državljanov in državi ter se samo od vseh treznih elementov odvisno, da se te odredbe izvedejo brez nepotrebnega vznemirjenja.

— d Zagreb, 30. decembra. Danes dopoldne je bila v Zagrebu proklamirana generalna stavka delavstva komunistične stranke. Vendar pa je stavka uspeša samo deloma, ker je pustilo delo samo tovarniško delavstvo, dočim se v malih obratih dela. Tudi trgovine so bile odprte. Delavci in komunisti pa so terorizirali trgovine, da se morajo zapreti. En del se je pozivu odzval, drugi del trgovin pa je ostal odprt. Kavarne in gostilnice so ves dan zaprte. Ob sedemnajstih je vodstvo komunistične stranke sklicale skupščino v kino Metropol, pa je redarstvo prepovedalo skupščino. Ves dan so se zbirali po mestu delavci in veliko število radovednežev. Ker je medtem izšla ministrska naredba, s katero se razpušča komunistična udruženja, je redarstvo zasedlo Delavski dom v Ilci št. 55, izpraznilo vse prostore in zapečatilo vrata. Ravno tako je redarstvo zasedlo železniško tiskarno, kakor tudi prostore zveze privatnih nameštencev, katere vodstvo se nahaja v komunističnih rokah. Popoldne okoli sedemnajstih je prišlo do spopada z redarstvom v Mešinski ulici. Komunisti so metali kamenje na redarstvo in orožništvo, naker je bilo oddanih nekoliko strelav v zrak, delavstvo pa je bežalo v Tuškanec. Medtem je nastopila tudi vojska, ki je zasedla vsa javna poslopja in važne vhode v mesto. Danes ni izšel v mesto vsled stavke noben list. Od 21. se izšlo službene »Narodne Novine«, ki objavljajo naredbo banskega upravitelja dr. Bošnjaka, s katero se na ozemlju Hrvatske in Slavonije ustavljajo vsi komunistični listi in najstrožje prepoveduje širjenje komunističnih propagandnih spisov. Ker se je delavstvo vedno bolj zbiralo, je zvečer nastopilo redarstvo, ki je izpraznilo vse ulice in sedaj vlada v mestu popoln mir. Redarstvo je izdalo najobsežnejše varnostne odredbe. Tako se morajo hišna vrata zapirati ob 19., prepovedano je vsako zbiranje na ulici, prepovedano je točenje alkohola, za jutri na Silvestrovo pa so prepovedane vse zabave. Vlada je izdala uradni komuniste, v katerem pravi med drugim: Ker so se državna oblastva po zanesljivih virih uverila, da protidržavni elementi se je dni pripravljajo prekrat po boljševiškem vzorcu v Rusiji, in so s pomočjo inozemskih denarnih sredstev v to svrhe pripravili bombe, eksplozive in orožje, je ministrski svet sklenil, da se imajo razpuščati vse komunistične organizacije in ukreniti vse varnostne odredbe. Te odredbe mora vlada izvesti z vso energijo, ker hoče brezpogojno čistiti svobodo, red in varnost imetja državljanov in državi ter se samo od vseh treznih elementov odvisno, da se te odredbe izvedejo brez nepotrebnega vznemirjenja.

— d Zagreb, 30. decembra. Danes dopoldne je bila v Zagrebu proklamirana generalna stavka delavstva komunistične stranke. Vendar pa je stavka uspeša samo deloma, ker je pustilo delo samo tovarniško delavstvo, dočim se v malih obratih dela. Tudi trgovine so bile odprte. Delavci in komunisti pa so terorizirali trgovine, da se morajo zapreti. En del se je pozivu odzval, drugi del trgovin pa je ostal odprt. Kavarne in gostilnice so ves dan zaprte. Ob sedemnajstih je vodstvo komunistične stranke sklicale skupščino v kino Metropol, pa je redarstvo prepovedalo skupščino. Ves dan so se zbirali po mestu delavci in veliko število radovednežev. Ker je medtem izšla ministrska naredba, s katero se razpušča komunistična udruženja, je redarstvo zasedlo Delavski dom v Ilci št. 55, izpraznilo vse prostore in zapečatilo vrata. Ravno tako je redarstvo zasedlo železniško tiskarno, kakor tudi prostore zveze privatnih nameštencev, katere vodstvo se nahaja v komunističnih rokah. Popoldne okoli sedemnajstih je prišlo do spopada z redarstvom v Mešinski ulici. Komunisti so metali kamenje na redarstvo in orožništvo, naker je bilo oddanih nekoliko strelav v zrak, delavstvo pa je bežalo v Tuškanec. Medtem je nastopila tudi vojska, ki je zasedla vsa javna poslopja in važne vhode v mesto. Danes ni izšel v mesto vsled stavke noben list. Od 21. se izšlo službene »Narodne Novine«, ki objavljajo naredbo banskega upravitelja dr. Bošnjaka, s katero se na ozemlju Hrvatske in Slavonije ustavljajo vsi komunistični listi in najstrožje prepoveduje širjenje komunističnih propagandnih spisov. Ker se je delavstvo vedno bolj zbiralo, je zvečer nastopilo redarstvo, ki je izpraznilo vse ulice in sedaj vlada v mestu popoln mir. Redarstvo je izdalo najobsežnejše varnostne odredbe. Tako se morajo hišna vrata zapirati ob 19., prepovedano je vsako zbiranje na ulici, prepovedano je točenje alkohola, za jutri na Silvestrovo pa so prepovedane vse zabave. Vlada je izdala uradni komuniste, v katerem pravi med drugim: Ker so se državna oblastva po zanesljivih virih uverila, da protidržavni elementi se je dni pripravljajo prekrat po boljševiškem vzorcu v Rusiji, in so s pomočjo inozemskih denarnih sredstev v to svrhe pripravili bombe, eksplozive in orožje, je ministrski svet sklenil, da se imajo razpuščati vse komunistične organizacije in ukreniti vse varnostne odredbe. Te odredbe mora vlada izvesti z vso energijo, ker hoče brezpogojno čistiti svobodo, red in varnost imetja državljanov in državi ter se samo od vseh treznih elementov odvisno, da se te odredbe izvedejo brez nepotrebnega vznemirjenja.

— d Zagreb, 30. decembra. Danes dopoldne je bila v Zagrebu proklamirana generalna stavka delavstva komunistične stranke. Vendar pa je stavka uspeša samo deloma, ker je pustilo delo samo tovarniško delavstvo, dočim se v malih obratih dela. Tudi trgovine so bile odprte. Delavci in komunisti pa so terorizirali trgovine, da se morajo zapreti. En del se je pozivu odzval, drugi del trgovin pa je ostal odprt. Kavarne in gostilnice so ves dan zaprte. Ob sedemnajstih je vodstvo komunistične stranke sklicale skupščino v kino Metropol, pa je redarstvo prepovedalo skupščino. Ves dan so se zbirali po mestu delavci in veliko število radovednežev. Ker je medtem izšla ministrska naredba, s katero se razpušča komunistična udruženja, je redarstvo zasedlo Delavski dom v Ilci št. 55, izpraznilo vse prostore in zapečatilo vrata. Ravno tako je redarstvo zasedlo železniško tiskarno, kakor tudi prostore zveze privatnih nameštencev, katere vodstvo se nahaja v komunističnih rokah. Popoldne okoli sedemnajstih je prišlo do spopada z redarstvom v Mešinski ulici. Komunisti so metali kamenje na redarstvo in orožništvo, naker je bilo oddanih nekoliko strelav v zrak, delavstvo pa je bežalo v Tuškanec. Medtem je nastopila tudi vojska, ki je zasedla vsa javna poslopja in važne vhode v mesto. Danes ni izšel v mesto vsled stavke noben list. Od 21. se izšlo službene »Narodne Novine«, ki objavljajo naredbo banskega upravitelja dr. Bošnjaka, s katero se na ozemlju Hrvatske in Slavonije ustavljajo vsi komunistični listi in najstrožje prepoveduje širjenje komunističnih propagandnih spisov. Ker se je delavstvo vedno bolj zbiralo, je zvečer nastopilo redarstvo, ki je izpraznilo vse ulice in sedaj vlada v mestu popoln mir. Redarstvo je izdalo najobsežnejše varnostne odredbe. Tako se morajo hišna vrata zapirati ob 19., prepovedano je vsako zbiranje na ulici, prepovedano je točenje alkohola, za jutri na Silvestrovo pa so prepovedane vse zabave. Vlada je izdala uradni komuniste, v katerem pravi med drugim: Ker so se državna oblastva po zanesljivih virih uverila, da protidržavni elementi se je dni pripravljajo prekrat po boljševiškem vzorcu v Rusiji, in so s pomočjo inozemskih denarnih sredstev v to svrhe pripravili bombe, eksplozive in orožje, je ministrski svet sklenil, da se imajo razpuščati vse komunistične organizacije in ukreniti vse varnostne odredbe. Te odredbe mora vlada izvesti z vso energijo, ker hoče brezpogojno čistiti svobodo, red in varnost imetja državljanov in državi ter se samo od vseh treznih elementov odvisno, da se te odredbe izvedejo brez nepotrebnega vznemirjenja.

— d Zagreb, 30. decembra. Danes dopoldne je bila v Zagrebu proklamirana generalna stavka delavstva komunistične stranke. Vendar pa je stavka uspeša samo deloma, ker je pustilo delo samo tovarniško delavstvo, dočim se v malih obratih dela. Tudi trgovine so bile odprte. Delavci in komunisti pa so terorizirali trgovine, da se morajo zapreti. En del se je pozivu odzval, drugi del trgovin pa je ostal odprt. Kavarne in gostilnice so ves dan zaprte. Ob sedemnajstih je vodstvo komunistične stranke sklicale skupščino v kino Metropol, pa je redarstvo prepovedalo skupščino. Ves dan so se zbirali po mestu delavci in veliko število radovednežev. Ker je medtem izšla ministrska naredba, s katero se razpušča komunistična udruženja, je redarstvo zasedlo Delavski dom v Ilci št. 55, izpraznilo vse prostore in zapečatilo vrata. Ravno tako je redarstvo zasedlo železniško tiskarno, kakor tudi prostore zveze privatnih nameštencev, katere vodstvo se nahaja v komunističnih rokah. Popoldne okoli sedemnajstih je prišlo do spopada z redarstvom v Mešinski ulici. Komunisti so metali kamenje na redarstvo in orožništvo, naker je bilo oddanih nekoliko strelav v zrak, delavstvo pa je bežalo v Tuškanec. Medtem je nastopila tudi vojska, ki je zasedla vsa javna poslopja in važne vhode v mesto. Danes ni izšel v mesto vsled stavke noben list. Od 21. se izšlo službene »Narodne Novine«, ki objavljajo naredbo banskega upravitelja dr. Bošnjaka, s katero se na ozemlju Hrvatske in Slavonije ustavljajo vsi komunistični listi in najstrožje prepoveduje širjenje komunističnih propagandnih spisov. Ker se je delavstvo vedno bolj zbiralo, je zvečer nastopilo redarstvo, ki je izpraznilo vse ulice in sedaj vlada v mestu popoln mir. Redarstvo je izdalo najobsežnejše varnostne odredbe. Tako se morajo hišna vrata zapirati ob 19., prepovedano je vsako zbiranje na ulici, prepovedano je točenje alkohola, za jutri na Silvestrovo pa so prepovedane vse zabave. Vlada je izdala uradni komuniste, v katerem pravi med drugim: Ker so se državna oblastva po zanesljivih virih uverila, da protidržavni elementi se je dni pripravljajo prekrat po boljševiškem vzorcu v Rusiji, in so s pomočjo inozemskih denarnih sredstev v to svrhe pripravili bombe, eksplozive in orožje, je ministrski svet sklenil, da se imajo razpuščati vse komunistične organizacije in ukreniti vse varnostne odredbe. Te odredbe mora vlada izvesti z vso energijo, ker hoče brezpogojno čistiti svobodo, red in varnost imetja državljanov in državi ter se samo od vseh treznih elementov odvisno, da se te odredbe izvedejo brez nepotrebnega vznemirjenja.

akega časopisa, da ima njegovo potovanje v inozemstvo namen ustvariti politične stike med Bolgarijo in entitativnimi državami. Današnja Bolgarija je popolnoma prelomila s politiko kralja Ferdinanda. Bolgarija polaga veliko težnjo na to, da bo živela s Poljo, najmočnejšo slovansko državo, v prijateljstvu. Na podlagi razgovorov s poljskimi politiki se je prepričal, da vodi Poljska trezno in dalekovidno politiko. Tudi je prišel da prepričanja, da je Poljski tuja vsaka imperijalistična politika.

BOLGARIJA IN ROMUNIJA.

—d Bukarešta, 30. decembra. Danes je bila zopet vzpostavljena diplomatska zveza s Bolgarijo. Bolgarski poslanik Netkoff je danes kralju Ferdinandu izročil svoje poverilnice.

ROMUNIJA V NEVARNOSTI.

—d London, 29. dec. Semkaj je došla nujna brzopletna romunskega ministrstva za zunanje zadeve, da se je zbralo na različnih točkah rusko-romunske meje 12 boljševiških divizij. Madžarske čete so zasedle nevtralni pas. Romunska vlada opozarja zavezniške vlade na ta dejstva, pri čemer izraža svoje mirne namene.

PONUDBA WILSONU.

—d Washington, 30. dec. Wilson je zavrnil ponudbo nekega lista, da bi pisal svoje memoare. List mu je ponujal za to 150.000 dolarjev.

OKRADEN ANDRASSY.

—d Budimpešta, 30. decembra. Iz stanovanja grofa Julija Andrassyja je za proletarske vlade s drugimi dragocenostmi izginila tudi korespondenca

grofova, važni zgodovinski dokumenti in pisma, med njimi tudi pisma Bismarckova. Doslej je bilo vse iskanje zastonj.

PLEBISCIT V GORNJI SLEZIJ.

—d Berlin, 30. decembra. Zunanji urad je prejel noto veleposlaniške konference kot odgovor na nemško noto glede Gorenje Slezije, kjer se veli, da je veleposlan. konferenca odločila, da se bo glasovanje onih, ki ne stanujejo na glasovalnem ozemlju, vršilo pozneje kakor glasovanje onih, ki ondi prebivajo. Čas in pogoje bo določila zavezniška komisija, ki je poklicana, urediti neposredno z nemško vlado vprašanja, ki nastanejo vsled delitve glasovanja.

REVOLUCIJA NA IRSKEM.

—d London, 29. decembra. Konferenca delavske stranke je sprejela sklep, ki zahteva preiskavo o povračilu na Irskem in kaznovanje krivcev. V drugem sklepu se prosi, da se oborožene čete umaknejo iz Irske in da se poveri odgovornost za vzdrževanje reda lokalnim oblastim. Dalje se zahteva izvedba volitev zastopnikov v irski parlament, ki naj dobi polno moč da izdela vstavo, seveda ako bo parlament jamčil za varstvo manjšin in prepričal, da bi Irska v vojaškem in pomorskem oziru ogrožala Veliko Britanijo. Tretji sklep zahteva odškodnino za brezposelnost in potrebne ukrepe, da se odstrani brezposelnost.

DUSIK IZ ZRAKA.

—d London, 30. dec. Poizkusi za pridobivanje dušika iz zraka, ki jih je vodila vlada, so pokazali uspeh. Upajo, da bo že prihodnje leto mogoče kriti potrebe umetnih gnojil doma.

Proti komunistom.

—d Beograd, 30. decembra. Od več strani in iz več zanesljivih virov so državna oblastva doznala, da razkrojni in reakcionarni elementi pripravljajo te dni napad na državo, njeno ustrojitvo in državni red, da bi po ruskem boljševiškem vzorcu razrušili vse, kar obstaja danes zakonov, ustanov ter javnih in privatnih dobrin, namesto tega na da postavijo kakor na Ruskem oblast nekaterih ljudi, ki bi razpolagali z življenjem, svobodo in imetjem državljanov, našo državo pa da otvorijo invaziji tujcev. To imenujejo oni diktatorstvo proletarijata in ker smatrajo našo državo samo za en sektor na fronti v borbi, ki jo vodijo boljševiki proti vsemu svetu, hočejo oni na tem sektorju začeti vojno proti svetovnemu kapitalizmu, da bi porušili vse ono na svetu, kar je do danes ustvarila moč duha in dela človeštva. Tudi naša država bi imela po njihovem načrtu zopet utoniti v krvi, da zaide zopet kakor na Ruskem, v notranje državljanske borbe, v mednarodno vojno, plenjenja živčev in živine po seših in drugih imetja po mestih. Komunističnemu pokretu so se pridružili tako mnogi javni in skriti neprijatelji naše države in naroda, premagani v vojni, ki streme za tem, da se po vojni osvetijo tej državi s tem, da zavedajo vanjo nered in ga vzdržujejo od zunaj in od znotraj. Nekateri se kot vojni bogataši vpišujejo v komunistično stran, drugi ji dajejo denar za časopise, ki piše neresnično in hujskajoče na nezadovoljnost, tretji imajo zveze z inozemstvom in inozemskimi denarnimi fondy, nabavljajo bombe, eksplozive in orožje, četrti na vse načine preprečujejo red v državi, — vse to, da bi se narod pobunil in da bi državljani postali brezbržni in ogorčeni nad državo. Stotine ljudi, plačanih iz tajnih fondov, hodi iz kraja v kraj, z zborovanja na zborovanje, iz vlaka v vlak, iz kavarne v kavarno in ne dela nič drugega, kakor da bo resnici propadlo društvo in držljani zaupanje v državo in njeno bodočnost. To dela danes eden, jutri drugi na isti način, polutritižni tretji itd. drug za drugim, da bi izvali uverjenje, da bo v resnici propadlo društvo in država.

Najbolji spredaj med motilci in agenti te propagande so tujci, ki se kot delavci vrivajo v delavske organizacije, da jih dražijo, in spravljajo radi špijonaže svoje agente v državno službo. Mnogi, sicer dobri državljani in uradniki, so že postali žrtev njihove propagande. Mnogi mlajši učitelji na primer, manj izsolani in brez izkustev, so bili zmešani in nezavedajoč se posledic, pristajajo na to razkrojni delo in se imenujejo komunisti ter poizkušajo širiti svojo strupeno propagando med vojsko in orožništvom, da bi kakor v Rusiji, med drugimi porušili tudi ta steber reda in namesta njeza postavili takozvane rdeče garde. Oni podaljša-

vajo tudi danes, ko se je ves svet pomiril, državljansko in mednarodno vojno. Ta boljševiška oblast, ki se imenuje boljševizem, je samo za nekaj tednov premagala Rusijo, obvladala Madžarsko, pa je tam izginila, pustivši v propasti one, ki so diktirali. Sicer so pa Amerika, Anglija, Francija, Nemčija in druge urejene in bogate države komunistem premagale z lahkoto takoi od početka. Tudi češkoslovaška republika je morala storiti isto, pa tudi naša država ne sme pripustiti prelivanja krvi. Prešlo je že bilo itak preveč! Narod zahteva mir, da bi lečil svoje v vojni pridobljene rane in trpljenje. Ker so prevratni elementi izbrali te dni, ko začenja narodna skupščina urejati državo, da ustavi splošno delo, kar bi se potem pretvorilo v nered, krvave zmede in razsulo, se je vlada odločila, da se moč države stavi v službo svobode in reda. Zato odreja ministrski svet:

1. da se do rešitve ustave prepoveduje vsaka komunistična in druga razkrojna propaganda, ustaviijo njihove organizacije, zapro njihova zbirališča, prepovedo njihove novine in vsi drugi spisi, ki bi motili pokoj in mir države, prepovedovali, onemogočevali ali hvallili diktaturo revolucije ali kakršnokoli nasilje. Takoj se imajo odstraniti vsi pozivi za generalno stavko in do enega meseca zaneti vsi, ki jih razširjajo ustno ali pisмено.

2. prepovedujejo se tiskane stvari, s katerim se znanstveni pomen teh ukrepov, izdanih za okrepitev svobode, reda in čistine; samo ob sebi se razume, da ostane nedotaknjena svoboda javne besede in pisma, ako se z njimi ne žali država in ne izziva javna demoralizacija.

3. v vsakem primeru nereda, ki ima značaj rušitve, se bodo najprej ukrenili ostri koraki proti voditeljem in moralnim podpornikom;

4. določa se obvezna prijava orožja ter se bo vsak, ki ne bi prijavil strelnega orožja ali eksploziv, kaznoval s tremi meseci zaporu;

5. za ves čas dela ustavodajne skupščine so prepovedane v Beogradu vse manifestacije razkrojnega ali vzmirlajočega značaja ter se bodo izročili vojnemu sodišču vsi oni, ki bi se z orožjem upirali državnim varnostnim organom;

6. z našega ozemlja se iztirajo vsi tujci, ki bi se pridružili zmešnjavam ali jih jačili;

7. iz državne službe se odpravijo vsi uradniki, višji in nižji, ki bi širili boljševiške propagande v naši državi ter se odvzame pomoč za študiranje vsem študentom komunistom.

Volitve v konstituanto so se izvršile v redu in svobodno — v redu in svobodno naj vrši konstituanta svoje delo, za katero je dobila narodno poverjenje!

Rudarska stavka.

Pogajanja še niso zaključena.

Stavka rudarjev v rudnikih Trbovelske družbe traja mirno dalje. V prisotnosti inž. Čučka in štirih velenjskih rudarskih zastopnikov je bila včeraj, 30. t. m., na vladi konferenca, na kateri so obširno in informativno razpravljali o sedaj v državnih prenegovnikih Velenje—Zabukovca upeljanem mezdnem sistemu, ki olajšuje delavcem znatno znižane cene pri nakupu najbolj potrebnih živil. Po velenjskem sistemu izda rudar za hrano mesečno 147 K 90 vin., dočim izda trbovelski okoli 547 K. — Konferenca je bila informativna za Trbovelsko družbo, da ti je bilo tako omogočeno precizirati svojega stališča za sopoldanskih pogaja-

njih med interesiranimi skupinami. Dne 28. decembra od vlade uvedena pogajanja med rudarji in družbo so se po te konferenci popolnoma nadaljevala ob navzočnosti istih zastopnikov. Živahna je bila razprava o velenjskem sistemu. Tekom pogajanj je ravnatelj Trbovelske družbe g. Skubic izjavil, da družba kot privatno podjetje ne more sprejeti velenjskega sistema na tako obširni podlagi in da delavcem ne more priznati kakih koncesij, ne da bi povzela primerno ceno premoga.

To stališče družbe je inž. g. Šuklje odločno zavrnil v imenu »Zveze industrijskev«, branec prenegovni konzum industrije. Poverjenik za socialno skrb g. Ribnikar je bil proti

povišanju cen ter priporočal povišanje produkcije na podlagi angleškega premijskega sistema.

Ker je zastopnik Trbovelske družbe odločno vstrelal na stališču povišanja cen, je bila razprava zopet zaključena, pokajanja preložena. Vlada je končno pozvala družbo, da do danes predloži svoje definitivno stališče glede meznega vprašanja.

Silvestrova bitka na gradu I. 1914.

V verige suženjstva vklepani in nesvobodni stanovanjci Ljubljanskega gradu v Gospodovem bojni-harnem letu 1914. so preživeli vesel božič in tiho upajočo Silvestrovo noč. Skoz težko sodno in vojaško cenzuro, skoz številne straže, skoz okaliene balonete in skoz široki, mrki zidovni masiv gradu je namreč prodrla v zatohle, temne in mestoma zelo vlažne celice stanovanec vesela vest o velikim zmagi srbskega orožja. Od celice do celice, od človeka do človeka se je bliskovito širila novica:

»Velika srbska zmaga! Potiorek popolnoma poražen! Avstrilska armada beži. Beograd osvobojen!»

Tajne niti so se spletale na tem sivem Gradu. Neverjetno. Skoraj so bili stanovanjci bolje in točneje poučeni o »položaju«, kakor pa spodaj v meglo zavito mesto, po katerega ulicah so rožljale sablje.

V celici šte. 4 je zboroval »jugoslovanski parlament«. Enodušna in neupogljiva je bila volja tega nevoljenega, a v skupnih težnjah edinstvenega zbora. Kratko je bilo njegovo geslo: »Ujedinjenje! — Ta parlament je vlivl vsem po celicah samevalojim internirancem, preznanjem in obsojencem živo vero v lepšo bodočnost.

Po žilah oledenela kri je začela stanovanec zopet kipeči. Naravno, da so skušali vsi »celičani« praznovati Silvestrovo noč na dostojen način. Internirani Rusi so se v svoji tesni celici preskrbeli s pravim ruskim čajem. Med njimi je posebno pozornost vzbujal samozavesten, mlad in pritažen gospodin ruskožidovskega vedenja. Bil je to »gospodin« Braunstein... Vendar z njimi niso stanovanjci mnogo občevali, ker smo si bili zelo tuji v polmovanju naših in njihovih težni. Kdo bi si bil tedaj mislil, da bo kdaj neki drug »gospodin« Braunstein vodil svetovno politiko Rusije!

V temni, hlevu podobni, z enim malim, omreženim oknom opremljeni celici šte. 2 nas je bilo na Silvestrov večer 12 vojakov, pravi konglomerat narodov bivše Avstrije, konglomerat upornikov, dezertirjev, tatov, veleizdajalcev in ubilalcev. Ker je drugače po celicah vladalo še precej svobodno občevanje, smo si znali preskrbeti nekaj prijetnih užikov. Dobra gospa Berta in neustrašene licejke so našemu prijatelju poslale čaja, ruma in več prigrizkov.

Prošili in ključarji v spremstvu vojaških straž so nas zgodaj prešli, zaprli težka vrata in zaklenili zanahe. Ob brleči petroleiki smo se razdelili v posamezne prijateljske skupine. Suh, zarasel, a vedno tih Nemec — večni frajter je na slamišču gulil in pihal svojo holmesovsko pipo. Tupatam je globoko potegnil iz vojaške steklenice. Slovenci in Čehi

Celokupni vtis dosevanih pogajanj se lahko zaključil v dejstvu, da so zastopniki rudarjev voljni pristati na 25 do 30 odstotno povišanje temeljnih mezd, ne da se povišajo cene premoga. Zastopniki rudarjev in tudi konzumentje izrecno poudarjajo, da bi se povišanje cen premoga izvršilo edino le na račun konzumentov in da bi občutno zadelo železniški promet.

smo se zarili v en kot. Začeli smo si praviti »anekdote«. Čeh Franta nam je na šaljiv način opisoval, kako je potepal »Františka« vprico svoje ljubice tam nekje na Dolenskem. Prijeli so ga in tedaj je čakal na težko sodbo. Tiho smo si šepetali o srbskih zmagah. Oči so nam žarele vesolja.

Na sredji pri mizi se je vrtel okoli samovarja dolg, eleganten artilerijski korporal nemškega jezika, toda kozmopolit skozinsko. V nam nasprotnem kotu se je po slamišču pretegovalo večni mrmrač — neki Kočevar, korporal v »landšturm«, ponosen na svoji dve zvezdi. Čul je nekaj o batinah, ki so jih dobili »švabi« v Srbiji. Bil je razkačen. Malo je govoril svojim trem bratom iz Gradca, ki so bili zaprti zaradi vlomov in dezertacije.

Od trenutka do trenutka je v celici kipele napetost med slovenskim in kočevskim kotom. Samovar je cvrčal. Po nizki celici so se začeli dvigati gosti dimi žarečih cigaret. Na naši strani vesel smeh, satirične opazke, na strani kočevskega korporala naduto zaničevanje upornikov in izdajalcev domovine. Kočevar, besen in razljučen, vstane in zakriči:

»Prokleti srbski ušivci!»

»Molči, bojazlivci!»

»Izdajalci! Zakaj se ne borite na fronti za nas?»

»Zakaj pa ti, avstrilski korporal, gniješ raje na slamišču?»

Kočevar je besen vrzel svojo smrdečo lulo v stran ter skočil pokonci:

»Herzogtum Gottschee über Krain! Čakaite, ve duše! Ne nehamo prej, da pobesimo zadnjega Jugoslovana.»

Po celici je zahropelo. Na naši strani krahot in škodoželjen smeh.

»Poskusi, ti kočevski medved!»

»Takoj, še danes grem na fronto!»

»Haha!... Hoj, junaško stoji!»

Kočevski korporal je v jezi porgrabil svojo skodelo in besneč zavpil:

»Jaz sem patriot!»

»Dezertir!« mu je odmevalo.

In že se je pričela luta bitka. Kočevarjevi tovariši so potrabili za — bojno orodje: žlice, skodelice, lonce, slamišča, odeje. Pričela se je borba. »Granate« so letale od kota v kot. Naravno, da so nam »kočevski sovražniki« prevrnili samovar in — rum. Nastal je besen ropot in hruš. Sele straža je napravila — mir. Mi pa smo nato v kotu tiho praznovali — Silvestrovo noč, v odločnem pričanju, da enkrat — svobodno pijemo Silvestrov čaj.

Ta vera nam je krepila upanje v vesoljno, maščevanje vodečo pravičnost. Kdo je, kje je sedaj oni nezprosn in naduti Kočevar!

Janez Kovač.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. decembra 1920.

Srečno novo leto!

Uredništvo
in upravnništvo
„Slovenskega Naroda“

— V boji! Gr. dušni pastirji ljubljanske škofije so dobili ukaz, da na sv. Stefana dan vsi pridigujejo o dobrem in slabem časopisju. Dne dne so po vsej škofiji gremli s tržnico vsi duhovniki, in proti liberalnemu časopisju so se spuščali bliski, obenem pa se je napravljal umazana reklama za »katoliško, dobro« časopisje. Ponavljala se torej stara, ostudna igra, s katero so klerikalci prej poskušali svojo srečo, s katero pa do sedaj niso mogli dosti opraviti. Prejone tudi pri tej priliki ne bodo dosti opravili, in reklama za »dobro, katoliško« časopisje se bo nehoté spremenila v reklamo za napredno časopisje. Mi obžalujemo, da možje, ki vodijo našo klerikalno stranko, niso dostojni za pametna in primerna sredstva, da so taki, kakor so bili: s svojimi glavami hočejo skoz steno, pri čemer mislijo, da teče tuda kri, v resnici pa teče iz njihovih lastnih žil! In ravno sedaj, ko smo prestali volilne boje, je škof ljubljanski uvidel potrebo, da vlija olje v ogenj ter se

»dobri« časopisji so namreč slovesno proglasili, da je republika stroga zahteva katoliške Cerkve in da se brez nje v Jugoslaviji katoliške stvari sploh ne more misliti. Če sedaj ljubljanski škof priporoča prismojeni »Večerni List«, priporoča obenem isto še bolj prismojeno republiko, za katero se sedaj ogreva ta list. Ti ljudje besne in spravljajo cerkev v zvezo z vprašanjem, ki je čisto posvetne narave. Postavljajo se s tem v nasprotje z ogromno večino prebivalstva kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in spadajo v blaznico, ker dobro vedo, da je republika nemogoča. Niti oni niti škof ljubljanski ne bodo mogli s prestola spoditi kralja Petra, in dinastije Karagiorjevičev ne bi mogli dandanes ugonobiti, če bi tudi imeli več moči, kakor je imajo. Škof in njegovi paldaši so v tem boju podobni otročalem, ki streljajo s puščicami na luno — o tem se bodo pač kmalu prepričali. Če se hoče duhovščina z vso silo identificirati z republiko, potem je gotovo, da jugoslovanska država, ki se je rodila skoraj zgoli iz prelite srbske krvi, torej iz prelite pravoslavne krvi, je državi v državi ne bo prenašala! In ljubljanski škof se bo prav skoro prepričal, da so bili njegovi »dobri« listi največji sovražniki katoliške Cerkve!

— Protestujemo! Kakor so pokazala poganjanja radi rudarske stavke, je Trbovelska prenegovnik družba pripravljena povisati meze svojim delavcem samo pod pogojem, da sme istočasno zopet dvigniti tudi cene premoga. Dokazano na je, da bi imela trbovelska prenegovnik družba še vedno ogromen dobiček tudi v slučaju, ako bi delavcem izboljšala plače brez povišanja premogovne cen. Vidi se torej, da hoče družba prevladati izboljšanje delavske mezde na rame konzumentom. Proti tej nesramni nakani z vso odločnostjo protestujemo! Trbovelska prenegovnik družba je v svojem bistvu inozemsko podjetje in ogromni čisti dobički, ki jih dobiva ta družba iz svojih rudarskih podjetij v Sloveniji, se stekajo v nam sovražno Avstrijo v žepu ondotnih nemških velekapitalistov. Škandal je že bil, da je svoječasnno klerikalna deželna vlada dovolila družbi tako horečno povisovanje cen premoga, da je že danes pri nas naidražji na vsej zemeljski obli, še večji škandal pa bi bil, ako bi se tudi to pot deželna vlada dala speljati na led ter dovolila, da bi Trbovelska družba pod dobrodošlo pretezo zvišanje delavskih mezd z nova povisala cene premoga in s tem znova na nečuten način obremenila domače prebivalstvo na korist nemkim velekapitalistom v Avstriji. Sedaj vidimo, kako neprevidno je bilo, da se je vlada poleti tako lahkomišno vdala željam in zahtevam trbovelskih mogotcev. Pregovor pravi, da z jedjo narašča apetit, zato smatrajo Trbovelčani dani trenotek za ugoden, da izprešajo iz sedanje situacije nove milijone za svojo malho. Naj jim vlada ne nasede, ker bi to lahko imelo katastrofalne posledice! Pričakujemo z vso gotovostjo, da bo vlada imela toliko poguma, da bo vendar enkrat Trbovelski družbi z vsem potrebnim podatkom izjavila: do tja in ne dalje.

— Grof Alfred Coronini f. V. Gorič je umrl g. grof Alfred Coronini-Cronberg, svoj čas gorški deželni in državni poslanec. Pokojniku je bila pri srcu usoda gorških Slovencev, zato je bil sprejel zastopstvo v deželnem in državnem zboru, kjer je deloval pridno in tudi marsikaj dosegel z bog poznajoč dejanskih razmer in z bog svojih osebnih stikov v Goriči, Trstu in na Dunaju. Bil je odbornik slovečanskega političnega društva »Sloge«, bil je med soustanovniki Centralne posojilnice, podpiral je rad »Solski Dom«, zelo se je potegoval za vstavsko železnico, sploh je deloval na vseh poljih v korist gorških Slovencev. Razkol, ki se je bil razvil na Goriškem v letih 1899 in 1900, pa ga je močno pretresel. On se je trudil, da bi ga preprečil, ali to ni šlo in ko je prišlo do hudih političnih sporov, ga je to silno bolelo, potem pa se je umaknil iz javnosti in živel lepo mirno na svojem posestvu. Izredno je ljubil svoje vrtove ter jih sam izobno urejeval. Dne 12. decembra je umrl, zadet od srčne kapi. Pokopan je v družinski rakvi v domači kapeli na Cingrafu v Goriči. Časten mu spomin!

— Pridobitev jugoslovanskega državljanstva. V časopisih so se pojavile vesti, da zahtevajo okrajna glavarstva od onih, ki so pristojni v kako občino v Avstriji in so Jugoslovenci, da si morajo predvsem pridobiti zagotovilo kake občine v naši državi. To naziranje je popolnoma napačno, ker določa § 16 te uredbe o pridobitvi domovinske pravice na podvisti opcije. Vsi tisti, ki lahko dokažejo, da so Jugoslovenci in so pristojni v Avstrijo, morajo optirati do 16. januarja 1921. Izjave so vložit pri pristojnih okrajnih glavarstvih, oziroma magistratih. To velja za vse brez izjeme. Izvzeti so samo oni, ki so pristojni v zasedeno ozemlje. Rok za te bode še določen, oziroma začne teči od onega časa, ko bodo meje z Italijo urejene. Oni, ki so pridobili domo-

vinsko pravico v kaki občini, ki je pripadla naši državi, po 1. januarju 1910 in so bili prej pristojni v občini, ki je danes v Avstriji, morajo vložiti prošnje za naše državljanstvo do 15. julija 1921 (iz zasedenega ozemlja velja isto kakor prej). To velja za vse brez izjeme.

Tako je treba! Dalmatinsko časopisje priobčuje imena vseh onih hišnih posestnikov in trgovcev, ki ob priliki zadnjega narodnega praznika niso izobesili zastav. Med temi so seveda sami italijanski, frankovski in delstokrvni elementi, ki so v bivši Avstriji ob vsaki priložnosti izobesili mrtvaške črno-zlate zastave.

— Popravljajo. Dopisni urad objavlja: Z ozirom na notico v »Slovenskem Narodu« od 30. t. m. pod naslovom »Izseljeniki škandale se uradno ugotavlja, da v tej zadevi niso, kakor stoji v notici, zapleteni uradniki okrajnega glavarstva v Črnomlju, nego samo okrajni tajnik Zega, ki je bil do deljen temu glavarstvu in proti kateremu je radi te zadeve odredilo sodišče zavarovalni zapor in uvedlo preiskavo. — O stvari bomo še govorili.

— Pravoslavni vojni svečenik J. Jovanović bo prevzel poleg svojega navadnega stanovskega posla tudi dušeskrbništvo pravoslav. otrok tujakih ljudskih, meščanskih in srednjih šol.

— Nova notarska mesta se ustanove v Prevaljah, Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

— Okrajno sodišče v Prevaljah, ki je bilo pred kratkim na novo ustanovljeno, se je podredilo okrajnemu sodišču v Mariboru.

— Iz policijske službe. Dragotin Gril, poizkusni uradnik pri varnostni straži v Sloveniji, je imenovan za revidnega nadzornika pri oddelku varnostne straže v Ljubljani.

— Katoliška vojska pri Sv. Kungoti pobita. Iz Maribora poročajo: Danes se je vršila pred tukajšnjim kazenskim sodiščem glavna razprava proti povzročiteljem poboja pri Sv. Kungoti. Leos pozimi imeli so klerikalci tamkajših, na katerega so prišli tudi nekateri samostojni kmetje. Klerikalci so jih pričeli izživljati, nato pa so jih dejansko napadli, pri čemer je bilo par samostojnih kmetov ranjenih. Glavna voditeljja napada sta bila urednik Žebot in župan Galunder iz Sv. Križa. Vršlo se je že več razprav ter je bilo na licu mesta zaslišanih enkrat 50 prič. Oba glavna krivca Žebot in Galunder sta bila obsojena vsak na 100 K globe in vsak na 4000 K odkodnine. Stroškov pa je toliko, da bosta morala plačati vsega skupaj 15.000 K. Zdi se, da ta vojska za enkrat še ni končana, ker se nameravata Žebot in Galunder pritožiti.

— »Večerni list« je umrl. Kakor smo že svoječasno napovedali, preneha z novim letom izhajati »Večerni list«. Na njegovo mesto stopi »Novi Cas«, ki ga bo baie izdal nov konzorcij, kateremu bo načeloval Jože Gostinčar, urejeval pa bo baie docela novo uredništvo. Seveda je to samo pesek v oči. Tudi novi list bo slei kot prej finansiral Katoliška tiskarna, pisali pa ga bodo isti uredniki.

— Nove poštne znamke. V prvi polovici meseca januarja 1921 se da do v promet nove poštne znamke, ki so bile izdelane v Ameriki. Dosedanje znamke bodo veljale, dokler se ne porabi, vendar pa ostanejo v veljavi samo do 1. aprila.

— Komisariat železniške komisije na Jesenicah. Za časovnega komisarja železniške komisije na Jesenicah je imenovan dr. Milo Plečar, dosedanjí pomočnik komisariju železniške komisije v Baji.

— Iz računsko službe. Računski praktikant Viktor Kovač pri poverjenstvu za javna dela je imenovan za računskega asistenta.

— Služba božja v slovenskem jeziku se vrši v evangelijski cerkvi na Gosposvetski cesti na novega leta dan ob 3. popoldne.

— Daredljiv knez. Nemški knez Windischgrätz v Planini je nekatere občane za božič prav razkošno obdaroval z lepimi darili, katerih so bili v obilni meri deležni prebivalci v Malnah. Govore, da je drugače skopi knez izdal nad 100.000 lir. Knez ima pri tem posebno namene. Rad bi dosegel korekturno mejo okoli Planine.

— Slaba vest? Lenassi, trgovec v Logatcu, ki je bil zapleten v afero z znano brzolavko »logaškega sindaca«, se je že za stalno preselil v Postojno.

— Omejeni promet na južni železnici. Obratno ravnanje južne železnice objavlja: V soboto, dne 1. januarja in v nedeljo, dne 2. januarja izostanejo nastopni osebni vlaki: Na progi Zagreb-Zidan most osebna vlaka št. 523 in 522; osebni vlak št. 523 odhaja iz Zagreba ob 5.15 in prihaja v Zagreb ob 7.32. Osebni vlak št. 522 odhaja iz Zagreba ob 12.55 in prihaja v Zidan most ob 15.39. Na progi Zagreb-Sisak izostane vlaka št. 514 in 515. Vlak št. 514 odhaja iz Siska ob 5.54 in prihaja v Zagreb ob 7.10, vlak št. 515 odhaja iz Zagreba ob 17.15 in prihaja v Sisak ob 18.28.

— Promocija. Na danes je promoviral za doktorja prava g. Karel Birs a iz Gorice.

— Poroka. Dr. Rudolf pl. Andrejka, vladni svetnik v predsedstvu deželne vlade, se je poročil z gđno. Miko Tavčarjevo iz Sele nad Škofjo Loko. Bilo srečno.

— Zafasni poslovnik za ustavotvorno skupščino prinaša 150. številka »Uradnega lista«.

— Radi nedostajanja prostora smo morali izpustiti mnogo gradiva, ki je nam bilo poslano v zadnjem trenutku. Pri tem opozarjamo naše sotrudnike, da moremo daljšo sestavko za sobotni ali predpraznični list sprejeti samo, ako se nam pošljejo dan prej. To v vednost in ravnanje.

— Popravek. K poročilu o dokladah vpokojencev južne železnice se poročila s strani vpokojencev, da mora biti nabavni prispevek izplačan do 15. januarja 1921.

— Umrli je v Ljubljani ga. Ivana Hrasnik soproga trgovca na Karlovski cesti. Pogreb bo jutri 1. januarja ob 2. popoldne iz Jeranove ulice 2. P. v m.

— Koncert v dvorani hotela Tivoli v nedeljo, dne 2. januarja t. l. ob 15. do 22. ure. Izvrstna kuhinja. Pristna vina. Zmerne cene. Dobra postrežba.

Občni zbor Slov. planinskega društva.

V četrtek 30. t. m. ob pol 9 zvečer se je vršil v restavracijskih prostorih Narodnega doma občni zbor SPD. Dr. Fran Tominec je pozdravil v obilnem številu došli člani in zastopnike podružnic. V preteklem letu je doživelo društvo marsikako razočaranje zlasti vsled nesrečnega izida korškega plebiscita in vsled sklepa rapalske pogodbe. Na Korškem, kjer se je turistiški promet že lepo razvijal, je moralo planinsko društvo po nesrečnem izidu plebiscita svoje delovanje ukiniti. Imelo je na Korškem že tri podružnice in sicer za Rož v Borovljah, belsko podružnico v Velikovem in meziško podružnico. Na Obiru je dobilo v svojo oskrbo važno vremensko opazovalnico. Vsled plebiscita je ostala v naših rokah samo meziška dolina s Sv. Uršulo in Jezerski kot, ter južna stran Karavank. Vsled izgube, ki smo jo doživeli z rapalsko pogodbo, so nam odvzete postojanke na Nanosu, Snežniku in Javorniku nad Idrijo ter Trenta. Planinsko društvo je vsled tega izgubilo podlago v ozke meje, ostali pa so nam še najljepši kraji, naše Triglavsko pogorje, Savinske planine, Karavanke in Jezerski kot Naloga planinskega društva bo, da spremeni te postojanke in pravi planinski raj, v jugoslovensko Švico. Zato zre planinsko društvo s pogumom v bodočnost. Končno se spominja načelnik v minulem letu umrlih članov g. Josipa Lenčeka, prof. Kruca, trgovca Jesiha, dr. Sušnika ter ustanovnikov Hugona Robleka ter Miha Verovška. Zborovalci se v znak sožalja dvignijo s sedežev.

Tajniško poročilo poda g. Stanko Tominec, ki iz tajniškega poročila je razvidno, da je imelo društvo v letu 1919 2.063 486 K 84 v denarnega prometa. Za oskrbovanje koč je izdalo 135.845 K 57 v, dohodkov pa je imelo pri oskrbovanju koč 189.910 K 32 v. Za popravila koč je izdalo 11.937 K 32 v, za nemške koč 52.000 K, za popravila teh koč pa 5106 K 50 v. V letu 1920 je imelo dostoj društvo 1.130.251 K 19 v prometa in sicer prejemkov 603.159 K 27 v, izdatkov pa 527.091 K 92 v. Za popravila koč je izdalo društvo v letošnjem letu 36.561 K 60 v, za inventar 28.890 K 09 v. Za popravilo potov in markiranje 8715 K. — Na predlog pregledovalcev računov se je podelil odboru absolutorij ter se je izreklo funkcionarjem topla zahvalo. Ker so nekateri odborniki, oziroma namestniki iz odbora odstopili, vršile so se nato nadomestne volitve. Volilo se je z vzklikom ter so bili izvoljeni sledeči gospodje: Hladki, trgovec Fran Kos in Stanko Tominec.

Sledili so odborovi predlogi. Članarino za leto 1921 se zviša od 12 na 24 K. Debate so se udeležili R. Pustoslavšek, dr. Mrak, inž. Skaberne, dr. Švigelj, Derganc in Lapajne. Podružnični prispevki za upravne stroške centralnega društva se zvišajo od 2 na 4 krono. Vpisnina pa se zviša od 2 na 6 K. — Sledile so slučajnosti, pri katerih se je razpravljalo o raznih aktualnih vprašanjih ter se je dalo odboru razne važne nasvete, ki jih bo ta na svojih sejah v bodočem letu upošteval. Ob 11. zvečer je zaključil g. predsednik dobro uspešni občni zbor.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

D r a m a :

Petek, 31. dec.: zaprto.

Sobota, 1. januarja: Cvrček za pečjo, izven.

Nedelja, 2. januarja: Pohujšanje v dolini šentflorijanski, izven.

Ponedeljek, 3. januarja: Cvrček za pečjo, red B.

Torek, 4. jan.: zaprto.

Sreda, 5. jan.: Sen krasne noči, v opernem gledališču, ob dramskih cenah, red B.

Četrtek, 6. jan.: Cvrček za pečjo, izven.

Petek, 7. jan.: Smrti ples I., red D.

Sobota, 8. jan.: Smrti ples II., red D.

Nedelja, 9. jan.: Cvrček za pečjo, izven.

Ponedeljek, 10. jan.: Smrti ples I., red C.

Torek, 11. jan.: Smrti ples II., red C.

Sreda, 12. jan.: zaprto.

O p e r a :

Petek, 31. dec.: Od bajke do bajke, otroška predstava, ob 8. pop., izven.

Sobota, 1. januarja: Prodana nevesta, izven.

Nedelja, 2. januarja: Tosca, izven.

Ponedeljek 3. januarja, zaprto.

Torek, 4. jan.: Fra Diavolo, red C.

Sreda, 5. jan.: Sen krasne noči, dramska predstava, red B.

Četrtek, 6. jan.: Vesele žene windsor-ke, izven.

Petek, 7. jan.: Od bajke do bajke, r. E. Sobota, 8. jan.: Lepa Vida, red A. Nedelja, 9. jan.: Fra Diavolo, izven.

Ponedeljek, 10. jan.: zaprto.

Torek, 11. jan.: Tosca, red B.

Sreda, 12. jan.: Fra Diavolo, red E.

— Orkestralno društvo »Glasbene Matice« ima skupno vajo dne 3. januarja 1921 ob 8. zvečer. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

— »Našim malčkom« je zlata glasbena knjiga, ki mora izpodrinuti vse tuje blago te vrste. Josip Pavčič je zbral v nji 55 lahkih, za mladino primernih pesmic, postavil jih spretno za klavir, oziraje se pri tem na zmožnosti začetnikov in pod melodijo, katere obseg je dosegil otroškemu glasu, zapisal besedilo tako, da knjiga služi ne le kot izvrstno gradivo pri klavirskem pouku, ampak obenem tudi kot dobrodošla pesmarica domu in šoli. Poleg vseh teh cenjenih dobrot je delo slikar M. Gaspari še umetniško okrasil. Knjigo z veseljem priporočam kar najtopleje Emil Adamič, skladatelj.

— Recitacijski večer priredil v petek dne 7. januarja v veliki dvorani Mestnega doma Marija Gorčeva, Lipah in Melihar na korist dijaških združenj v Pragi in na Dunaju. Na sporedu so: Zupančič, Cankar, Pugelj, Bezard, Golar, Gradnik, Fran Albrecht.

— Muzika dravske divizije priredi dne 17. januarja svoj II. simfonični koncert.

— »Iztočni greh.« Izšla je druga izdaja »Istočnega greha« izpod peresa jugoslovenskega pesnika Ljubomira Micića. Naroča se pri Jugoslovenski znanstveni knjigarni Mirko Brayer v Zagrebu. Cena 12 K.

— Baar Jindřich Simon: Zadnja pravda. Prevedel Vojtech Hybašek. Izdala Leonova družba. Str. 184. Češki pisatelj in pesnik, župnik Baar, je v svoji domovini popularen. Njegovi spisi so zajeti iz življenja hodeških gorjancev ali čeških seljakov vobče, ki jih pozna pisatelj natančno po duši, sešaj in navadah. Tudi v tej povesti iz kmet-ske hodeške rodine slika tipičnosti svojih rojakov; iz široke idile se zaradi posestva, razdeljenega med brata, razvije tragedija, ki je pretresljiva. »Zadnja pravda«, ki se godi na tleh Jiraskovih »Poglavcev« slavne preteklosti, so dobra ljudska povest, ki najde brez dvoma mnogo hvaležnih bralcev. Prevod je dober, dasi ne more podati vse karakterističnosti izvornika, ki je pisan večinoma v narečju; tudi ima češčina toliko ljubkih, zlasti deminutivnih besed, ki bi se zdele v prevodu smešne, zato mora biti prevod trši, resnejši. A svoj namen dosega čudela.

Sokolstvo.

— Ljubljanski Sokol priredi Silvestrov večer s sledečim sporedom: 1. Sokolska koračnica. 2. »Meritana«, uvertura. 3. Telovadba na drogu. 4. Nastop g. Truhoviča, člana kr. opere v Ljubljani. 5. a) Vasovalc, b) Mazurka, poje kvartet. 6. Proste vaje članov. Sestavi brat dr. V. Murnik. 7. Baletne miši, valček. 8. a) Pod noč b) Keber in evetka. 9. Proste vaje članice. Sestavi brat dr. Viktor Murnik. 10. Odločki iz opere »Zrinski«. 11. Marmornati kipi. 12. Nastop g. Truhoviča, člana kr. opere v Ljubljani. 13. Pogovori pod lipo. 14. Slovenski biseri, potpuri. 15. Polnočni govor. 16. Alegorija.

— Sokol I. opozarja ponovno na Silvestrov večer, ki se vrši danes, 31. t. m. ob 20. v Mestnem domu! Zdravo! k — Sokol v Stepanji vasi priredi pri bratu Jos. Anžiču, p. d. Sorsu, Silvestrov večer. Vabimo vse brate in sestre in prijatelje društva na nocojšnjo zabavo. Na svidenje. — Odbor.

Sokolsko društvo na Viču priredi v petek, dne 31. decembra t. l. v »Sokolskem domu« na Viču Silvestrov večer s sledečim sporedom: »Brat Sokol«, burka v enem dejanju. Godba: Glasovir s spremljevanjem violine. O polnoči alegorija. Saljiva pošta in prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 10 kron za osebo. K obilni udeležbi vabi odbor. Zdravo!

— Sokolski odsek Jezica ima 2. januarja 1921 svoj občni zbor ob 3. popoldne v šoli na Jezici.

— Telovadno društvo Sokol v Spodnji Šiški kliše za 2. januar 1921 ob 3. popoldne sestanek vseh članov in članic v društveni telovadnici. Na dnevnem redu je razgovor o obnem zboru, ki se vrši 9. januarja ob 2. popoldne v omenjenem prostoru.

— »Sokolice« št. 9. in 10. je ravno kar izšel z bogato vsebino. Med drugim opozarjamo vsa društva zlasti na nove proste vaje za moški in ženske naraščaj in vaje s palicami za moško dečo, ki so obvezne za vsa društva v letu 1921. Pozivljamo vsa bratska društva, da takoj naroče po več izvodov Sokolice in pobirajo naročnine med naraščajem in člani. Z novim letom začne izhajati nov letnik »Sokolice«, ki bo del stal letno 30 K. Naroča se pri upravnistvu Sokolice v Ljubljani, Učiteljska tiskarna.

— Sokolski koledar. Pozivljamo vsa društva, da javijo Savezu takoj številno naročnikov sokolskega koledarja. Bratje, širite med članstvom Sokolski tisk; nabirajte naročnike za Sokolski Glasnik, pri katerem bode velike važnosti tehniška priloga. Vsako društvo bi moralo za sokolske časopise doletiti letno gotovo svoto ter jih brezplačno razdeliti med članstvom. Širite »Sokolice« med naraščajem! Od vas samih je odvisno, kakšen naraščaj si vzgojite. Vsako društvo mora naročiti po več izvodov Sokolice ter ga širiti med svojim naraščajem. Širite za

sokolske knjižnice pri društvih. Savez ima v zalogi mnogo prepotrebnih sokolskih knjig, ki bi jih moralo imeti vsako društvo. Bratje! na delo za sokolski tisk!

Turistika in sport.

— Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« priredi v petek ob 8. zvečer v gostilni »Lore« na Sv. Jakoba trgu družinski večer s prosto zabavo s sodelovanjem salonskega orkestra. Vstop vsakomur prost.

— Zimski sport v Bohinju in na Bledu. Sankališča v Bohinju in na Bledu so urejena in vsak dan uporabljiva. Smuka in sanine sta v Bohinju in na Bledu izvrstna ter vremena ni soditi po ljubljanskih razmerah. — V Bohinjski Bistrici se prične smučski tečaj za začetnike dne 3. januarja p. l., ki bo trajal skozi 14 dni. Na snegu leži led debel srež. — Iz Bleda se nam poročata, da je jezero pomrznilo in da se v Zuki, to je pod Osojnice na jugozapadni strani jezera že lahko brez skrbi drsa. Za novo leto bo preskrbljena nebrže tudi godba na jezeru. Točnejše poročila sledijo še jutri.

— Vremensko poročilo iz Bohinja dne 31. decembra t. l. Zjutraj ob 7. — 4° C, suh mraz, barometer 735 (stalno), do približno 10. dopoldne tanka meglica v dolini do 1000 m, po 10. običajno jasno s prijetno imsolacijo. — Sankališče »Belvedere« do zgornjega damskega starta popolnoma izgotovljeno, zabavno sankališče tudi odprto in popravljeno. Ravenska pot za sankališče dobro porabna. — Sanine o izboren do Sv. Janeza. — Smuka izvrstna, na 92 cm stari snežni podlogi do 4 prste debel suh srež.

Palnovejša poročila.

NOVO VLADO IMAMO!

— d Beograd, 30. decembra. Danes popoldne je došlo do sestave vlade pod predsedstvom g. Nikole Pašića. Ministrska lista se bo jutri objavila uradno.

— Zagreb, 30. decembra. Kolikor se je dalo kljub prepovedi telefonskih govorov z Beogradom od tamkaj izveleti, se je danes sestavila ministrska lista, ki pa doslej še ni očiščeno potrjena. Ministrski predsednik je Nikola Pašić, od demokratov pa so zastopani v ministstvu: Milorad Drasković, notranje zadeve, Kosta Stojanović, finance, dr. Henrik Krizman, šume in rude, dr. Vekoslav Kukev, socialna skrb, Kosta Kumanudi, trgovina in industrija in Svetozar Pribičević, prosveta.

— Beograd, 30. dec. Nova vlada je sestavljena. Načeloval ji bo Nikola Pašić, ki prevzame obenem tudi portfelj ministra zunanjih del. Radika cem pripadejo poleg ministstva zunanjih del še tile portfelji: za pravosodstvo, za promet, za poljedelstvo in za agrarno reformo. Vsak minister dobi še svojeza pomočnika. Za pomočnika ministra notranjih del bo imenovan bivši hrvatski ban dr. Tomljenović, za pomočnika ministra prosvete Milivoj Jovanović, za pomočnika ministra financ pa dr. Gregor Zerjav. Minister pravosodstva ostane dosedanjí minister Marko Trilčević.

ARETIRANEC V MARIBORU TRANSPORTIRAN V BEOGRAD.

— Beograd, 30. decembra. »Balkan« javlja: Dr. Brečić, komisar obmeine policije v Mariboru, je včeraj poslal v Beograd v Mariboru aretiraneza človeka, ki je bil prijet v tretinstvu, ko je skušal prekorčiti avstrijsko mejo. Pri aretirancu so našli važne dokumente, predvsem korespondenco med Stepanom Radičem in Galiardijem, ali kakor se korespondenci pravi, »med šefom v Hrvatski« in »zagranicnim šefom«. Identiteta aretiranca še ni doznana. (Gre najbrže za stvari, o katerih smo mi že poročali 28. dec. Dotičnik se piše Mirko Marčević. Uredništvo).

POGOJI GENERALA CAVIGLIJE.

— d Rim, 30. dec. (Stefani) Najvažnejši pogoji, ki jih je naznanil general Caviglia reškim zastopnikom so: Vrnitev ujetnikov, ki so jih zavolevali reški legionarji, odhod vojnih ladij iz reškega pristanišča, vrnitev orožja, municije, vojnega materijala itd., ki je bilo vzele italijanski armadi, vsi legionarji, ki niso rojeni na Reki, morajo v petih dneh zapustiti Reko in vsi reški legionarji se morajo razorožiti. D' Annunzio mora zapustiti Reko, ko odveže legionarje priroke. Rab in Krk morajo legionarji takoj zapustiti. Reška regenca bo tekom današnjega dne odgovorila. Odgovor bo, kakor se čuje, ugoden, regenca bo pogoje sprejela z nekaterimi pridržki, ki se tičejo načina izvršitve pogodb.

KONEC D' ANNUNZIEVE SLAVE.

— d Sušak, 30. dec. D' Annunzio je včeraj popoldne izročil oblast nad mestom in luko civilni reški oblasti. Sedanja reška vlada je podala demisijo. Danes popoldne se je sestalo mestno zastopstvo, ki je sprejelo demisijo dosedanje vlade in izvolilo novo vlado. V novi vladi se nahaja

Društvena vestil in prireditve.

— Danes Silvestrov večer Ljubljanskega Zvona« v vseh zgornjih prostorih Narodnega doma. Kdor želi v dobri volji počakati novo leto, naj pride! k

— Pevsko društvo »Slavija« Vič-Glince vabi vse članstvo in prijatelje društva na svoj Silvestrov večer, ki se vrši v restavraciji »Amerika« na Glincah z bogatim sporedom in plesom. Začetek ob 8.

— Silvestrov večer z različnim sporedom se vrši v velikem in malem salnu gostilne Drašček, Bohoričeva ulica št. 9. Na Novo leto velik koncert.

— Obrtniški večeri so vrše po sklepu Zveznega načelstva vsak prvi ponedeljek v mesecu. Zatorej je obrtni večer dne 3. januarja 1921 ob pol 8. zvečer v gostilni A. Bončarja na Sv. Petra cesti. Razpravljalo se bode za zboljšanje današnjih razmer.

— Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom, da se bo vršila prodaja usnja, pričeniši

med drugimi župan Gigante in Host Venturi, ki bosta pogodbaščena. Da bosta med drugimi stopila v pogajanja s poveljstvom regularnih čet.

— d Sušak, 30. dec. Do naglega preokreta na Reki je dovedlo dejstvo, da je italijanska vlada stavila ultimatum, da, ako se mesto ne preda do 12. opoldne, bo ladjeve začelo formalni bombardement. Med tem so se začela pogajanja med zastopniki civilnega prebivalstva, ki se ni borilo, in med generalom Ferrarjem, poveljnikom 45. divizije v Opattin, na kar se je začelo premirje. V teh pogajanjih je izjavil general Ferrari, da je pogoj ustavitve akcije ta, da se brezposelno prizna rapalska pogodba, o čemer se splošno ne dovoli nikak debata. Italijanska vlada je tekom večerašnjega dne pripravila težko topništvo kalibra 30 mm. En top je bil postavljen na Sušaku. General Ferrari je izjavil delegatom reškega meščanstva, da bo, ako se mesto ne bo pokoravalo, začel mesto sistematično bombardirati s tem topništvom.

POLOŽAJ NA REKI.

— Trst, 30. decembra. Mesto je precej mirno, dasi je splošna razburjenost zaradi raznih dogodkov še velika. Aretiranih je bilo okoli 600 oseb, osumljenih kompota proti regenci. Rektor za obrambo je izdal ukaz, da imajo biti trgovine in uradi odrti. Vsled obstreljevalna so bile številne hiše poškodovane, nekatere prav hudo. Tudi na Sušaku so poškodbe na poslopih precej znatne. Prebivalstvo je bilo takoj pripravljeno, podati se in iz hiš so se čuli kriki in videla znamenja, da naj se nikar ne strelija več. Žene in otroci so strašno jokali. Posamezne skupine ljudi so bežale proti postavljenim palači, roče ga, da naj ustavi prelivanje krvi. Ko je bilo zadeto poveljniško poslopje, je D' Annunzio s bridkim nasmehom vzkliznil: Ti streli so bili naperjeni name! Odlikoval bom topničarja, ki je meril tako dobro. D' Annunzio je poslal italijanom brzolavno sporočilo, da s tako Italijo, ki pristostvuje brezčutno žrtvovanju Reke, noče umreti. »Vedetta d' Italia« pripravlja Rečane na priznanje rapalske pogodbe.

FRANCOSKI IN ANGLEŠKI KOMENTARJI K DOGODKOM NA REKI.

— Pariz, 29. decembra. Francosko časopisje je z velikim zanimanjem sledilo dogodkom na Reki. Neverjetno se zdi Francozom, kako se je mogel D' Annunzio pogrezniti v zmoto in v odkrit upor proti domovini samo zato, da bi jo prisilil da izvrši mučen pa potrebno energičen čin. »Liberté« izjavlja, da brez D' Annunzirove akcije bi bila Reka poslala jugoslovensko mesto. »Petit Journal« sklepa, da po rešitvi reškega vprašanja bo mogoče izvesti rapalsko pogodbo v vseh njenih dispozicijah. Angleški list »Daily Mail« zaključuje, da z rešitvijo kočljivega reškega vprašanja je odstranjena velika nevarnost za evropski mir.

s 3. januarjem 1921. dnevo. Obnem se prosi gg. odbornike, da se zanesljivo udeležijo inventure dne 2. januarja 1921 ob 9. dopoldne, Hrenova ul. 4.

— Osrednja zveza javnih nameščencev in vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani priredi dne 5. januarja zvečer v vseh prostorih Narodnega doma veliko veselico s koncertom in plesom na korist strokovnega glasila in Osrednje zveze.

— »Klub Primorci« ima svoj občni zbor dne 7. januarja 1921 ob 4. popoldne v magistratni dvorani.

— Klub »Soka« naznanja, da se sestajajo odslej Primorci v gostilni pri »Zlatorogu«, Gosposka ulica. Redni družabni sestanki vsako soboto zvečer. V soboto dne 8. januarja 1921 predavanje g. Sasa Zeloznikarja o Rusiji in Sibiriji.

— Lovci in lovke pozor! Vsako težko in trudapolno delo se mora končati z primerno svečanostjo, zato moramo tudi letošnjo sezijo končati z svečano prireditvijo, kjer se naj zbero vsi veliki in mali »jorgi« obojega spola ter vsi prijatelji tega zapravljivega stanu. V ta namen priredi Slovensko

kovsko društvo na Svečnico velik 10 vski ples v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Dolžnost vseh lovcov je, da delajo pridno reklamo za ta ples ter pripelje vsak dne 2. svečana v Ljubljano veliko število vdeležencev iz vseh krajev Slovenije. Za kar največje, neomejeno sabavo bo v polni meri skrbjeno. Dekoracija dvorane nas bo spominjala na naše zelene gozde, vesela omizja na bahava prasnogrančja uspešnih ali neuspešnih brakov, polnih lovek latinštine. Plesni trušči in zvoki valčkov bodo odmevali po dvorani. Vsakdo se bo lahko razkošno in popolno neovirano zabaval, kakor mu bo velevalo srce, saj so naša dekleta najlepša v narodnih nošah in tudi našim fantom pristojna jerhovna bolj kot salonski frank. Za reminičnost vseh nežnih obljub in loveških bahavosti ne bo treba nikakega jamstva.

— Sv. Trojica v Slov. Goricah. Na Stefanovo, 26. decembra t. l., se je vršila v šoli gledališka predstava s slededim sporedom: 1. Zima — alegorična slika s petjem. 2. Sirota — igrokaz v treh dejanjih. 3. Jaslice — živa slika. Boljska mladina je, daširavne prvič na odru, tako dobro igrala, da je žela od strani občinstva vseplošno priznanje. Zanimanje za predstavo je bilo tako veliko, da je moralo nad polovico ljudi oditi, ker ni bilo prostora in za to se predstava ponovi 2. januarja 1921. Dosti truda in napora je bilo, predno je žela prišla do svojega lastnega odra. Sedaj je začetek storjen in za to po začetni poti le pogumno naprej!

VELIKO PREDPUSTNO VESELICO prirede magistratni nižji uslužbeni dne 8. januarja 1921 ob pol 8. zvečer v vseh zgornjih prostorih »Narodnega doma«. K obilni udeležbi vabi veselilni odbor.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici!“

Gospodarske vesti.

— g Ljubljanski trg. Med prazniki je bil trg živahen. Cene mesa so ostale na prejšnji višini, samo slanina se je nekoliko pocenila. Na debelo se kupuje po 48 K kg. Govjeji mesarji zahtevajo za največjim povdarmom podraženo govejega mesa za 4 K pri kg ter se spirajo na dejstvo, da so surove kože padle od 50 K na 34 K kg ter loj od 28 na 18 K, to znači izgubo 850 do 1200 K pri osem volu. Temu nasproti pa so pričele padati cene živi teži in je pričakovati v najkrajšem času zjednačenja. Opozorja se interese, da ne bo dovoljena nikakoli podražitev govejega mesa, ker bi se s tem samo zajelo padanje cene živi teži ter celoten konzum občutno oškodovalo. — Sadni trg je dobro založen. Južno sadje se je pojavilo v obilnejši meri po naslednjih cenah: rožiči 20 K kg, fige 24 do 26 K, dateljni 40 K, mandelini 96 K, kostanji (maroni) 16 K, orehi (celi) 16 do 13 K, luščeni 60 K, limone 1 do 2 K kos, pomaranče 1.50 do 4 K kos, mandarine 2 K kos. — Zelenjava je omejena na trgu na najnujnejše predmete, vse specialitete primanjkujejo popolnoma. — Jajca so se zopet pojavila na trgu v zadostni množini; plačujejo se 3.50 do 4 K kos. — Mleka je zopet v Ljubljani dovolj. Java - sladkor stane 54 K kg, sladkor v kockah 64 K. Moka v nadrobni prodaji: št. 0 18 K kg, moka za kruh 16.50 K, bela pšenična moka 14.50, koruzna moka 7 K, koruzni zdrob 8 K, pšenični zdrob 18 K.

— g »Petovica«, usnjarska industrija d. d. na Bregu, pri Ptuj. Vlada je odobrila pravila te delniške družbe, katero so ustanovili domačini v družbi z Ljubljansko kreditno banko, Mariborsko eskomptno banko in Hrvaški trgovsko banko v Zagrebu. Podjetje združuje vse panoge usnjarske industrije od strojenja surove kože do najfinejšega usnjene izdelka. Poleg večgetabilnega strojenja se uveda chro-

move strojenje, v obratu je tovarna za gamaše, torbice in fino galanterijo, izdelujejo se raznovrstni kovčki in priklaplja se je tovarna za čevlje. Prvo vrstni strokovnjaki so za podjetje zagotovljeni. Delniška glavica znaša 25.000.000 K in je od te glavice 16.000.000 K že vplačanih, oziroma kritih s prevzetjem tovarne za usnje. Ostalih 9.000.000 K se bodo v kratkem emitirali. Za ugoden razvoj tega novega podjetja so podani vsi pogoji. Posamezni specialni obrati so takorekoč v Jugoslaviji brez konkurence. Zadostne množine domačih surovin so na razpolago. Tudi življenski pogoji delavstva se v ptujakem okraju ugodnejši, kakor kje drugod. Ker združuje podjetje vse štadije fabrikacije, je pričakovati, da bo moglo ugodno vplivati na znižanje cen. Podjetje hoče organizirati tudi dejalno trgovino svojih izdelkov in bo samo nadzorovalo oziroma predpisovalo detaljne cene.

— g Za industrijo in obrt. Odbor za obnovu zemlje je odločil, da se nakaže kredit 3 milijonov dinarjev glavni industrijski nabavni zdruzi, 8 milijonov dinarjev pa osrednji upravi za obnovu obrti.

BORZE.

— d Dunaj, 30. dec. Devize: Zagreb 409—413, Berlin 914—920, Budimpešta 109.25—111.25, Bukarešta 910 do 820, London 2350—2370, Milan-Trst 2225—2245, Pariz 3995—3935, Praga 740.50—746.50, Sofija 705—715, Varšava-Krakov 94—96, Curih 10175—10225, Newyork 668—672, Amsterdam 209.50 do 210.50, Valute: Novi jug. dinarji 1624.50—1644.50, francoski franki 3895 do 3935, švicarski franki 10150—10200, češkoslovaške krome 741—747, madžarske krome 112.50—114.50, rumunski lei 815—823, bolgarski lei 720—730, italijanske lire 2215—2235, nemške marke 911.50—917.50, poljske marke 98—100, angleški funti 2340—2360, carski rublji 322—328, dolarji 659—663.

Vesti iz Amerike.

Američani pravijo, da se pripravljajo kar celi narodi iz Evrope na pot v Združene države. Od petega stoletja dalje, ko se je vršilo splošno preseljevanje, se ni selilo toliko ljudstva in cilj vsemu temu ljudstvu so Združene države. Naselniški komisar Wallis je izjavil, da se boji, da bo v kratkem desetina Evrope na poti v Ameriko. Parobrodne družbe ne morejo dobiti dovolj parnikov, da bi prepeljale izseljence v Ameriko. Naselniške oblasti se pripravljajo, da je ved nega polovica novih naseljenecov takih ljudi, katerih si ne žele v Ameriko. Ljudje, ki so prihajali pred desetimi leti, so bili mnogi boljši. Pa tudi države v Evropi bi se rado iznebile raznih nemirnih elementov, ki širijo boljševizem. Ameriška javnost pritiska na kongres, da naj nemudoma prepove nadaljnje naseljevanje v Združinih državah, ker sicer se je bati v bližnji bodočnosti neredov in nemirov, ki bi grozno škodovali amerškemu ugledu. — Prepoved za naseljevanje v Združene države stopi v veljavo 60 dni po tem, ko jo sprejme kongres. Prepovedano bo naseljevanje za dobo dveh let. Izvzeti so le krvni sorodniki amerških državljanov, ki torej lahko pridejo v Ameriko. Potniki, ki prihajajo za kratek čas, smejo ostati samo šest mesecev, dijaki, kolikor je neobhodno potrebno, da dovršijo svoje študije. »Ameriška Domovina« priporoča torej rojakom, ki bi radi dobili kako osebo iz starega kraja, naj to storo nemudoma, kajti od februarja dalje bo prepovedno. — S parniki La Savoie, France in Argentina se je začetkom tega meseca odpeljalo znatno število Jugoslovenov v svoje domače stare kraje. — Umri je v Newyorku Fred Andlovic, star 28 let, doma iz Vipave. V Clevelandu je umrla v bolnišnici Doroteja Brajar, doma iz Vrata, občina Smartno pri Litiji.

Darila.

Upravi našega lista so poslali za: Ruske begunce v Strnišću pri Ptuj: g. An. Cvetko v Podčetrniku 100 K. Jugoslovensko Matico: g. dr. Frano Roš, odvetnik v Laškem, 100 K, iz poravnave Lapornik ca. Majcen radi žaljenja časti. Plačala Marija Majcen, ga Mira Zilič, tu, 200 K, in vesela družba, tu, nabrala 100 K. Skupaj 400 K. Ciril - Metodovo družbo: Omizje pri Panju, 30 K. Srčna hvala!

Poizvedba.

— Kdo ima knjigen? Pred božičem mi je bilo vzetih več knjig. Med njimi »Die Pflicht zum Genuss« in »Was ist die Wahrheit?«, koje so bile izposojene in jih moram vrniti. Ozvaldowe »Smernice« imam za spomin. Imajo rdečo vezavo z zlato obrezo in na notranji strani verz z začetnimi besedami »Schiffe, die nachts sich begegnen...« Knjige so bile prodane in kupljene pri Giontiniu. Plemenitega imetelja katerih od teh knjig vljudno prosim, da naj jih prinese proti povrnitvi nazaj k Giontiniu ali pa na naslov: Elca Zupančičeva, Miklošičeva cesta, za Unionom (v mali hišici).

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeb.

Ženske bolezni: Profesor Bretsky v Pragi, odlični ženski zdravnik, izpričuje, da grenčica »Franz - Josef« izobno učinkuje tudi pri dolihi rabi in pogosto že v majhnih množinah.

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5, je največja zaloga moških in ženskih oblek po najnižjih cenah.

Parna lokomobila

25 HP, parni stroj s stoječim kotlom 30 HP, strojnica, vrtilni stroj na 4 vrhena (4 spindli), skobelnik (Hobelmachine) vs v najboljšem stanju takoj porabno, Naslov Alojzij Olifčič, Ljubljana, Stari trg 2.

Pozor, opekarne!

Vsa popravila operskih strojev izvršuje monter, ki je služboval več let pri Steinbrücku v Gradcu. — Priporoča novo patentirane ustnike (Mundstucke) v kojih počena opaka ne pade s strehe. Anton Kravcar, Ljubljana, Stari trg 2.

Tratke, pozor! Zopet se dobijo krasne

Ljubljanske razglednice

z narodno nošo in druge pri

L. Pevalok Židovska ulica 4 Ljubljana,

Proda se dobro vpeljana manufakturna trgovina en gros in en detail, na najpomembnejšem kraju v Mariboru z vsem inventarjem radi družinskih razmer. Ponudbe pod »Dobro vpeljana trgovina 9925« na upravo Slov. Naroda.

Vegetabilije vseh vrst kupuje in prodaja

„PHARMA“

Pharmaceutičke tovarne Liptovsky Sv. Mikoláš (Čehoslovenská).

Francica Stepič

Vladimir Grizina

zaročena

Ljubljana. Sv. Peter na Krask.

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja povodom smrti našega ljubljene

papana, gospoda

Miroslava Černe

deželne pristava

zlasti gospodu dr. Gregorču, predsedniku komisije za upravo deželne

imovine, M. Zamda, višjemu ravnatelju, P. Zbaniču, ravnatelju, dr.

M. Zariču, mest. ravnatelju, vsem tovarišem kakor vsem ostalim, ki

se ga spomnil na zadnji poti, izkazano presrečno zahvalo.

Žalječi ostali.

Ljubljana, dne 28. dec. 1920.

Likvidacijski odbor.

PRIPOMBA: Glede sklenjenosti sklica

ne glavne skupščine je merodajen

§ 27 pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

Čevljev novih

deških in otroških 5 parov in več zlatine se prod. Celovška cesta 61 na vrta. 9919

Zaboji razne velikosti,

vreče iz jute in papirja se po ugodni ceni takoj oddajo. Naprodaj tudi registrirana blagajna. Naslov pove upravo Slov. Naroda.

Naprodaj

nov umetni valjčni mlin z bistrsko vodno močjo, gospodarskim poslojem ter zraven spadajoče zemljišče. — Mlin se prodaja prostovoljno radi smrti gospodarja. — Polze se pri lastnici Marjiji Rihar, Studa pošta Domžale ali v Ljubljani, Fr. Ravnikar, Linhartova u. 25.

Proda se deška in dekliška suknja, več parov moških čevljev in nekaj klobukov. Polze se vsak dan od 3 do 5 pri hišnici na Kongresnem trgu šte. 9. 9926

Elegantna soha

s pisalno mizo, omara za knjige, trda garnitura za sedenje itd. se prod. Maribor, Stolna ul. 1, vrata 8. 9973

Zamenjam družinsko stanovanje

pol ure iz Ljubljane za enako stanovanje v Ljubljani. Za to dam 5000 K nagrade in stanovanje brezplačno za daljšo dobo. Eventualno prodam pri taki zamenjavi tudi hišo z vrtom. Ponudbe pod „Ljubljana 9924“ na upravo Slov. Naroda.

Ženitna ponudba!

Trgovca in posestnika, 31 let star, prijetne zunanosti, želi znanja v svrhu takojšnje ženitve z gospodično čedne zunanosti in neomadeževane preteklosti 22—28 let staro. Vajena mora biti trgovine in nekoliko gospodinjstva. Na premoženje se toliko ne ozira; pogoj je le dobro srce in pridne roke. Cenj. dopisi če mogoče s sliko, katere se vrne, se prosi pod strogo tajnostjo na: Anonc. inf. zav. DRAGO BESELIJAK, Ljubljana, pod »SREČEN DOM«. 9918

Ofertalna licitacija.

Dravski artil. polk v Regenta Aleksandra vojašnici bo oddajal

gnoj za leto 1921

od povprečno 9580 konj mesečnega stalaža. — Oferti naj se vpošljejo do 18. januarja do 9. ure zgoraj imenovanemu polku. Pogoji so razvidni na magistratni deski v Ljubljani. 9916

Stanovanje

čim prej mogoče s 3 sobami, kuhinjo in drugimi priključniki. Iščemo mirna stranica brez otrok proti posebni, dobri nagradi. Obenem kupi za sorodnika dobro ohranjen pianino boljše vrste. Ponudbe pod „Gospodar 9928“ na upravo Slov. Naroda. 9928

Vabilo

na

končni občni zbor

„Združenih čevljarjev v Ljubljani, združenje za skupni nakup surovin in skupno prodajo izdelkov, registrirane zadruge z omejeno zavzo v likvidaciji“, ki se bo vrtil

v nedeljo, dne 16. prosinca 1921

v Ljubljani, gostilna Mrak na Rimski cesti ob 10 uri dopolno s slededim sporedom:

1. Citanje revizijskih poročil, z leta 1918 in 1920;

2. Poročilo o končani likvidaciji in odobrenje končnega obračuna;

3. Sklepanje o izbrisu zadruge iz združnega registra valed končane likvidacije;

4. določitev hranilice poslovnih knjig za predpisanih 10 let;

5. Slučajnosti.

LJUBLJANA, dne 28. dec. 1920.

Likvidacijski odbor.

PRIPOMBA: Glede sklenjenosti sklica

ne glavne skupščine je merodajen

§ 27 pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

27. pravil.

Mizar,

ki bi prevzel delo 3 omar za obleko, 3 posteli in 3 nočni omare brez okrasov, iz hrastovega lesa, se išče. Deske in material dam sam. Ponudbe z navedbo cene pod »Mizar 9918« na upravnštvo Slov. Naroda. 9918

Stavbenik

prevzame večje zgradbe ali pri večjih podjetjih akordno delo pod lastnim vodstvom s 100 zidarji za dobo do 3 let. Naslov pove Anončni in informacni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 8. 9914

Ženitna ponudba.

Trgovca srednje starosti, vdovec, želi v svrhu ženitve znanja če mogoče s trgovsko nabrazeno gospodično ali udovo s primernim premoženjem. Ponudbe s sliko pod „Zmernost“ poštno leteče glavna pošta Ljubljana. Diskretna z jamčena. 9948

Krasno stanovanje v vili pod Rožni-

dom, obstoječe iz 2 sobe se zamenja za daljšo dobo. Eventualno prodam pri taki zamenjavi tudi hišo z vrtom. Ponudbe pod „Ljubljana 9924“ na upravo Slov. Naroda.

2 motorni kolesi,

2 godbena avtomata,

2 velika gramofona,

6 živalnih strojev,

več dvokoles

in prav dobrem stanju, se ceno prod. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Učenca

poštenih staršev sprejme takoj trgovina z mešanim blagom na deželi. Ponudbe pod „Tri in pol leta 9952“ na upravo Slov. Naroda.

2 motorni kolesi,

2 godbena avtomata,

2 velika gramofona,

6 živalnih strojev,

več dvokoles

in prav dobrem stanju, se ceno prod. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica boljših služb

G. Flux

Gospodski ulica 4, I. nadstropje levo.

priloga in išče osebo vsake vrste za za pri. atno, hotele in tvrdke. Reflektira se samo na dobra spritevala ali na pridne začelnice.

Pri znanjih naročilih znanja za odgovor.

Knjigovodja, popolnoma samostojen, bilance, zmožen, dober korespondent in zanesljiv kalkulant, perfekten v slovensčini, srbohrvaščini in nemščini, v govoru in pisavi, se takoj sprejme. Reflektira se samo na prvovrstno moč. Prednost in aio tisti, ki so bili zaposleni v kamenolomskih ali stavbenih podjetjih in ki obvladajo tudi italijansko. letotam se sprejme gospodična z večletno prakso, zmožna strojepisja, stenografije in vseh pisarniških del, ki obvlada poročnoma slovensko in nemško korespondenco. Natančne ponudbe s prepis spriteval, navedbo reference in plače ter sliko, je doposlati na: »Gospodski industrijski družbi v Celju. 9761

Pozor! Mizarji! Pozor!

Prodaj tako

radi presel. tve ceno

hišo z velikim vrtom

z že 14 let obstoječim strojnim mizarstvom, ob glavni cesti blizu cerkve v velikem industrijskem kraju v Trbovljah. Kdor si želi zagotoviti dobro bodočnost, naj ne zamudi ugodne prilike. Hiša je pripravna tudi za vsako drugo obrt, ker se preda tudi brez strojev. Proda se tudi malo rabljen bencinov motor 6 konjskih moči.

Ignac J. Plak stroj. mizarstvo

Trbovlje.

Menjalnica Slovenske eskomptne banke

v Kolodvorski ulici

želi vsem svojim klientom

srečno novo leto.

Menjalnica Slovenske eskomptne banke

v Kolodvorski ulici

želi vsem svojim klientom

srečno novo leto.

Menjalnica Slovenske eskomptne banke

v Kolodvorski ulici

želi vsem svojim klientom

srečno novo leto.

Kočijaža,

treznega in zanesljivega, sprejme takoj Kolinska tovarna v Ljubljani. Stanovanje ima v tovarni. 9916

Strojepiska,

zmožna perfektno slov. in nemškega jezika kakor tudi stenografije se išče. Ponudbe na poštni predal 144, Ljubljana. 9982

Dobro ohranjene skoraj nove predale

za moko (50 in 100 kg) in za olje s pločevinastim stolom, prod. po nizki ceni A. Sušnik, telezna, Ljubljana, Zaloška cesta. 9911

Krasno stanovanje v Celju se zamenja za enako v Ljubljani 3 sobe itd.

Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 9950

Učenca

poštenih staršev sprejme takoj trgovina z mešanim blagom na deželi. Ponudbe pod „Tri in pol leta 9952“ na upravo Slov. Naroda.

2 mot

Črno deteljo plačujemo po najvišji ceni.
Sever & komp., Ljubljana,
Wolfsova ulica 12.

200 K nagrade,

dam, kdor mi preskripi v najem konjski hlev in prostor za vozove za takoj ali do 1. februarja 1921. Ponudbe pod „Hlev 9/85“ na upravnishvo Slovenskega Naroda.

Klavirje

uglašuje in popravlja solidno in točno
Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška 45.

Proda se po nizki ceni: hrastova je-stava spalnica, orehova spalnica, če-snjeva spalnica, skobelnik in več drugih malenkosti. Polzve se pri Pavlu Kosce-Megetl št. 50.

Aranžer za izložbe

modne ali manufakturne stroke in obenem dober prodajalec se takoj sprejme pri tvrdki B. Ster-meckl, Celje.

Karbidne gorilce

na debelo in drobno priporoča po tovarniški ceni

A. Suchý, Kranj.
Zastopniki se iščejo.

Karbid

in krasne karbidne namizne in rudo-kopne svetiljke po tovarniški ceni v glavni zalogi IVO ANDRASCITZ Maribor, Vodnikov trg.

Baterije I'

na debelo in na drobno priporoča
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Kupijo se

stara, tudi pokvarjena dvokolesa, tri-valni, pisalni in razni stroji.

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28.

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej mam v veliki zalogi; tudi lepše volurne klobuke. **Franc Cerar, tovarnar v Stobu, pošta Domžale.** Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerno nizke, postrežba točna.

Deklica, ki zna kuhati in bi pomagala pri domačih delih, se takoj sprejme pri majhni rodbini. Dobra plača, dobra hrana in ravnanje. Ponudnike z dolgoletnimi izpizicvali naj se obrnejo na-ravnost na knjigarno L. Reich, Kar-lovac.

Prodajam

delnice

„Ljublj. kred. banke“ in delnice „Združ. pivovaren Zalec in Laško“ Ponudbe s ceno na „Jug 73“ pošto ležeče Celje.

220—300 HP Lancova

vročeparna lokomobila

s kondenzacijo z jamstvom za obratno zmoglost točno dobavna **Lokomobilvermietung Bräder Fischer, Wien III, Fasan-gasse 38.** Brzjavi: **Lokomo-bilfischer Wien, Telef. 5095.**

Gradbeno podjetje

ing. Dukić i drug

Ljubljana, Resljeva cesta 9.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Prva specialna trgovina z rokavicami in parfumi

Ravnokar došle:

rokavice za dame in gospode, kakor tudi line črne francoske damske nogavice. Najfinejši francoski parfumi.

O. Bračko, Ljubljana Dunajska cesta šte. 12.

Obl. konces. Informačni zavod

„Drago Beseljak“

Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5

dobavlja vse kreditne in privatne in-formacije v tu in inozemstvu. V abone-mentu ter posamezno cene zmerne

VINO

staro in novo priporoča po zmernih cenah v svoji zalogi tvrdka

Jernej Stelè v Sp. Siški.

Bencin

prvovrstni, v ameriških zabojskih s 25 kg čiste teže, oddaja družba „Ja-dran“, Dunajska cesta št. 9, le industrijskim podjetjem in obrtnikom po solidni ceni.

Lepa namizna jabolka

se dobijo pri

Franc Cerar, razpošiljanje sadja v Stobu, p. Domžale.

9717

Velika zaloga klobukov in slam-nikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stobu pošta Domžale

Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri Kovačevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo in soboto.

Oglase za

„Neue Freie Presse“

preuzimajo svi anončni zavodi i generalno zastupstvo za Jugoslavijo: **Blocknerov anončni zavod, Zagreb, Jar-ovska ulica 31. Telef. 21—65.**

Krznarstvo A. Rot,

Ljubljana, Gradišče 7,

Sprejema v stroj kože div-jačin, katere popolnoma iz-gotovi v garniture. Sprejme jih tudi v moderniziranje.

Zahtevajte cenik

zastoni

n poštne prosto

H. Suttner

Ljubljana 4,

Mestni trg šte. 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

I. grafiški

toplini lonci

JEKLARNA

na

RAVNAH

prevzema proti

povračanju po-pravljanje strojnih delov in kolikor si dopušča naprave za takojšnje izvršitev.

Schreiber i Friedrich

Zagreb, Vlačka ulica 22

Telefon 16—21. Brzjavi: „Fredrik“ Zagreb

Stalno skladišče grafitu za livarno ce, kovin, bakrene in medene pločevine bakrenih in medenih cev, okovov za gradnje in pohištvo, orodja železnih in kovinskih proizvodov.

Vagon Čresla, droblje-nega, se išče za takoj. Ponudbe z navedbo cene naloženo v vagon se prosti na upravo Slov. Naroda pod „Čreslo 1920/871“

Trstje za strope izdelane in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust **Steiner Anton, Ljubljana, Joranova ulica 13, Trstovo.**

4256

Za takoj se išče v Ljubljani me-bilirana soba za slugo, eventualno kot

predal št. 166 Ljubljana.

9803

Skladiščnika

sprejme tovarna železa. **Železninarji,** ki so bili že v tem svojstvu nameščeni, imajo prednost. Ponudbe na: „Bistra-kovinska industrija, Domžale.“

9872

Železničarji. Podradniška unifor-ma, staro blago, popolnoma nova, jopič, telovnik, hlače in plašč naprodaj. Postava 172 velika, prsi 95—98 centimetrov. Ponudbe: Bled, Vila Danica.

9656

Zitno kavo in fino marmelado

ponuja d. d. Triglav, tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku. Istotam se kupujejo zadevne surovine.

7031

Ženitna ponudba.

Inteligenten trgovec, 27 let star, z do-bro idočo trgovino v lastni hiši v ma-lem mestu Slovenije ob Savi se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično v starosti od 22—28 let, prijetne zuna-jnosti ter neomadeževane preteklosti. Prednost imajo trgovsko naobražene s primernim premoženjem. Ozira se samo na prave ponudbe. Diskrecija zajamčena. Ponudbe s sliko, katere se vrne, je vpisati pod šifro „Trgovec 27/9901“ na upravo Slov. Naroda.

9901

Gračinsko poslopje v Slove-niji

z 2 do 3 tisoč orali zemljišča, poslopje, čeprav meblirano, se kupi takoj. Dopisil z natančnim popisom tudi od posredoval-cov na Realiteto pisarno „RAPID“, Maribor, Gosposka u. 28.

9951

Posestvo se prodaja

33 ha njiv, travnikov in gozdov, v indust. trgu 15 km od Ljub-ljane, stanovanjska hiša in 2 gospodarski poslopji, moderno ure-jeno, električna razsvetljava, številni za obrat potrebni strojni in-ventar. Pojasnila glede pogojev daje: Gospodarska pisarna dr. Černe, Ljubljana, Miklošičeva 6, telefon 37.

9951

Otpremlni ured državni železnica S.H.S.

Emil Eichhorn

Zagreb, Osijek, Brod, Bosn. Brod.,

Spedicije, vsake vrsti uskladištenja, ocarinjenja, preseljenja vlasti-tim pokučvenim kolima itd.

Utemeljeno 1879. Brzjavi: Eichhorn.

Prvorazr. usnjate

čevlje

znamka „STOP“

za moške, ženske in deco, črna in rjava nudi samo preprodajalcem

Erste Königgrätzer Schuhwarenfabrik

Viktor Kohn, Král. Hradec, (Češka).

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Centri na zahtevo brezplačno.

Obtešaci železniških pragov (Švelenhaker) skupina 20—30 mož se ob dnevnih plači 400—500 kron in dobri hrani sprejmejo Glatzer, Gmünd, Koroška 9780

Proda se popolnoma no-va kompletna spalna soba. Osební auto „Adler“ 4 se-dežni 15 HP 4 cilindre, pleskan temno-sivo v jako dobrem stanju. Ogleda se lahko **Vič 16.**

9904

Nagrado:

3 mesece brezplačno dobro hrano ali v denarju dobi, kdor preskripi prazno sobo ali stanovanje novoporočencema brez otrok. Vprašati Mestni trg št. 111.

9913

Išče se za takojšnji nastop knji-govodja,

vešč bilance ter zmožen sloven-skega in nemškega jezika. Prednost imajo uradniki, ki so zmožni voditi popolnoma slogo-lovno slovensko ko-respondenco. Ozira se le na samo-stojno moč. Obširna ponudba je po-slati **Železnarji na Muti ob Dravi.**

9850

Mesar - prekaževalec

se takoj sprejme za vodstvo stojnice. Prednost imajo oni, ki lahko razpolo-gajo z nekoliko kavčice in so delovali že pri večjih tvornicah omenjene stroke. Ponudbe sprejema Janko Popovič, Ljub-ljane.

9899

Lepa vila.

V Ebenu št. 19, pošta Kočevska Re-ka, se prodaja takoj enonadstropna vila, pripravna za gostilno in obrt, ima 5 sob, 2 kuhinji, nekaj pohištva, hlev, sadni vrt, senjak, 2 senožeti, 2 njeve, 1 gozdič, dobro kapulce. Vprašati pri **L. Grabnerju, Celovec, Bahnhofstrasse 47** ali pri okraj. gozdariju Ed. Dietz v Ebenu, pošta Kočevska Reka, pri kate-rem se naj kupi pred ogledom zglaš-e. Posredovalci izključeni.

8850

Jos. Stopar
manufakturna trgovina
Ljubljana, Dunajska cesta št. 5.

Zvornica keksov, prepečenca, oblatov in vafeljnov

V. BIZJAK in DRUG.

Rogaška Slatina

priporoča svoje fine izdelke.

Svojo bogato zalogo priporoča

specijalna trgovina in industrija protez, zdravniškega orodja, tre-bušnih in kilnih pasov, gumijastih nogavic in kolenic za nogo-metaše, povoje za krčne žile, klistire, irigatorje, gumijasto platno za v postelje, mesečne obveze in vse obveze za rane. Brušenje in nikljanje.

Tvrška G. Besednik in drug, Ljubljana, Prešernova ulica šte. 5.

Ribje olje

pristno norveško je sveže do-slo in se dobi na drobno in debelo. — Drogerija

„Sanitas“, Celje.

Iščem primerne mesto.

Morem položiti kavčije 100.000 K

Vešč poleg slov. še nemščine, Italij, rušč., češč., srbo-hrv. ter nem. in slov. stenografije. Imam vpogled v knjigovodstvo. Prak-tično izvežban v ključavn. in telefon. napravah. Dopršil pred vojno gimn. in nekoliko teologije. V rus. ujetništvu vodil koresp. ujetnikov. Ponudbe pod „Delavnost/9954“ na upravnishvo Slo-venskega Naroda.

9954

Vestne raznašalke

za vse mestno okraje v Ljubljani sprejme z novim letom

„Slovenski Narod“.

Oglasijo naj se v upravnishvu.

Iz Havre v Ameriko

samo 6 dni.

Edina najkrajša črta. Vozne listke za vse linije, vozne listke za spalne vozove Simplon-Orient-Express (Ljubljana-Paris)

in vsa zadevna pojasnila daje

edino koncesijon. potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani

Gospodarska (Marije Terezije) o. št. 13 (Kollzej).

3936

Novo ustanovljeni

: umetniški zavod za litografijo :

ČEMAŽAR & DRUG

Cesta na južno železnico „na Friškovcu“ v Ljubljani

je prišel z obratom ter se priporoča za naročila vseh v to stroko spadajočih del kakor: eno ali večbarvno umet. lepake, etikete, napise za pisma, bančne papirje, zemljevide, avtografijske, note i. t. d.

Novo! **Aligrafične svetlobne kopije** Novo!

Otto Ferbus

katranovi, asfaltni, strešnolepanski, smolni izdel-

ki, tvornica rudninskih olj in tolščob

Centrala: Wien I., Dorotheergasse 7., Telefon št. 6233.

dobavlja točno in ceno iz tvornice Neu-Erlaa, Siebenhirten in Wien

Katranove izdelke:

strešno lepenco, s peskom vseh vrst, „Emolit“ specialno strešno lepenco brez katrana, izolirne plošče 5 mm, tužke (Deckstiffe) 25/25, masnikov lak, za takojšnji uporabo za lepenco lak, za pločevinate strehe, naravní asfalt v hlebih premogovega katrana smolo kovaško smolo v zabojsih po 10 kg.

Smolne izdelke:

linšov (smolni) firnež, vozno mast v sodih, dežah in zabojskih, tovarno mast, prima, rumeno, strojna mazala, temna.

Različno:

strojna in cilindrska olja, emafni lak v škatljah in sodih, kopali lak, barve („Schuppenpanzer“)

oljnate barve vseh različ

steklarski klij, siv minijev klij, gra-fino mažo, grafit, izbran v kosih, bo-raks pristni angleški kristaliziran, elek-trolitno sol za baterije, azbestne plošče in vrvice, parno visoko pritiskovne plošče, „Vaporit“ azbestnokremenčeva kompozicija, vosek za gonilno jermenje, v palicah.

Brzjavni: Eskompta.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Int. telefonštevil. 461.

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1.

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

DENARNE VLOGE. — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT. — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR. — AKREDITIVI. — BORZA.

Auto- mobilni in kolesa
njih deli in oprema
pnevmatika
garaža in delavnica**J. GOREC**Ljubljana,
Gospodarska c. 14
Vegova ulica št. 8.**G. F. Jurásek**
uglasovalec glasovirjev in trgo-
vca z glasbilo
Ljubljana, Wolfova ul. 12**Prispjeli „Kontinental“**pisači strojevi sa latinicom ili cirilicom. Vrpce za sve pisače
strojeve, karbonski papir i sav ostali pribor.
Nica 25/1. Natter i drug, Zagreb. Tel. 9—27.
Vlastita mehanička radiona. Vlastita mehanička radiona.

Vrlo važno za kućevlastnike i graditelje kuća!

Blagajne za uzidati. Prištednja na prostoru, sigurnost vatri
i provali. — Blagajne u svim velici-
nama na skladištu. Asbestni ormari za knjige, blagajne sa pultom.

Opis na zahtjev badava

Nica 25., I. Natter i drug - Zagreb, Telefon. 1-27

Priporoča se tvrdka

Jos. Petelinc,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

kovarska zaloga šivalnih strojev v vseh opremah za domačo rabo, za krojače
original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezni deli za
vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in debelo.

Manufakturna trgovina

J. Ravnikar, Ljubljana

Kolodvorska ul. 26 (vhod skozi vežo).

Zaloga sukna, vseh vrst porhantov, hlačevin,
tiakovin, celirjev, oksfortov, šifonov itd. itd.
po najnižjih cenah.Naznanjame p. n. občinstvu, da se je spo-
razumno s tvornicami železne industrije v
Jugoslaviji ustanovila**Centralna nakupovalnica
starega železa**

d. z. o. z.

s sedežem v Ljubljani, Gospodarska c. 1 (Fran Stupica).

Družba kupuje staro železo vseh vrst ter
plačuje najvišje cene.Opozorjamo p. n. občinstvo, da od 1. no-
vembra t. l. kupujejo tvornice stare železo samo
potom naše centrale.**Prelepa Vasiljica**

in druge ruske pravljice

Pripoveduje Cvetko Golar.

Dobi se v Narodni knjižnici. — Cena K 14-40, po pošti
v naprej K 15-40 v.**Cosulich-Line**

Trst—Amerika

New-York - Buenos - Ayres - Rio di Janeiro Santos - Montevideo
Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike iz Slovenije edino le pri:**Simon Kmeter,**

Ljubljana, Keledvorska ulica 26.

**Pugel in
Rossmann**velikoprodajna z vinom,
Maribor.

Brzjavni: Pugel, Maribor.

Tel. interurb. 34

dobavlja brez konkurence
točilna, namizna in stekle-
nična vina.**Pfaff šivalni stroji**so najpopolnejši! Največja zaloga za vsakovrstno obrt od navadnih do
najfinjših oprem. Večletna garancija.

Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ulica šte. 7.

Pozor! Dospela je velika pošiljatev raznih
gumbov, igel, modnih stvari, vezenin,
finih žlic, rinčic za čevlje, zapon, to-
aletnih stvari, čevljarjskih potrebščin,
orodja itd. — Za obilen obisk se pri-
poroča tvrdkaJ. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.
Najnižje cene na drobno in debelo.**Naznanilo!**Cenjenim damam vljudo naznanjam, da sem po svojem pokoj-
nem možu prevzela krznarsko obrt ter jo bodem izvrševala s po-
močjo poslovdje. Za nadaljnja naročila kakor izdelovanje kožu-
hovinskih garnitur in njih moderniziranje se najplepše
priporočam**A. ROT, krznarstvo, Ljubljana, Gradišče št. 6**KDOR POTREBUJE STROJE BODISI ZA TOVARNE
KAKOR TUDI VSE DRUGE, NAJ PIŠE VEDNO LE
NA ČEŠKO TVRDKO:**LUDVIK KŘÍŽEK**TEHNIČNA KANCELARIJA, NOVA KÝVNÍ, ČEHOŠLOVENSKA,
KATERA DOBAVA NAJBOLJŠE STROJE PO NAJ-
ZMERNEJŠI CENI.**Rudolf Pevec**
trgovec v Mozirju,je otvoril svojo podružnico v Beški, Srem, v bližini Beo-
grada in Novega Sada ter bode v položaju najceneje
in najkulantneje postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo,
ječmenom, ovsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo,
svinjami, vinom karlovaškim in banatskim, vse najceneje po
dnevni ceni. Naročila naj se pošiljajo direktno na tvrdko
Rudolf Pevec v Beški, Srem. Naslovi: Pevec, Beška, Srem.
Nakupoval bodem direktno od kmetov ter bodem mogel
konkurirati z vsako drugo tvrdko. Obenem se bodo tam-
kaj prodajale deske, les in drogi. Slovence se bodo
brezplačno dajale eventuelne informacije. Za mnogobrojno
naročilo se priporoča**Rudolf Pevec, prva slovenska
tvrdka v Sremu.**

Sanatorij

Tobelbad pri Gradcu.

Chefarzt Dr. Ferdinand Röder.

Vse leto odprto. Termalni vrelci. Absolutno zaveten kraj. Zaprti
termalni plavalni basini. Elektro-hidro-terapija. Dietno zdravljenje
Pojasnica daje Sanatoriums-Leitung und Auskunftsstelle
Wien I., Lothringerstrasse 3, Fernsprecher 53285.**BALKAN**

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naslov: SPEDBALKAN.

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zacinjenja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohištvi. vozovi na vse strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče, spojeno s tirom juž. žel. Carinska agentura javnih skladišč.

— Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji —

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica šte. 2.

Telefonska številka 261 in 413.

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000 — kron.

Rezervni zakladi 45.000.000 — kron.

Glavnica z rezervami 95.000.000 — kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanjuKupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut
in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE

Najstrašnejši zločinci 20. veka.

Dr. Heinrich Kanner, bivši glavni urednik dunajskega dnevnika »Die Zeit« je pravkar izdal vezelanimivo brošuro »Die neuesten Geschichtslügen«. Dr. Kanner je bila vrana med Nemci: od leta 1909 je grajal bedasto in opasno politiko Avstro-Ogrske in Nemčije napram Srbiji. Še julija leta 1914 je znova živo svaril pred nevarnostjo svetovne vojne ter je celo med vojno izražal svojo nevoljo zaradi svetovnega klanja. Vzbudil si je s tem proti sebi ogorčenost ne le v nemških časnikaških krogih, nego si je nakopal popolno nemilost pri obeh centralnih državah in pri obeh najvišjih vojnih poveljstvih. Na zahtevo nem. najvišjega armadnega vodstva je moral končno decembra 1917 kot urednik »Die Zeit« odstopiti ter popolnoma prekiniti svoje časnikarsko delovanje.

Zdaj dr. Kanner dokazuje, da so bili cesar Franc Jožef, cesar Viljem, državni kancelar Bethmann-Hollweg, državni tajnik Jagow, podkancelar Helfferich, grof Berchtold ter vsi različni nemški in avstro-ogrski diplomati in ministri pred vojno, med vojno in deloma še po vojni največji zločinci ter najnesramnejši lažnivci, hinavci in lopovski izživci. Po vrhu vsega pa še — urnebesni tenci! To vse dokazuje dr. Kanner obširno na podlagi tiskanih »spominov«, ki so izšli od leta 1919., dalje izpod peres raznih bivših državnikov ter na temelju uradnih spisov, ki sta jih vzlic močnemu odporu izdali iz najtajnejših min. in dvor. arhivov nem. in av. ogr. vojni vladi leta 1919 v 4 debelih zvezkih. V teh zvezkih so ponatisnjena po originalih doslovno vsa pisma, vse brzojavke in vse druge uradne listine, ki so jih pisali ali odposlali od 2. jul. 1914 do konca vojne evropski vladarji, njih ministri in diplomati.

»Die deutschen Dokumente zum Kriegsausbruch« so neovrgljiv dokaz zločinskih natur, popolne moralne propalosti in podlosti nemških in avstro-ogrskih vladarjev ter njihovih najmočnejših pomočnikov grofov Berchtolda in Tisze. Hkratu pa dokazuje, da ne zaževa Srbije in Rusije zaradi vojne niti senca krivde ter da so Rusija, Anglija in Francija do skrajnosti storile vse, da bi vojno preprečile. Strašno je to berilo! Zakaj ti akti govore, da je bilo avstro-ogrsko c. kr. apostolsko veličanstvo, cesar Franc Jožef I., da je bilo nemško veličanstvo po božji milosti, cesar Viljem II., da so bili vsi avstro-ogrski in nemški diplomati in vodilni ministri najgršiji lopovi, kar jih pozna najnovejša svetovna zgodovina.

Naj navedemo le kratko vsebino dr. Kannerjeve brošure!

Že 30. junija 1914 je berlinska vlada dobila pismo nemškega poslanika Tschirschkega, da hoče Dunaj »Srbiji temeljito obracunati«. 2. julija je ta poslanik izjavil cesarju Francu Jožefu, »da stoji Nemčija sklenjena za monarhijo« ter da prepušča »Avstriji odločiti, kdaj in kje« nastopita. Dne 5. julija je prejel cesar Viljem pismo Franca Jožefa, da je treba »Srbijo osamiti in zmanjšati« ter da mora »Srbija kot političen faktor na Balkanu izginiti«. Že 6. julija je Viljem odbrzoval, da »stoji kot zvest zaveznik in star prijatelj trdno na strani Avstro-Ogrske«. In 14. julija je Viljem še sam pisal Fr. Jožefu, da mu je »vesela dolžnost«, stati mu »zvesto ob strani«. Dne 7. julija se je vršila na Dunaju prva skupna seja ministrov obeh držav. Grof Berchtold je predlagal načrt ultimata, ki se mu je grof Tisza upiral, a končno udal. Dne 8. jul. je Berchtold obvestil nemškega poslanika Tschirschkega o tem besedilu z izrecno opombo: »Zahteve do Srbije so take, da je izključeno, da bi jih mogla sprejeti!«. Dne 10. julija je Berchtold rekel Tschirschkemu, da mora Srbija ultimatu ugoditi tekom 48 ur in dostaviti besede: »Se vedno premišljam, kakšne zahteve bi še stavil, da bi jih Srbija pod nobenim pogojem ne mogla sprejeti!«. In nemška berlinska vlada je tej jezuitski lopovski pritrdila ter le svetovala, naj se objavi material o velebrski zaroti. Dne 19. julija je bil ultimat — delo grofa Berchtolda in nemškega poslanika Jagowa — v skupni ministrski seji odobren. Bilo je sklenjeno, odposlati ga v Belgrad dne 23. julija, ko bo francoski predsednik Poincaré iz ruskega Kronstadta že odločil ter se nahajal že na morju... Grof Tisza je povedal o tem sklepu Tschirschkemu zopet s pripombo:

»Ultimat je sestavljen tako, da je popolnoma izključeno, da bi ga Srbija mogla sprejeti!«. Grof Berchtold pa je zaupal Tschirschkemu, da je Tisza »ultimat ne le odobril, nego ga je v nekaterih točkah še poostрил. Dne 17. jul. je nemški poslaniški svetnik princ Stolberg pisal Jagowu, ministru nemških zunanjih del, da Berchtold »upa«, da Srbija ultimata ne sprejme in da se »boji«, da bi dosegla A.-O. »le diplomatski uspeh«; dne 18. jul. pa je pisal isti istemu, da se A.-O. »boji«, da Srbija sprejme ultimat, a da »mora priti do preloma«.

Dne 20. julija je srbski poslanik v Berlinu izročil Jagowu noto, v kateri je srbska vlada umor v Sarajevu najostreje obsodila ter izrazila željo, »ostati s sosedno avstro-ogrsko monarhijo v prijateljskem razmerju«. Hkratu se je izrekla pripravljeno, ugoditi vseh zahtevam A.-O., izvzemši takim, ki bi jih tudi nobena druga država, ki čuva svoj ugled in neodvisnost, ne mogla izpolniti. Končno je srbska vlada prosila »prijateljsko jej naklonjeno cesarsko (nemško) vlado, da blagovoljno posredovati v smislu spravljivosti«.

Jagow pa je odgovoril, da mu zahteve A. O. — niso znane! In Berchtold se je Jagowu za to nesramno hinavsko laž — zahvalil!

Jagow je poznal že 10 dni vsebino a.-o. ultimata, a je lagal, da ne ve a.-o. zahtev; toda pristavil je, da jim mora pač pritruditi. Že 6. julija je dal Jagow nemškemu poslaniku v Bukarešti naročilo, naj pridobi kralja romunskega za zvezo z A.-O. proti Srbiji, in poslanika v Sofiji, naj pridobi kralja bolgarskega. Kralj Karel pa je že 10. julija zvezo z A.-O. odklonil ter je Berchtoldovo politiko obsodil z najstrožjimi izrazi. Kralj Ferdinand bolgarski je kmalu po 1. avgustu sklenil zvezo z A.-O. Tudi kralj Konstantin je 27. jul. odklonil berlinsko huškanje proti Srbiji, češ »grški narod noče vojske«. A cesar Viljem je 30. julija kralja Konstantina z osebnim pismom rotli kot pruskega generalfeldmaršala ter mu hkratu naravnost grozil, ako se ne pridruži. Toda Konstantin je 2. avgusta vendarle še drugič odklonil napasti Srbe, »ki so naši zavezniki...« Nato je Viljem ukazal sporočiti grškemu kralju, da »se bo postopalo z njim kot s sovražnikom, ako se takoj sedaj ne pridruži!«. Tudi Turčijo je pridobil Viljem in z njo se je sklenila zveza že 2. avgusta.

Tako se je pripravljala svetovna vojna iz Berlina in iz Dunaja že od 6. julija, a 20. julija se je Jagow zlagal, da ne pozna a.-o. ultimata! Še več: dne 21. julija se je zlagal nemški kancelar nemškemu poslaniku v Petrogradu, Parizu in Londonu! Pisal jim je namreč, da so zahteve A.-O. do Srbije »pravične in zmerno«, a da se »boji, da bi Srbija te skromne zahteve odklonila in A.-O. izzvala!«. Podleci so se že oboroževali, sklepali zveze že vse mesec, pripravljali neizgibno vojno, a hkratu so lagali na vse strani, celo lastnim poslanikom.

In ultimat so res izročili dne 23. julija ob 6. zvečer — točno eno uro nato nato, ko je odšla ladja s francoskim predsednikom iz ruskega Kronstadta!

Zaman je svaril edini pošten nemški poslanik v Londonu Lichnowsky nemško vlado še v zadnjem hipu pred svetovno vojno, ki mora izbruhniti, ako se A.-O. ne pogodi s Srbijo: zaman je rotli angleški zunanji minister E. Grey nemško vlado, naj posreduje za mir, zaman ruski zunanji minister Sazonov, zaman sam car Nikolaj: Franc Jožef in Viljem sta odklonila vse predloge ter se nista zadovoljila niti z največjim ponižanjem Srbije, ki je sprejela vse nečuvstvo nesramne a.-o. zahteve, izvzemši dve, ter je prosila za nadaljna porajanja. Svetovno vojno sta cesarska lopova hotela imeti, ker sta bila prepričana, da je zanju »vojaški položaj tako ugoden, kakor se v doglednem času tako ugoden ne povrne...« »Srečni smo lahko.« te pisal 5. avgusta bavarski poslanik grof Lerchenfeld v Berlinu, »da je zaradi sarajevskega umora počila mina, ki so jo položile Rusija, Francija in Anglija v času, ko Rusija ni pripravljena ter se nahaja francoska armada v prehodnem stadiju...« In vendar so govorili vsi kronani lopovi, da jim je vojna vsiljena! In vendar je pisarilo na tisoče nemških in drugih listov, da je vojna kriva Srbija!

Dne 25. julija — dva dni po iz-

ročitvi ultimata — je brzojavil knez Lichnowsky, nemški poslanik v Londonu, v Berlin pl. Jagowu:

»Avstrija preveč podcenjuje odpornost Srbije. Na vsak način se bo uvela dolgotrajna, luča borba, ki bo Avstro-Ogrsko zelo oslabilila ter bo na njej izkrvavela. To je mnenje londonskega zunanjega ministrstva.«

Grey je prorokoval resnico: Avstro-Ogrska je izkrvavela in razpadla, Srbija pa je iz stranske borbe izšla kot zmagovalka! Franc Jožef, apostolsko Veličanstvo, tercijski podlec in pokrovitelj vseh lopovščin, je, žal, umrl pred koncem vojne; blebetavi kronani glumač Viljem II. se skriva kot izobčenec in milijonkrat prokleti morilec po Holandskem, vedno v strahu pred maščevalnim nožem ali osvetno kroglo; Karel uživa kot zaničevan pregnanec ostanke Avstro-Ogrske tihotapsko odnešenih zakladov; bolgarski zahrbetnež Ferdinand je izginil v temo in sramoto. Izginili so v ničnost vsi tisti Berchtoldi, Bethmanni, Jagowi in njih lažnivi tovariši — vse skupaj pa ohrani zgodovina v večnem spominu kot največje, najstrašnejše zločince 20. veka.

Proč z zastarelimi običaji!

Stare šege in običaje spoštujemo. Saj dajejo našemu narodnemu življenju poroben značaj in svojo barvo. A ne vse!

Na deželi se je poleg drugih starih navad ohranila tudi ta, da nevesti, ki gre iz vasi, zgrade domačo fantje pot in mora ženini plačati odkupnino za svojo nevesto. Ako pa se izseli fant, zgrade dekleta in odkupnino mora plačati nevesta. To odkupnino imenujejo »tolare«. Ime se je ohranilo najbrže še iz časa, ko je zadoščal en tolar za to odkupnino. Ta denar fantje in dekleta nato zapijejo. Žal, da se ob takih prilikah navadno skregajo in porvru še stepejo.

Ker se je pa v času splošne draginje tudi pišča zelo podražila, tudi fantje ali dekleta niso več zadovoljni s prav majhnim »tolarijem«. Poskočili so s ceno tako, da bi jih lahko šteli med naviljale cen.

Pred kratkim so v neki vasi na Dolenjskem zgradila dekleta fantu, ki je peljal balo na nevestin dom. Zahtevala so prav verziško vsoto 3000 K! Začela so se pogajanja. Nevestina stranka, ki je prišla po balo, je po daljšem prepiranju postavila maksimalno ceno 700 K. Ker ni hotela nobena stranka odnehati od stavljenih pogojev, so se pogajanja razbila. Dekleta so se z ogorčenjem in protestom odstranila, podrla ograjo in zažugala, da bodo ženinu naslednji dan, ko se bo peljal k poroki, ob potu zakurila ognje v znak sramote. Ko je ženin zvedel za te naklepe svojih rojakini, je sklenil na

ne; blebetavi kronani glumač Viljem II. se skriva kot izobčenec in milijonkrat prokleti morilec po Holandskem, vedno v strahu pred maščevalnim nožem ali osvetno kroglo; Karel uživa kot zaničevan pregnanec ostanke Avstro-Ogrske tihotapsko odnešenih zakladov; bolgarski zahrbetnež Ferdinand je izginil v temo in sramoto. Izginili so v ničnost vsi tisti Berchtoldi, Bethmanni, Jagowi in njih lažnivi tovariši — vse skupaj pa ohrani zgodovina v večnem spominu kot največje, najstrašnejše zločince 20. veka.

vsak način odvrniti od sebe sramoto in dekletom skaliti veselje. Poklical je na pomoč — oboroženo silo. In res sta se na dan poroke pojavila na licu mesta dva orožnika, ki sta neposredno pred ženinim odhodom skrbno patrulirala po vasi ter tako odvrnili pretečo »nevarnost«. Tako je bila rešena čast ženina in prečrtani hudobni naklepi maščevalnih deklet. Sicer je že navada, da ob takih prilikah nastanejo prepri in različne neprilike, vendar je pa to poseben slučaj, da se mora ženin peljak k poroki pod zaščito — bajonetov.

Na tak način se oskrinjajo lepe kmetijske navade. In ker se ta — sicer lepa — navada največkrat zlorablja v sebične namene, je vsekakor vredna graje in obsodbe. Lepa pa je navada, ki se je začela po nekaterih krajih udomačevati, da namreč pridejo fantje pod okno svojega tovariša ali domačega dekleta pred poroko zapet nekaj pesmi v slovo. Ob tej priliki fantje ne zahtevajo ničesar a ženini ali nevesta že navadno sama posežeta bolj ali manj v žep, kakoršne so že premoženjske razmere in radodarnost enega ali drugega. Zeleti bi bilo, da bi se povsod uvedla ta navada, takozvana ograja pa opustila. Saj je čisto navadno izsiljevanje, ki je po zakonu kaznivno. Spoštujemo stare šege in običaje, toda le one, ki so lepe in poštene. Kulturna doba na zahteva, da starošegne sirovosti končno pokončimo. Niso nam na čast. M. P.

Dr. P. Strmšek:

Mariborsko gledališče.

Ob prevratu se je nahajalo v Mariboru nemško mestno gledališče, ki ga je imel v zakup skupno z mestnim kinom Gust. Siege. Naše oblasti so mirno pustile, da se je tekoča sezona popolnoma dokončala; med tem pa je »Dramatično društvo« nastopalo z diletanti v Narodnem domu. Vendar je bilo takoj jasno, da bo treba slovenskemu Mariboru stalnega gledališča, zlasti ko je dobivalo mesto dan na dan večji pomen in ko so se prikazovali v vseh ozirih silni razmah. Odhod Dramatičnega društva je izprevidel, da še tako požrtvovalni diletanti ne zmorejo pogostih rednih predstav. Zato je poskušal pridobiti vsaj nekaj igralcev po poklicu in najti gledališčenega vodjo.

V prvi vrsti je prišel v poštev g. Hinko Nučič. Srečen slučaj je hotel, da je prišel takrat Nučič gledališka gostovanja po nekaterih mestih Slovenije. Tako je prišel tudi v Maribor ter spoznal pri predstavi Ibsenovih »Strahov« navdušeno mariborsko občinstvo. Istočasno pa je stopil v stik z njim odbor dramatičnega društva. Po daljših pogajanjih se je odločil ter prevzel s privoljenjem zagrebškega gledališča vodstvo našega gledališča. Prišel je v Maribor, da bi pričel s prvimi pripravi. Ker pa so se pojavili v mestnem sosvetu razni pomisleki, predvsem finančne narave, se je odločil Nučič ter prevzel v nadi na državno in mestno subvencijo gledališče sam v zakup.

Nučič je pritegnil k sodelovanju nekaj svojih nekdanjih tovarišev, tako g. Bratinjo, g. Bukičevskega g. Razbergerja in g. Gregorina. Ker mu pa je moči nikakor niso zadoščale, je začel pošiljati ponudbe in vabila drugim svojim prijateljem in znancem na druga gledališča. Takemu vabilu so se odzvali gospe Dragutinovičeva, gđ. Šefinska in g. Zeleznik, g. in gospe Grom. Sicer pa je pritegnil tudi druge domače igralce, ki so se izkazali že pri prireditvah dramatičnega društva. Bili so ti: gđ. Savinova, g. Strmšič, Velušček in Rožanski, gđ. Petkova in Neratova. Iz dramatične šole, v katero se je vpisalo 54 učencev, je vzel nekaj izvanrednih talentov ter jih pritegnil gledališču. Tako gđ. Viki Čušove (Podgorška), gđ. Elviro Kraljevo, g. Vekosl. Janka in N. I. Gabriča. Ker so bili vsi ti že v službah, jih je mogla le osebnost, kakor je Nučič, prepričati, da so se posvetili gledališču. Ko so bile vse predpriprave dovršene, se je otvorilo gledališče.

Za prvo prireditev 27. septembra je bil določen Jurčičev »Tugomer«. Tajnik dramatičnega društva dr. Strm-

šek se je v svojem nagovoru spominjal 10letnega delovanja Dram. društva ter izročil skrb za Taljino umetnost igralcem po poklicu.

Odslej so se vršile predstave redno, povečini 5krat na teden. Uprizorilo se je v 222 predstavah 49 iger. Izvirni noviteti sta bili Nučičev »Orkan« in Lahov »Pepehuh«. Največji uspeh je pa brez dvoma imela Ogrizovičeva »Hasanaginica«, ki so jo igrali v slovenskem prevodu. Pomembnejša še je bila uprizoritev Vojnovičeve dramske pesnitve »Smrt majke Jugovičeve« v hrvaškem originalu. Sicer pa so bila poleg prej omenjenih povečini le slovenska dela: Finžgar: Veriga, Funtek: Tekma, Linhart: Veseli dan ali Matiček se ženi, Finžgar: Divji lovec, Kraigher: Školika, Cankar: Kralj na Betajnovi; slovanska: Andrejev: Gaudamus, Tolstoj: Moč teme, Gorki: Na dnu, Nučič: Protekcija in svetovna: Ybsen: Strahovi, Lengyel: Tajfun, Strindberg: Upnik, Grillparzer: Sapho, Bernstein: Tat, Paulton: Nioba, Schönherr: Satan v ženski, Strindberg: Pelikan. Edina opereta je bila Herveyeva »Mamzelle Nitouche«.

Največkrat (desetkrat) sta se unizorila Linhartov Veseli dan ali Matiček se ženi in Ogrizovičeva Hasanaginica. Med igrari, ki so se mogle ponoviti samo enkrat, se nahaja Cankarjev Kralj na Betajnovi.

Poleg predstav so bili trije koncerti in dva plesna večera. Posebno skrbno so bili pripravljeni spominška večera Jenka in Zoisa ter obletnica našega ujedinjenja. Gostovali so med letom tudi razni tuji umetniki, med njimi z največjim uspehom g. markiza Strozzi-Ružička iz Zagreba v zadnji predstavi lanske sezone, v Vojnovičevi »Smrti majke Jugovičeve«. Gledališče je naielo tudi vojaško godbo, ki je sodelovala skoro pri vseh predstavah, dokler ni bila poslana 1. maja v Rožško Slatino.

Dne 28. junija se je zaključila sezona, ki je bila res polna težav. Oviralo jo je tiskarski štrajk ter ustavljena oddaja mestne elektrike, udušiti pa so jo hotele predvsem finančne skrbi. Občinstva je kaj kmalu minilo prvotno navdušenje, gledališče je ostalo čisto prazno, stroški so bili vsak dan večji, a denarne pomoči od nikoder. Tudi tri v ta namen sklicane ankete niso mnogo premenile. Navzlic temu se je pričelo delo nadaljevati. Finančna mora pa se ni poznala nikjer, ne v prekrasnih novih scenarijih, ne v razno- loženih izravnih. Povsod se je onazilo samo silno hrenjenje na uspehih ter silna ljubezen do umetnosti.

In ravno te slednje smo začeli sedaj, v drugi sezoni, ko je igralske osebe zelo pomnoženo, pri nekaterih igralcih zelo pogrešati; zato šele zdaj, ob mnogo ugodnejših razmerah znane prav ceniti res veličanske uspehe lanske sezone.

Prva uprizoritev Figara v Parizu.

Ko se predstavljali 27. aprila 1784. prvič Beaumarchaisovo komedijo Figaro se ženi v Parizu, ni bilo to toliko umetniška, kolikor politična senzacija prve vrste.

Že od ranega jutra so oblegale množice gledališče. Kakor poročajo verodostojni svedoki, so v gneči tri osebe zmečkali. Odlične dame so obedovale v ložah, da so si zagotovile dobre prostore. Uspeh igre je bil silovit. Meščanski stan se je krohotal nad rovaš koruptne vlade in vseoblastnih višjih stanov. Pohotni grof hoče izrasti služabniku ljubico, služabnik prepreči nakano, dobi deklico in denar, grofu pa ostane sramota. Zvitega grofa preslepari še bolj zvit služabnik in ga postavi na sramotni oder javnega zasmeha. Do tedaj zaničevani plebejski porazi a prirodno bistrostjo razume domišljivega in prevzetnega izvoljenca srečo in bogastva. Sila duha, se je dvignila proti krivičnim predpravicam privilegiranih stanov. Glasovi Figarov monolog so je čul kot javna obtožba in glasen klic po enakopravnosti in pravihah človečanstva. In čudno, ne le meščanstvo, tudi plemstvo je plakalo. Osemindeset predstev je sledilo druga za drugo. Epigramatične sentence so postale pogovori in hitile od ust do ust. Kar se je do tedaj le skrivno šušljalo, je izbruhnilo z elementarno silo na dan. Spone, ki so tiščale tretji stan meščanov v robetve privilegiranih višjih stanov, so se jelo rahliti. Napoleon sam se je pozneje izrazil, da je bil Figaro »la révolution déja en action«.

Figaro je nastal v osnutku sredi sedemdesetih let, 1780. je dobil najbrže končno obliko in ob koncu leta 1781 ga je predložil pisatelj gledališču. Cenzura ni delala veliko težav, toda nastopil je proti igri kralj sam, češ da bi pomenila vprizoritev take igre dovoljenje, da se razruši zloglasna bastila. Pogumni in bistroumni pisatelj se ni ustrašil tudi te zapreke, saj je poznal dobro kralja in njegovo okolico. Začela se je luča borba. Životopisci pripovedujejo na široko, koliko splet in prošenj, predrznosti in laskanja je bilo treba vporabiti pisatelju, da je dobil dovoljenje za vprizoritev. Beaumarchais je bojeval upravn osebni boj s kraljem in izšel iz njega kot zmagač. La Harpe pravi, da je stalo pisatelja manj duhovitosti, da je pisal igro, kakor da je sprevrnil na oder. In ko je bila igra vendar vprizorjena, je napisal poznejši kralj Ludovik XVIII. sam anonimno kritiko proti njej. Beaumarchais, ki ni slutil, kdo je anonimni pisec, je odgovoril z jedko satiro. To neopredvidnost je moral poplačati z zapornom v prisilni delavnici (marec 1785). Vsled ugovora javnega mnenja pa je trajal zapor le nekaj dni. Da odškoduje pisatelja za razburjenje in ga polajša, mu je ukazal kralj izplačati neke staro terjatev v znesku dveh milijonov liver. In avgusta istega leta je bil Beaumarchais slavnostno povabljen v Trianon, kjer so predstavljali njegovo g. Sevilijskega brivca v Paoisilovi uglašbi. Marija Antonieta je igrala Rosino in poznejši Karel X. Figaro. Tako so se igrali z ognjem. Uživajmo, je bilo njih geslo in naj tudi pride za nami vesoljni potop! Še nekaj let in prišel je čas, ko stoji Figaro kot ljudski govornik v vrhovih kraljeve palače in podžiga razjarjena masa, da strmoglavijo vlado in prestol.

Za nas ne učinkuje Figaro več kot politični apel, temveč izključno kot umetnina. Dasi je minilo nad sto in trideset let od prve vprizoritve, da je prevrgla kmalu na to sledeča francoska revolucija družabni red, ki je nekdanji vladal na Francoskem in pri nas, je ta divni umotvor francoskega duha ohranil svojo mladostno svežost in učinkuje na nas z neodoljivo silo vedno živega umotvora. Še danes se radujemo, dasi smo otroci drugega časa in drugih razmer, nad očarujočimi značaj in presenetljivo zapletenimi potezami v dejanju, v ozračju, polnem vedre jasnosti, vroče ljubezni in preki povajočega življenja.

Raznoterost.

* Poštena kazen za vinskega trgovca, ki je mešal vino. Italijanski vinski trgovec Giacomo Falabretti v Curihu je napravil vino iz pravega vina, mošta in nekih drugih tekočin in vso to mešanico prodajal za naravno vino. Ko je na prišla komisija, ki preiskuje vino, se je prepirčala, kako grdo mešanico prodaja za vino, na kar je bil Falabretti pri sodnji obsojen na 2 mesece zapore in 500 frankov globo. Službeno pregledovanje vina bi bilo še marsikje potrebno!

K novemu letu čestitajo:

SREČNO NOVO LETO! Helena in Ignac Banko Martinova cesta št. 3, p. d. „Pri Topolavcu“. 9100	SREČNO NOVO LETO! Stanko Žargl Ljubljana, Martinova cesta št. 15. 9098	SREČNO NOVO LETO! Ivan Mohorič krojač, Ljubljana, Sv. Pe- tra cesta št. 6. 9242	SREČNO NOVO LETO! Aleksander Oblat trgovina čevljev, Sv. Petra cesta št. 28, Ljubljana. 9237	SREČNO NOVO LETO! Matija Trebar trgovina s čevlji, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6. 9232	SREČNO NOVO LETO! Ivan in Frančiška Černe gostilna »Možina«, Ljublja- na, Radeckega cesta. 9030
SREČNO NOVO LETO! Josip Adamič vrvarna, Domžale. 9078	SREČNO NOVO LETO! Kolinska tovarna kavrnih primesi v Ljubljani. 9102	SREČNO NOVO LETO! I. Kostevc manufakturna trgovina. 9243	SREČNO NOVO LETO! I. Marchiotti trgovina z usnjem, Ljublja- na, Sv. Petra cesta št. 30.	SREČNO NOVO LETO! T. Eger modna trgovina, Sv. Petra cesta št. 2. 9234	SREČNO NOVO LETO! Vekoslav Druškovič brivski salon, Metelkova ulica št. 1. 9031
SREČNO NOVO LETO! Dragotin Drašček gostilničar Bohoričeva ulica št. 9. 9095	SREČNO NOVO LETO! Franjo Cerar 9109 tovarna slamnikov in klo- bukov v Stobu p. Domžale.	SREČNO NOVO LETO! Hotel Tratnik Leopold in Alojzija Tratnik Sv. Petra cesta št. 25. 9244	SREČNO NOVO LETO! Ekspozitna trgovina Kregar Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21-23. 9226	SREČNO NOVO LETO! A. Butscher trgovska agentura, Ljublja- na, Gorupova ulica 3/III.	SREČNO NOVO LETO! Jakob Accetto stavbno podjetje, Ljublja- na, Tabor št. 2. 9032
SREČNO NOVO LETO! Zadruga sodavčarjev za Slovenijo v Ljubljani Martinova cesta 11. 9096	SREČNO NOVO LETO! Ivan in Gabrijela Zupančič gostilničar Ahacijeva cesta 15. 9101	SREČNO NOVO LETO! Karol in Marija Tauzes restavracija Lloyd, Ljub- ljana, Sv. Petra cesta št. 7.	SREČNO NOVO LETO! Andrej Černo Stavbno podjetje, Sv. Pe- tra cesta št. 23. 9227	SREČNO NOVO LETO! Fran in Marija Juvan gostilničar, Martinova ce- sta št. 26. 9099	SREČNO NOVO LETO! Ivan Bricej mestni stavbenik, Ljublja- na, Slomškova ulica št. 19.
SREČNO NOVO LETO! Emil Moré sodavčar, Martinova c. 11, Ljubljana. 9097	SREČNO NOVO LETO! Štefan Mencinger špecerijska in delikatesna trgovina, Sv. Martina c. 10.	SREČNO NOVO LETO! Josipina Podkov mesar, Sv. Petra cesta 7 (hotel Lloyd). 9238	SREČNO NOVO LETO! F. Fajdiga sin zaloga pohištva, Ljubljana, Sv. Petra cesta 17. 9239	SREČNO NOVO LETO! Fran Krvarič s soprogo restavracija južni kolodvor Zagreb. 9066	SREČNO NOVO LETO! Franc in Marg. Scagnetti gostilna, Metelkova ulica št. 19. 9035
SREČNO NOVO LETO! Anton Srebotnjak trg. z drvmi, Ljubljana, Kolodvorska ulica 31. 9021	SREČNO NOVO LETO! F. Weilgomi modna trgovina, Spod. Ši- ška (Ljubljana VII.) 9126	SREČNO NOVO LETO! Franc Dolenc Krenj, glavna trgovina in podruž- nica v Kranju, na Bledu in v Go- ričah. 9023	SREČNO NOVO LETO! Anton in Fani de Schiava pri »Starem Tišlarju«. 9020	SREČNO NOVO LETO! Josip Jug pleskar, Ljubljana, Rimska cesta 16. 9133	SREČNO NOVO LETO! Franc Sever mesar, Jurčičev trg št. 1. 9132
SREČNO NOVO LETO! Angela Češnovar gostilna »pri starem Tišlarju«, Ljubljana, Kolodvorska ulica 33. 9022	SREČNO NOVO LETO! Fanka Flegar gostilna, Ljubljana. 9133	SREČNO NOVO LETO! Stanko Mahovič brivski salon, Prisojna uli- ca št. 1. 9062	SREČNO NOVO LETO! Srečko Potnik tov. sadnih sokov in ekstraktov v Ljubljani, Metelkova ulica 13. 9028	SREČNO NOVO LETO! Miroslav Urbas prodaja pristnih kranjskih klobas, Slomškova ul. 13.	SREČNO NOVO LETO! Tovarna mineralnih voda sodavice in brezalkoholnih pijač, reg. zadruga z omeji. por. v Ljub- ljani, Slomškova ul. 27. 9034
SREČNO NOVO LETO! Jože Koprivc mesar, Šolski drevored. 9060	SREČNO NOVO LETO! Ivan Gajšek nasl. Jerneja Bahovec. Trgovina papirja, Sv. Petra cesta št. 2, po- leg Prometne banke. 9233	SREČNO NOVO LETO! Kavarna »Central« Štefan Miholič. 9193	SREČNO NOVO LETO! Antonija Burger gostilničarka, Prisojna uli- ca št. 5. 9063	SREČNO NOVO LETO! Ciril Sitar izdelovalnica štampilj vseh vrst, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 13. 9231	SREČNO NOVO LETO! Ivan Ogrin restavracija, trgovina z vi- nom, Laverca pri Ljubljani.
SREČNO NOVO LETO! Elektrotehnično podjetje Saks & Tratnik Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25. 9230	SREČNO NOVO LETO! Josip Breskvar čevljarska obrt v Ljubljani, Škofja ulica št. 12. 9064	SREČNO NOVO LETO! J. Wanek trgovina s kožuhovino in čepi- cami, Ljubljana, Sv. Petra cesta. 9228	SREČNO NOVO LETO! Ludovik in Iv. Haldinger Hotel Južni kolodvor. 9011	SREČNO NOVO LETO! Matej Orehek trgovec, Ljubljana, Kolo- dvorska ulica 26. 9015	SREČNO NOVO LETO! J. Somnitz urar in trgovina z zlatino, sre- brnino in urami, Ljubljana, Sv. Petra cesta 16. 9241
SREČNO NOVO LETO! Marija in Franc Lekše restavracija International, Resljeva cesta 22. 9016	SREČNO NOVO LETO! Tvrška Josip Petelin Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7, (za vodo) 3 hiša, blizu frančiš- kanskega mostu. 9240	SREČNO NOVO LETO! Odon Koutny trg. z orodjem, Ljubljana, Kolodvorska ulica 37. 9019	SREČNO NOVO LETO! Franc Pister gostilničar in izdelovalec pristnih kranjskih klobas, Zaloška cesta št. 10. 9137	SREČNO NOVO LETO! Jernej Jelenič gostilna pri »Majarončku« in vinska trgovina. 9187	SREČNO NOVO LETO! Franc Siamiš gostilna pri »Bobenčku«, Glince št. 213. 9201
SREČNO NOVO LETO! Alojzij Smole Ljubljana, Nova ulica 5. Priporo- ča se zavod za snazhenje oken in stanovanj. 9134	SREČNO NOVO LETO! Tvrška Mihael Omahen trgovina, Višnjagora, Do- lenjsko. 9040	SREČNO NOVO LETO! Lovro Pličman stavbni in galanterijski klepar, Ljubljana, Kolodvorska ulica 39. 9013	SREČNO NOVO LETO! Fani in Ivan Stritar kavarna »Stritar«, Ljublja- na, Radeckega cesta št. 1.	SREČNO NOVO LETO! Rodbina Košenina mesar na Sv. Jakoba nabrežju in Kolodvorska ulica št. 6. 9014	SREČNO NOVO LETO! Karel in Fani Čenčič gostilna, Sv. Petra nasip št. 71. 9188
SREČNO NOVO LETO! Gostilna pri »Krofu« Sv. Petra cesta 46. 9190	SREČNO NOVO LETO! Ivan in Antonija Štor gostilničar in trgovec, Vod- mat št. 16. 9136	SREČNO NOVO LETO! Anton Mencinger špecerijska trgovina, Ljub- ljana, Sv. Petra cesta št. 42.	SREČNO NOVO LETO! Tone Malgaj stavbeni in pohištveni pleskar in ličar, Ljubljana, Kolodvorska uli- ca št. 6. 9012	SREČNO NOVO LETO! Marija Rogelj manufakturna trg., Ljublja- na, Sv. Petra cesta št. 38.	SREČNO NOVO LETO! Tvrška Medič, Rakove & Zankl d. z o. z. Ljubljana. 9194
SREČNO NOVO LETO! Anton in Josipina Krapš kavarna, Ljubljana, Škofja ulica št. 12. 9061	SREČNO NOVO LETO! Josip in Elizabeta Ocvirk gostilna pri »Vinski trti« Tržaška cesta 4. 9438	SREČNO NOVO LETO! Ivan in Marija Marinšek prva kranjska konjska mesarija in restavracija »Amerika« na Glincah. 9431	SREČNO NOVO LETO! Marija in Franc Zgonc gostilničarja, Tržaška cesta št. 19. 9437	SREČNO NOVO LETO! Gust. in Francka Osredkar gostilna na pošti, Glince- vič. 9436	SREČNO NOVO LETO! Teodor Korn kleparsko podjetje in pokrivanje streh, Ljubljana, Poljanska cesta št. 8. 9337
SREČNO NOVO LETO! F. Heuffel nasl. Žunič tovarna pečl, Vič - Glince pri Ljubljani. 9435	SREČNO NOVO LETO! Fani Götzl prodaja čevljev v Ljubljani, »pod štengami« pri čevljarjem mostu. 9301	SREČNO NOVO LETO! Produktivna zadruga ljub- ljanskih mlazarjev na Viču. 9433	SREČNO NOVO LETO! Tinca Grošel trgovina z delicatami in zajtr- kovalnica, Poljanska cesta št. 7. 9290	SREČNO NOVO LETO! Gostilna Pirnat Vič - Glince št. 23. 9434	SREČNO NOVO LETO! Francelj in Ivana Oblak gostilna pri Francelju, Tr- žaška cesta št. 22. 9432
SREČNO NOVO LETO! Franc in Marija Nered gostilničar in mesar, Rožna dolina št. 97. 9430	SREČNO NOVO LETO! Eliza Bernatović konfekcijska trg., Ljublja- na, Mestni trg. 9398	SREČNO NOVO LETO! Anton Koman gostilničar, Ljubljana, Po- ljanska cesta št. 71. 9396	SREČNO NOVO LETO! Ana Anžič gostilna in mesarija, Po- ljanska cesta št. 68. 9395	SREČNO NOVO LETO! Adolf Žabjek gostilničar in mesar, Po- ljanska cesta št. 55. 9392	SREČNO NOVO LETO! Lisjak Pero gostilna pri Lisjaku, Mesar- ska cesta št. 2. 9389
SREČNO NOVO LETO! Josipina Dolinšek gostilničarka, Mesarska ce- sta št. 4. 9390	SREČNO NOVO LETO! Ivana in Josip Vidmar gostilna pod »Drčo«, Hra- deckega vas 48. 9394	SREČNO NOVO LETO! Terezija Bizjak posest. in pekarija, Ljublja- na, Poljanska cesta 25. 9334	SREČNO NOVO LETO! Ivan Gorenc restavracija Wilson, Ljub- ljana, Sv. Petra c. 3. 9335	SREČNO NOVO LETO! Josip in Josipina Kozak gostilna, Ljubljana, Poljan- ska cesta št. 21. 9336	SREČNO NOVO LETO! Franc Marinko fotograf, Ljubljana, Poljan- ska cesta št. 13. 9338
SREČNO NOVO LETO! Srečko in Marijo Dular gostilna pri »Belem konji- čku«, Ambrožev trg št. 9.	SREČNO NOVO LETO! Franc Dermastja čevljarski mojster Poljanska cesta št. 27. 9341	SREČNO NOVO LETO! Aleksander Götzl podobar Sv. Petra cesta št. 7. 9300	SREČNO NOVO LETO! Pepca Rovar gostilna Cuzak. 9393	SREČNO NOVO LETO! Ivan Kersnič načelnik krojaške zadruge. Resljeva cesta št. 1. 9298	SREČNO NOVO LETO! Jos. Relch tovarna za barvanje, Ljub- ljana. 9207
SREČNO NOVO LETO! Josip in Amalija Kalin gostilničar Ambrožev trg št. 1. 9340	SREČNO NOVO LETO! Černak & Komp. Ljubljana, Šolski drevored. 9296	SREČNO NOVO LETO! Kavarna »Prešeren« Karel Polajnar, kavarnar. 9294	SREČNO NOVO LETO! Anton Presker krojač in trgovec, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 14. 9293	SREČNO NOVO LETO! Ivana Lauter gostilna »Činkole«, Ljub- ljana, Kopitarjeva ulica.	SREČNO NOVO LETO! Josip Čertalič čevljarski mojster Sv. Petra cesta 47. 9291
SREČNO NOVO LETO! K. Zirkelbach trgov. z mešanim blagom, Ljubljana, Poljanska c. 73.	SREČNO NOVO LETO! Ivan Adamič Prva kranjska vrvarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. 9299	SREČNO NOVO LETO! Viktor Šober trgovina s špecerijskim in meša- nim blagom, Ljubljana, Vodnikov trg št. 2. 9391	SREČNO NOVO LETO! Oroslav Certalič Ljubljana 9565 Sv. Petra cesta št. 33.	SREČNO NOVO LETO! Štefan Špeletič sobni slikar 9563 Ljubljana, Rimska cesta 16.	SREČNO NOVO LETO! Valentin in Antonija Mrak Rimska cesta 4, restavracija pri »Mraku«. 9561
SREČNO NOVO LETO! Fran Kreč krojaški mojster v Ljubljani, Turjaški trg. 9568	SREČNO NOVO LETO! Ivan Jakopič knjigovoznica, Frančevo na- brežje. 9567	SREČNO NOVO LETO! Franc in Ana Zagorec gostilna pri Vitezu, Ljub- ljana, Breg št. 18. 9566	SREČNO NOVO LETO! Franc in Marija Zivic gostilna in zidarstva obrt, Ljubljana, Rimska cesta 17.	SREČNO NOVO LETO! Fran Škafar strojno mizarstvo, Ljublja- na, Rimska cesta 16. 9562	SREČNO NOVO LETO! Ivan Fajdiga 9559 trgovina z moko Ljubljana, Valvazorjev trg 5.
SREČNO NOVO LETO! Erjavac & Turk trgovina z železnino in cementom pri »Zlati lopati«, Ljubljana, Val- vazorjev trg 7, nasproti Križank.	SREČNO NOVO LETO! Restavracija Schmidt Ljubljana, Gradišče št. 2. 9523	SREČNO NOVO LETO! Gostilna pri »Panju« Ljubljana, Vegova ulica 10. 9521	SREČNO NOVO LETO! Narodna tiskarna v Ljubljani.	SREČNO NOVO LETO! Ivan in Ivanka Zamljen čevljarski mojster, Ljublja- na, Gradišče št. 4. 9522	SREČNO NOVO LETO! Narodna knjigarna v Ljubljani.

K novemu letu čestitajo:

SREČNO NOVO LETO! Stanko Ponikvar in drug ortopedist in bandazist Sv. Petra cesta št. 33. 9794	SREČNO NOVO LETO! Viktor Bajt cvetlični salon, Ljubljana. 9625	SREČNO NOVO LETO! Simon Klímanek krojaški mojster, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. 9626	SREČNO NOVO LETO! Kavarna »Leon« Ljubljana, Stari trg št. 30. 9734	SREČNO NOVO LETO! B. Sevar specerijska trgovina, Ljub- ljana, Sv. Jakoba trg. 9749	SREČNO NOVO LETO! Foto-Atelje Ant. Uršič Ljubljana, Frančiškanska ulica (poleg hotela »Slon«).
SREČNO NOVO LETO! F. Parkelj zavod za snajenje stanovanj in oken, Šelenburgova u. 6.	SREČNO NOVO LETO! Anončna ekspedicija Al. Matelič Ljubljana, Kongresni trg 3.	SREČNO NOVO LETO! Kino »Ideal«. 9674	SREČNO NOVO LETO! Josip in Tinca Olup gostilničar »Pod Trančo«, Ljubljana, Stari trg. 9733	SREČNO NOVO LETO! Josip Tavčar specerijska trgovina, Ljub- ljana, Stari trg št. 30. 9751	SREČNO NOVO LETO! I. Pogačnik fotografični umetni zavod, Aleksandrova c. 3. 9685
SREČNO NOVO LETO! Julija Stor zaloga čevljev v Ljubljani, Prešernova ulica 5. 9618	SREČNO NOVO LETO! Anton Stacul trgovina delikates, Ljublja- na, Šelenburgova ul. 9640	SREČNO NOVO LETO! Rudolf Kokalj Ljubljana. 9675	SREČNO NOVO LETO! Peter Stepič vinotržec, pos. in gostilničar, Sp. Šiška, Tržna ulica 256.	SREČNO NOVO LETO! J. Maček konfekcijska trgovina, Ljub- ljana, Aleksandrova cesta 3.	SREČNO NOVO LETO! Veljčan Bešter Atelje »Helios«, Aleksandro- va cesta 5. 9686
SREČNO NOVO LETO! Sedej & Strnad modni salon, Prešernova ulica 3. 9619	SREČNO NOVO LETO! Jos. Puh dobava in pokladanje par- ketov, Ljubljana. 9639	SREČNO NOVO LETO! Fran Kos tov. pletilnih izdelkov, Ži- dovska ulica 5, Ljubljana.	SREČNO NOVO LETO! Josip Prešeren čevljar, Sp. Šiška-Ljubljana, Celovška cesta 82. 9748	SREČNO NOVO LETO! Andrej Marčan, mesar Prešernova ul. 16 in Rim- ska cesta 21. 9673	SREČNO NOVO LETO! T. Novotny slastičarna, Dunajska cesta št. 9. 9687
SREČNO NOVO LETO! Grličar & Mejač konfekcijska trgovina, Pre- šernova ulica, Ljubljana.	SREČNO NOVO LETO! Anton in Marija Steiner gostilna, Ljubljana, Ope- karska cesta. 9638	SREČNO NOVO LETO! L. Pevalak trgovina s papirjem, Židov- ska ulica 4. 9726	SREČNO NOVO LETO! Ivana Gorše restavracija »Novi svet« Ljub- ljana, Gosposvetska c. 14.	SREČNO NOVO LETO! Javna ljudska knjižnica gosp. napr. društva za šent- jakobski okraj. 9706	SREČNO NOVO LETO! Schneider & Verovšek trgovina z železnino, Ljub- ljana. 9689
SREČNO NOVO LETO! Ivan Bonač knjigovoznica in trgovina papirja, Ljubljana. 9624	SREČNO NOVO LETO! Minka Inkret gostilničarka Korunova ul. 10. 9637	SREČNO NOVO LETO! Felix Potočnik krojaški modni salon za gospode in dame, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, I. nadstropje. 9745	SREČNO NOVO LETO! Restavracija »pri Roži« Amalija Schmidt. 9723	SREČNO NOVO LETO! Julka Albert »Unionska klet«, hotel Union v Ljubljani. 9757	SREČNO NOVO LETO! Ivan Jax & sin Ljubljana, Dunajska cesta št. 15. 9690
SREČNO NOVO LETO! Gabrijel Piccoli lekarnar, papirni dvorni založnik, Ljubljana, Dunajska cesta. 9701	SREČNO NOVO LETO! Ivan in Ivana Vreček trgovina z moko Korunova ulica št. 7. 9636	SREČNO NOVO LETO! Lekarnarja Procházka lekarna »pri Orlu«, Ljublja- na, Jurčičev trg. 9741	SREČNO NOVO LETO! Hugon Hibšer fotografski in reprodukcijski zavod Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7. 9634	SREČNO NOVO LETO! Tvrđka I. Bias trgovina s čevlji v Ljublja- ni, Pod Trančo 1. 9756	SREČNO NOVO LETO! Kavarna »Merkur« Ljubljana, Židovska steza, Marija Izlakar. 9721
SREČNO NOVO LETO! Alojzij Lombard krojač, Sp. Šiška, Celovška cesta 95. 9699	SREČNO NOVO LETO! Filip Pristou specialist v slikanju napisov, Še- lenburgova ulica, hotel Malič. 9758	SREČNO NOVO LETO! Fran Krapež s soprogo »Narodna kavarna«. 9728	SREČNO NOVO LETO! Marija Plevnik gostilničarka, Breg št. 2, Ljubljana. 9730	SREČNO NOVO LETO! Fr. P. Zajec optik in urar, Ljubljana, Stari trg št. 9. 9754	SREČNO NOVO LETO! H. Seljak Ljubljana Prešernova ulica 52. 9730
SREČNO NOVO LETO! Čemažar & drug umetniški zavod za litografijo na Priškovcu v Ljubljani. 9731	SREČNO NOVO LETO! Franc Markič pekarija Cerkvena ul. št. 19. 9635	SREČNO NOVO LETO! G. Besednik in drug pr. Hlavka tovarna kirurških instrumentov, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5. 9620	SREČNO NOVO LETO! Gostilna »pri sodčiku« Hrenova ulica 24. 9739	SREČNO NOVO LETO! Peter Šterk modna trgovina, Ljubljana, Stari trg št. 18. 9753	SREČNO NOVO LETO! M. Rautar delikatesna trgovina, Ljub- ljana, Jurčičev trg št. 3.
SREČNO NOVO LETO! Janko Bernik trgovina z mešanim bla- gom, Sp. Šiška. 9698	SREČNO NOVO LETO! M. Fon trgovina s specerijskim in koloni- jalnim blagom, Ljubljana, Stari trg št. 6. 9755	SREČNO NOVO LETO! V. Sterniša zaloga čevljev, Ljubljana, Jurčičev trg št. 3. 9740	SREČNO NOVO LETO! Fr. Čuden sin trgovina zlatnine in srebrnine, Ljubljana, Šelenburgova ulica, nasproti glavne pošte. 9672	SREČNO NOVO LETO! Zalaznik Aleš restavracija pri »Slonu«, Ljubljana. 9678	SREČNO NOVO LETO! Anton in Minka Valjavec gostilničar, Spod. Šiška 87, 9696
SREČNO NOVO LETO! Anton Kanc drogerija, fotomanufaktura in parfumerija Ljubljana, Židovska ul. 1. 9727	SREČNO NOVO LETO! J. C. Kotar drogerija, parfumerija, foto- manuf. Ljubljana, Wolfova 3.	SREČNO NOVO LETO! Lud. Černe juvelir, trgovec z urami ter zapri- seženi sodni cenilec, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 9633	SREČNO NOVO LETO! L. M. Ecker umetno in stavb. kleparstvo, vodo vodna instalacija i. t. d.	SREČNO NOVO LETO! Marija Volk - Košmerl prva jugoslovenska tvornica drož, Ljubljana. 9679	SREČNO NOVO LETO! Franc Sitar zastopnik pivovarne Oöss, Ljubljana 7. 9695
SREČNO NOVO LETO! Martin Mahkota modni salon za gospode Ljubljana, Spodnja Šiška.	SREČNO NOVO LETO! F. & A. Uher spedicija in premožna debelo Ljubljana, Šelenburgova 4.	SREČNO NOVO LETO! Ivan in Nežika Kočevar restavracija Zlatorog, Go- sposka ulica 3. 9729	SREČNO NOVO LETO! Brata Sever Ljubljana, zaloga pohištva in ta- petniška delavnica, Gosposvetska cesta 13 (Količej). 9692	SREČNO NOVO LETO! Trafika Blaž Ljubljana, Dunajska cesta. 9680	SREČNO NOVO LETO! Bolažič in sinova veletrgovina z vinom in žganjem, Spodnja Šiška.
SREČNO NOVO LETO! Josip in Ivanka Schrey gostilna pri »Fajmostru«, Ljubljana, Sv. Petra nasip.	SREČNO NOVO LETO! K. Jurman optik - specialist Ljubljana.	SREČNO NOVO LETO! M. Soklič gostilna in trgovina v Ljubljani, Pred konjušnico v Trnovem. 9643	SREČNO NOVO LETO! Ana Čufer kavarna Egia, Ljubljana, Turjaški trg. 9742	SREČNO NOVO LETO! Hinko Stancer trg. Ljubljana, Dunajska ce- sta št. 10. 9681	SREČNO NOVO LETO! Zalta & Zilič trgovina z železnino. 9691
SREČNO NOVO LETO! Anton Kovačič tov. peč, Ljubljana, Gospo- svetska cesta št. 6. 9703	SREČNO NOVO LETO! Osvaid Dobeč trgovina z mešanim blagom na debelo, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 9750	SREČNO NOVO LETO! Stuchly - Maschke modni salon, Židovska uli- ca 3, Dvorni trg 1. 9732	SREČNO NOVO LETO! Ant. Brajer - Kapele izdelovanje in prodaja čev- ljev, Ljubljana, Breg. 9743	SREČNO NOVO LETO! F. Batjel Ljubljana, Stari trg 28. 9752	SREČNO NOVO LETO! Oroslav Slapar krojaštvo, Ljubljana, Ravni- harjeva ulica 13. 9800
SREČNO NOVO LETO! K. Pečenko trgovec z usnjem, Ljublja- na, Sv. Petra cesta št. 13.	SREČNO NOVO LETO! Fran Szantner zaloga čevljev v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 4.	SREČNO NOVO LETO! Marica in Makso Sartory gostilna Beograd, Zablak št. 3. 9738	SREČNO NOVO LETO! Kovač Franciška gostilna Prešernov hram, Rožna ulica št. 29. 9746	SREČNO NOVO LETO! Gostilna pri Zagorjanki Mici Gracer Židovska steza 1. 9722	SREČNO NOVO LETO! Anton Ravhekar specerijska trgovina, Ljub- ljana, Pred Škofijo št. 20.
SREČNO NOVO LETO! Filip Bljak krznar in izdelovatelj čepic Gosposvetska c. 13. 9595	SREČNO NOVO LETO! Alojzij Fuchs juvelir, Ljubljana. 9628	SREČNO NOVO LETO! Gostilna pri Lozarju Ljubljana, Rožna ulica 15. 9737	SREČNO NOVO LETO! Kavarna Vospernik Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 2. 9747	SREČNO NOVO LETO! Franjo Zajc brivec, Ljubljana, Dunajska cesta št. 12. 9682	SREČNO NOVO LETO! Anton Müller veletrgovina z vinom Domžale. 9807
SREČNO NOVO LETO! Aleksander Gjud brivec, Ljubljana, Kongres- ni trg št. 6. 9642	SREČNO NOVO LETO! Alojzij Fuchs zlatarska delavnica, Ljub- ljana, Šelenburgova ulica 6.	SREČNO NOVO LETO! Rudolf Škulj gostilna »pri Amerikancu«, Sv. Florijana ulica št. 20.	SREČNO NOVO LETO! Vek. in Albina Dolničar Park hotel Tivoli. 9677	SREČNO NOVO LETO! Rodbina Beličeva gostilna »St. 6«, Dunajska cesta. 9683	SREČNO NOVO LETO! A. Kassig krznarnica in izdelovanje čepic, Ljubljana, Židovska u.
SREČNO NOVO LETO! Drago Beseljak anončni zavod, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.	SREČNO NOVO LETO! Kavarna »Evropa« Ljubljana, Anton in Terezi- ja Tonejc. 9821	SREČNO NOVO LETO! Alojzij Trinkl mizarstvo, Ljubljana, Lin- hartova ulica št. 8. 9826	SREČNO NOVO LETO! Blaž in Marija Novak gostilna in čevljar, Sp. Ši- ška, Vodnikova cesta 9.	SREČNO NOVO LETO! Matija Perko mizar, Celovška cesta 121, Zg. Šiška. 9834	SREČNO NOVO LETO! Gostilna Česnovar Ljubljana, Dolenjska cesta št. 3. 9829
SREČNO NOVO LETO! Drago Beseljak informačni zavod, Ljublja- na, Cankarjevo nabr. 5.	SREČNO NOVO LETO! Fran Babič Ljubljana, Dolenjska cesta. 9829	SREČNO NOVO LETO! Z. Gorjanc & Komp. modni salon, Ljubljana, Mestni trg 3. 9837	SREČNO NOVO LETO! Korenčan Ivan trgovina z galanterijo Mestni trg 20. 9834	SREČNO NOVO LETO! Tomaž Bizilj gostilna pri »Kolovratarju« v Ljubljani, Pred Škofijo.	SREČNO NOVO LETO! Ottilia Bračko trgovina z rokavicami in parfumi. 9843
SREČNO NOVO LETO! Ivan Ogrin stavbena tvrdka, Ljublja- na. 9819	SREČNO NOVO LETO! Franc Anžič gostilničar in mesar, Kar- lovska cesta 19. 9830	SREČNO NOVO LETO! Ubald pl. Trakoczy lekarnar, Ljubljana, Mestni trg. 9836	SREČNO NOVO LETO! Tvrđka Breznik & Fritsch trgovina z železnino v Ljubljani. 9832	SREČNO NOVO LETO! Janko Stupica Ljubljana, Sodna ul. št. 2. 9842	SREČNO NOVO LETO! Janko in Fanči Pintar specerijska trgovina, Sp. Šiška št. 24. 9846
SREČNO NOVO LETO! Fran in Franja Kavčič gostilna v Ljubljani, Privoz (Prule) št. 4. 9820	SREČNO NOVO LETO! Angela Pekoli modni salon, Ljubljana. 9839	SREČNO NOVO LETO! Ivan Križnar krovec, Hrenova ulica št. 9. 9835	SREČNO NOVO LETO! Leskovic & Meden Ljubljana. 9831	SREČNO NOVO LETO! Anton in Terezija Tonejc kolodvorska restavracija, Zidani most. 9844	SREČNO NOVO LETO! H. Suttner eksport ur, Ljubljana. 9815

K novemu letu čestitajo:

SREČNO NOVO LETO!
Franc Štrekelj
čevljarski mojster
Opekarska cesta 22. 9920

SREČNO NOVO LETO!
Karol Faval
delikatesna trgovina, Sp.
Šiška št. 150. 9855

SREČNO NOVO LETO!
Upravnik „Slov. Naroda“
vsem cenjenim naročnikom
in inserentom.

SREČNO NOVO LETO!
Tehnično osebje
„Narodne tiskarne“.

SREČNO NOVO LETO!
Franjo Grabjec
fotogr. umet. zavod, Ljub-
ljana, Miklošičeva cesta 6.

SREČNO NOVO LETO!
Alozij in Helena Brečelnik
mesar, Sp. Šiška 25. 9850

SREČNO NOVO LETO!
Josip Vidmar
tovarna dežnikov in soln-
čnikov, Pred škofijo šte. 19.

SREČNO NOVO LETO!
Franc Golob
mesar in prekaževalec, Sp.
Šiška št. 50. 9857

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
Ignac Žargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3,
ter se jim priporoča v nadalje. 9235

SREČNO NOVO LETO!
Josip Stupica
jermenar in sedlar v Ljub-
ljani, Slomškova ulica št. 6.

SREČNO NOVO LETO!
Gostilna Bevo
Sp. Šiška št. 120. 9856

SREČNO NOVO LETO!
Anton Boc
kemična pralnica in barva-
nje raz. blaga, solidna cena.

SREČNO NOVO LETO!
Josip in Ivanka Pretnar
trgovina z mešanim blagom
Sp. Šiška št. 34. 9859

Srečno in veselo novo leto.
PETER KOŠAK
restavracija „pri Zvezdi“ (Ferline)
Krekov trg šte. 11. 9295

SREČNO NOVO LETO!
Albina Bogataj - Sitar
Izdovalnica perila, Ljub-
ljana, Židovska ul. 1/II. nad.

SREČNO NOVO LETO!
Ferfila, gostilničar
Sp. Šiška št. 205. 9858

SREČNO NOVO LETO!
Josip Rebek
ključav. mojster, Ljubljana,
Cankarjevo nabr. 9. 9833

SREČNO NOVO LETO!
Peter Burja
mesar, Sp. Šiška 12. 9849

Srečno novo leto
želi svojim cenjenim naročnikom, prijateljem in znancem
tvrška
Charles Princ, Ljubljana, Dunajska cesta 4. 9277

SREČNO NOVO LETO!
Tobačna trafika Dolenec,
Praprotnik - Pugelj
Ljubljana, Prešernova u. 54.

SREČNO NOVO LETO!
Marija Černe
mesnica Frančevo nabr., go-
stilna Sv. Petra cesta 85.

SREČNO NOVO LETO!
Peter in Marija Urbanc
restavracija pri Levu, Go-
sposvetska cesta 16. 9847

SREČNO NOVO LETO!
Metod in Fani Kačič
gostilna pri Raci, Sp. Šiška.
9860

Srečno novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem
D' Elia & Holujevič
ZAGREB, tovarna žganja in likerjev ter veletrgovina vina. 9347

SREČNO NOVO LETO!
M. Tičar, Ljubljana
9886

SREČNO NOVO LETO!
Franc P. Stare
sobno in dekor. slikarstvo,
Florijanska ulica 16. 9816

SREČNO NOVO LETO!
Marija Petan
gostilničarka, Sp. Šiška 66.
9848

SREČNO NOVO LETO!
Zdravko in Fani Koren
gostilna Ančnik, Sp. Šiška.
9861

Srečno in veselo novo leto
želita svojim cenjenim gostom
Jernej in Fanka Černe, hotel Štrukelj. 9029

SREČNO NOVO LETO!
Josip Vesel
trgovec
Prešernova u. 20-24. 9885

SREČNO NOVO LETO!
J. Buzzolini
trgovina delikates, izdelovanje
salam in kranjskih klobas v Ljub-
ljani, Lingarjeva ulica. 9839

SREČNO NOVO LETO!
Jernej Glavič
trgovina z mešanim blagom
Sp. Šiška št. 23. 9851

SREČNO NOVO LETO!
Janez Skubic
trgovina z mešanim bla-
gom, Sp. Šiška 86. 9862

Srečno in veselo novo leto!
Hotel „Meran“
IVAN FRIEDL
Aleksandrova cesta. MARIBOR Aleksandrova cesta.

SREČNO NOVO LETO!
Kunc Franc
fotografski atelje
Wolfova ulica 6. 9884

SREČNO NOVO LETO!
Restavracija „Maribor“
Ivan Valerija Šober
Maribor, Vetrinjska ulica.

SREČNO NOVO LETO!
E. K. Brandt
kavarna in slaščičarna, Sp.
Šiška št. 77. 9852

SREČNO NOVO LETO!
A. Babka
„Special“, Dunajska cesta
št. 6. 9867

Srečno in veselo novo leto
želi svojim odjemalcem
Karol Majce in drug, čevljarski mojster
Radeckega cesta šte. 6 Ljubljana. 9236

SREČNO NOVO LETO!
Marija Dörfl
slaščičarna, Ljubljana,
Mestni trg 12. 9879

SREČNO NOVO LETO!
Anončna ekspedicija
Ivan Sušnik,
Maribor, Slovenska ul. 15.

SREČNO NOVO LETO!
Ivan Kerkoč
restavracija pri Zvezdi, Sp.
Šiška št. 22. 9858

SREČNO NOVO LETO!
Josip Maček
gostilničar, Krojaška ulica
št. 8. 9866

Veselo novo leto
želim cenjenim odjemalcem
Josip Omerza, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 6/1.,
trg. s pis. in šolskimi potrebščinami na debelo in drobno.

SREČNO NOVO LETO!
Gostilna pri Kmetu
Gospodarska cesta št. 8.
9864

SREČNO NOVO LETO!
Josip Plankar
gostilničar in trgovec z drvami
Dolenjska cesta 5. 9827

SREČNO NOVO LETO!
Lovro in Franja Grčar
gostilna pri Vinski trti, Sp.
Šiška št. 219. 9854

SREČNO NOVO LETO!
Mihael in Ivanka Majcen
gostilna pri Ribiču, Ljub-
ljana. 9865

SREČNO NOVO LETO!
Valentin Škander
gostilna in trgovina, Sp. Ši-
ška. 9863

SREČNO NOVO LETO!
Jakob Zalaznik z družino
pekarija, slaščičarna in ka-
varna, Ljubljana, Stari trg 21.

Prav veselo, srečno in zdravo novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
trgovina z meš. blagom, dež. pridelki, žganjem itd. na debelo in drobno
POLAK & KOPITAR, Ormož ob Dravi.

Mirenska čevljarska zadruga
9065 sedaj v Vrbovcu pri Mozirju
vošči vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem
tu in onstran meje blagoslovljeno novo leto.

Srečno novo leto
želi
drogerija „Sanitas“, Celje. 9660

Veselo in čez vse
srečno novo leto želi
vsem svojim cenjenim
odjemalcem tvrška
Fr. Derenda
Ljubljana, Emonska c. 8 9622

Veselo in srečno novo leto
želi vsem obiskovalcem kavarne „Zvezda“
Josip Ivančič,
kavarnar. 9623

Srečno in veselo novo leto 1921
želi
M. DOLNIČAR
restavratel na glavnem kolodvoru v Ljubljani. 9018

Veselo novo leto.
ALOJZIJ IN TEREZIJA ZORČIČ
9017 Grand hotel „Triglav“
Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 22.

Srečno in veselo novo leto!
T. MENČINGER
LJUBLJANA
RESLJEVA CESTA ŠTEV. 3. 9195

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem tvrška
J. Sandrin, trgovina usnja na debelo,
Ljubljana, Mestni trg šte. 6. 9357

Veselo novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem tvrška
The Rex Co., Ljubljana, Gradišče 10
trgovina s pisalnimi, računskimi, razmnoževalnimi in
drugimi pisarniškimi potrebščinami. 9356

Stavbeno in umetno mizarstvo
ROJINA & KOMP. V LJUBLJANI,
Slomškova ul. 16 — Kolodvorska ul. 8
:: želi vsem cenjenim odjemalcem ter prijateljem ::

srečno novo leto,
zahvaljujoč se za dosedanje obilo zaupanje.

Srečno in veselo novo leto!
Elektrotvrška
SVETLA
Mestni trg 25. Autotvrška
J. GOREC
Gospodarska c. 14. 9704

Srečno in veselo novo leto!
Milko Jesih
vinska veletrgovina in vinotoč
Ljubljana, Florijanska ulica šte. 86. 9822

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem
Kati Ovsec-Držaj
trg. z vinom, žganjem in meš. blagom, Florijanska ul. 25.

Uredništvo „Adresarja za Slovenijo“
Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5,
želi vsem naročnikom
srečno 1921! 9845

Srečno novo leto!
„SVETLA“
Janko Pogačar, Lovro Effenberger & Co.
Centrala: Ljubljana. Podružnice: Zagreb, Maribor, Beograd. 9808

Srečno novo leto
želi
SCHWAB & BIZJAK
Ljubljana, Dvorni trg šte. 3. 9759

Srečno in veselo novo leto
želi
GRAND HOTEL „UNION“, Ljubljana
hotel, restavracija, kavarna, vinska klet. 9874

Delniška družba pivovarne „UNION“
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
veselo in srečno novo leto!